

DA:
-- 2

HARVARD UNIVERSITY

LIBRARY

OF THE

Museum of Comparative Zoology

Videnskabelige Meddelelser

fra

den naturhistoriske Forening i Kjöbenhavn,

for

Aaret 1853.

Udgivne af Selskabets Bestyrelse.

Kjöbenhavn.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1854.

Oversigt

over

de videnskabelige Møder

i

den naturhistoriske Forening

i Aaret 1853.

- d. 20de Januar. Hr. *Vaupell* meddeelte Oplysninger om de ved Falsterboe i Sverrig forekommende fossile *Coniferer*; de henhøre deels til den ved sin Structur meget kjendelige *Taxites*, der overalt findes sammen med Ravet; deels høre de til en ny Art af denne Slægt; deels endelig fandtes der Stykker, der udmærke sig ved talrige Saftgange og ved Vedcellernes fuldstændige Mangel paa Porer. — Fremdeles henledte Samme Opmærksomheden paa den i det sydlige Skaane forekommende Kalktuf med inerusterede Blade. Det omtales oftere (f. Ex. af Frisch og Unger), at der i Kalken ved Benestad findes Bøgeblade; dette er imidlertid ikke Tilfældet; det er derimod Fyrre-, Pile-, Birke-, Ege- og Ahornblade der forekomme; saaledes stemme de Resultater, som der med Hensyn ti den tidligere Vegetation kan udledes af denne Kalktuf med dem, som Skovmoserne have givet.
- d. 4de Februar. Hr. *Didrichsen* meddeelte en Beskrivelse af Rubiaceeslægten *Mostuea*, (see S. 86). Han viste dernæst, at *Strychnos scandens* Thon. & Schum. er en *Landolphia*. *Psychotria triflora* Thon. & Schum. beskrevs som *Cremaspora* F. Didr.; *Psychotria umbellata* Thon. & Schum., de samme Forfatteres *Psychotria Kolly* og deres hidtil meget tvivlsomme *Benzonia corymbosa* beskrevs som nye Arter af Slægten *Canthium*, og *Psychotria obrallata* Schum. som en ny *Geophila*. *Otomeria guineensis* blev foreviiist som samlet af Chr. Smith i Congo, og endeligen bleve tvende af Dr. P. W. Lund i Brasilien fundne Planter beskrevne som *Zenkeria polyphylla* og *Cnemidostachys ditassoïdes* Fr. Didr. (see S. 88). — Dernæst gav

Professor *Steenstrup* et Tillæg til sin tidligere Meddelelse om Knoklerne i Urindvaanernes Möddinger. Med Hensyn til de afbidte Fugleknokler iblandt dem var allerede tidligere den Mening fremsat, at de vare saaledes afbidte af et Rovdyr i tæmnet Tilstand; Hr. Inspecteur Olrik i Nordgrönland havde nu fra Grönlændernes Kjökkenmöddinger nedsendt en Deel af deres Hunde afgnavede Knokler, der ganske ligne dem i Urindvaanernes Möddinger, hvorved denne Mening stadfæstes. Slutteligen bemærkede Professoren, at den stigende Cultur hos Grönlænderne havde bevirket, at de nu sjældnere spalte de Been, hvis Marv de ville for-tære, men som oftest sauge dem i Stykker.

- d. 18de Februar. Hr. *Reinhardt* meddeelte et Par lagttagelser om phosphorisk Lysning hos en Fisk og en Insektlarve (see Side 59); og Professor *Steenstrup* foreviste derpaa Skindet og Skelettet af en „Sil-detust“ eller „Sildekonge“, der i et mutileret Exemplar af 12 Fods Længde var opdreven paa Færøerne og nedsendt til Universitetets zoologiske Museum af Hr. Sysselmand Müller i Thorshavn. *Steenstrup* var tilbøielig til at ansee den for nærmest at være *Gymnetrus Grillii Lindroth*, forudsat nemlig, at man turde antage, at *Lindroth* ved sit ufuldstændige Exemplars Tilstand var bleven ledt til at tælle Rygfinnens afbrækkede Straaler paa en urigtig Maade, thi paa det færøiske Exemplar kunde der kun tælles 268 Straaler i denne Finne. Forøvrigt vare Brystfinnerne nuiskjendeligen ulige udviklede, men mindre tydeligt var det, om der gjennem hele Kroppen gik den Mangel paa Symmetrie, som Hr. Professor *Nils-son* har paaviist hos *Vaagmæren*.
- d. 4de Marts. Mag. *Örsted* meddeelte en Oversigt over Centralamerikas *Pas-sifloreae* og *Samydeae*, og knyttede hertil nogle Bemærkninger om disse Familiers Systematik, saunt opstillede adskillige nye Slægter.
- d. 18de Marts. Mag. *Örsted* gav en Oversigt over de *Bixaceer*, som han havde indsamlet paa sine Reiser i Vestindien og Centralamerika, og knyttede dertil nogle Bemærkninger om dems Familiers Slægtskab med *Samydeerne*. — Dernæst meddeelte Hr. *Vaupell* en Notits om Cambialcellernes Stilling til Karbundterne, og viste, at den i Botanikken ellers almindelig antagne Regel, at Cambialcellerne ligge indenfor Karrene i Karbundterne, har sine Undtagelser navnlig hos visse Rødstokke, i hvilke de enkelte Kar ikke danne en Ring, men ligge i Midten; det samme er Tilfældet med *Piperaceerne* og hos spirende *Dicotyledoner*. Endelig gjorde *Vaupell* opmærksom paa, at *Schacht's* Mening, at Saftopstigningen hos de Eenfrøbladede fornemlig skete gjennem *vasa propria* eller Cambialceller, neppe var holdbar, da hans egne Forsøg nærmest viste, at Veien gik gjennem *Parenchymet*, saaledes hos *Tradescantia* Arter, *Ricardia* o. s. v.

d. 8de April. Hr. F. *Didrichsen* foreviste flere mærkelige Planter af *Chr. Smith's* Herbarium fra Congo, navnlig en ny Slægt af Legnotideae og en ny Slægt af Rubiaceae, *Withusenian guineensis* F. *Didr.*, der synes at være synonym med *Randia (Genipantha) coriacea* Benth; endvidere nogle *Acanthaceer* og en *Cissampelos*. Dernæst beskrev han den primære Rod hos *Cuscuta chilensis* og *C. Epilinum* og viste, hvorledes Rhizotrichiernes Fremkomst umiddelbart paa Rodens Spidse afskjærer enhver videre Udvikling, og betinger dens tidlige Bortdøen. Slutteligen gjorde han opmærksom paa, at de hos Leguminoserne saa hyppigt forekommene Rodknoller af *Clos* urigtigt ere betegnede som *tubercula lenticellaria*; thi de staae (hos *Lupinus perennis*) ikke i Forbindelse med Forekomsten af *pori epidermidis*; Barken indgaaer i sin hele Tykkelse i Dannelsen, og Karbundter ere tilstede i stort Antal.

d. 11te November. Mag. *Örsted* gav en Oversigt over de til *Malphiaceernes*, *Gentianeernes*, *Scrophulariæernes* og *Labiaterne*s Familier henhørende Planter, som han havde samlet paa sin Reise i Centralamerika, og ved hvis Bestemmelse og Beskrivelse han havde havt Assistance af Dhrr. G. Bentham og A. Grisebach (see Side 43, 53, 20, 32).

d. 30te November. Mag. *Örsted* meddeelte nogle Uddrag af den Bearbejdelse af hans i Centralamerika samlede Leguminoser, som han havde paabegyndt i Forening med Hr. G. Bentham (see Side 1) og dvælede navnlig ved følgende centralamerikanske Leguminoser:

1. Slægten *Disphysa*, der nu tæller 4 Species, da han havde medbragt 2 nye Arter, og G. Bentham havde erholdt en ny Art fra Mexico.
2. Slægten *Brya*, hvoraf der tidligere ligeledes kun kjendtes een Art.
3. Slægten *Theoprosia* og
4. en ny Art af *Myrospermum*, peruviansk Balsamtræ, som *Ö.* dog kun kjendte af Frugten, idet Træet selv voxer i en Deel af Centralamerika, hvor han ikke har været.

Til Slutning foreviste *Örsted* Frugten af *Ophryocarya paradoxa*, først beskrevet af R. Schomburgk fra Britisk Guiana.

d. 21de December. Hr. J. *Reinhardt* meddeelte nogle Notitser til Grönlands Fuglefauna (see Side 69), og Professor *Steenstrup* gav Underretning om Fundet af et Uroxeskelet i Omegnen af Sorøe (s. Side 65).

I n d h o l d.

	Side
Leguminosae Centroamericanae. Ved <i>G. Bentham</i> og <i>A. Örsted</i>	1.
Scrophularineae Centroamericanae. Ved <i>G. Bentham</i> og <i>A. Örsted</i>	20.
Labiatae Centroamericanae. Ved <i>G. Bentham</i> og <i>A. Örsted</i>	32.
Malpighiaceae Centroamericanae. <i>Bestemmelser og Beskrivelser</i> af <i>A. Grisebach</i> . Ved <i>A. S. Örsted</i>	43.
Gentianeae Centroamericanae. <i>Bestemmelser og Beskrivelser</i> af <i>A. Grisebach</i> . Ved <i>A. S. Örsted</i>	53.
Tvende Iagttagelser af phosphorisk Lysning hos en Fisk og en Insektlarve meddeelte af <i>J. Reinhardt</i>	59.
Meddelelse om Fundet af et Uroxeskelet. Af <i>P. Lorenzen</i>	66.
Notitser til Grönlands Ormithologie. Af <i>J. Reinhardt</i>	69.
Plantas nonnullas musei Universitatis Hauniensis descripsit <i>F. Didrichsen</i>	86.
Novorum plantarum mexicanarum generum decas, auctore <i>F. Liebmann</i>	90.
To nye Arter af Slægten <i>Castelia</i> Turp., beskrevne af <i>F. Liebmann</i>	108.

Videnskabelige Meddelelser

fra

den naturhistoriske Forening i Kjöbenhavn.

1853.

Udgivne af Selskabets Bestyrelse. Nr. 1—2.

Leguminosæ Centroamericanæ.

Ved

G. Bentham og A. Örsted.

Ordo Papilionaceæ.

Tribus Lotææ.

Subtribus Genisteæ.

Lupinus Tournef.

1. *Lupinus Aschenbornii* S. Schauer, Linnæa 20. 739, annuus, caule erecto folioso, basi ramoso, ramis adscendentibus et petiolis tomentosus v. piloso-hirsutis; foliolis octonis anguste lanceolatis basi attenuatis mucronato-acuminatis complicatis, utrinque subhirsuto-sericeis, petiolo duplo brevioribus; racemo terminali brevi pedunculato laxo, floribus sparsis breviter pedicellatis, bracteis subulato-lanceolatis; calycis ebracteolati labiis longe acutatis, superoque bifido, infero integro duplo brevior, leguminibus 6—8spermis sericeo-hirsutis.

Paa Vulkanen Irasu i Costa-Rica danner denne Plante i Forening med flere Arter Alchemilla i en Höide af c. 10,000 Fod, hvor Egeskoven pludseligen hörer op, et livligt broget Tæppe. Voxer ogsaa i Mexico.

2. *Lupinus Clarkei* Örd. sp. n.,*) annuus?, caule rigido ramoso

*) Benævnt efter Dr. Clark, amerikansk Consul i Costa-Rica, som med paa-skjønnelsesværdig Forekommenhed stræbte at befordre mine Undersøgelser i dette Land.

tomentoso-pubescente, stipulis breviter lanceolato-setaceis subliberis, foliolis 5—7 petiolo brevioribus cuneato-oblongis obtusis supra glabriusculis subtus adpresse pubescentibus, racemo elongato laxiusculo, floribus sparsis medioeribus, bracteis lanceolato-setaceis brevibus caducis, calycis vix minute bracteolati labiis obtusiusculis integris v. minute dentatis, corollis coerulescentibus glabris, legumine pilosissimo 6—8 spermo. Affinis *L. arvensi* Benth. (Pl. Hartw. p. 128 i Bogota). Folia obtusiora vix minute mucronulata. Flores raro obscure verticillati. Pedicelli vix lineam longi. Calyces dense tomentosi, postice saccati. Flores 5 lin. longi.

Paa Vulkanen Irasu i Costa-Rica fandt jeg denne Plante i en Høide af 8—9000 Fod.

Crotalaria Linn.

3. *Crotalaria ovalis* Pursh. DC. Prod. 2. 121. — *C. rotundifolia* Poir. — *C. Hookeriana* A. DC. Not. Pl. Rar. Gen. p. 23. — *C. sagittalis* var. Schlecht.

Paa Vulkanen Irasu i Costa-Rica (5—6000'). Har en stor Udbredning, da den forekommer i Carolina og Georgien og ligeledes i Mexico.

4. *Crotalaria sagittalis* (Linn. spec. 1003 var. *α.*) var. *hirsutissima*. DC. Prod. 2. 121.

Paa Vulkanen Masaya i Nicaragua i Savannerne. Har samme Udbredning som den foregaaende.

5. *Crotalaria longirostrata* Hook. et Arn. Bot. Beech. p. 285 et 414. Benth. Bot. Sulph. p. 79.

Paa Vestkysten af Mexico og Centralamerika; ved Fonseca.

6. *Crotalaria guatemalensis* Benth. sp. n., fruticosa, ramulis minute adpresse puberulis, stipulis minutis setaceis, foliolis ovato- v. oblongo-ellipticis utrinque acutis supra glabris subtus puberulis; racemis densifloris plerisque folio demum longioribus, brac-

teis setaceis pedicello subbrevioribus, calycis laciniis longe setaceo-acuminatis, carinae rostro incurvo, legumine adpresse puberulo.

Affinis *C. anagyroidi* H. B. K. (*C. Brownei* Bert. in DC. Prod. 2. 130) differt ramis divaricatis, bracteis brevibus, floribus minoribus, legumine cum stipite vix pollicari.

Denne Art er indskrænket til Centralamerika, men her synes den at have en stor Udbredning. Jeg fandt den i de tørre Kratskove fornemmelig bestaaende af Acacier, som beklæde den smalle sandede Landtunge, der skyder ud fra Vestkysten af Costa-Rica i Nicayo-Bugt i Nærheden af Puntarenas, og ved Hacienda Santa Rosa i Provindsen Guanacaste; af Friedrichsthal er den funden i Guatemala og af Seeman ved Panama.

Subtribus Trifolieæ.

Trifolium Tournef.

7. *Trifolium amabile* H. B. K. nov. gen. am. 6. p. 503 t. 593. DC. Prod. v. p. 199.

Almindelig i Costa-Ricas Høiland (San José, Cartago, Naranjo, 4—6000'), hvor denne Kløverart udgjør en væsentlig Bestanddeel af Fodervæxterne paa de naturlige Enge, fortrinligen skikkede til Qvægfødning, som i Centralamerika kun findes i denne Høide.

Subtribus Galegeæ.

Dalea Linn.

8. *Dalea elegans* Hook. et Arn. *Dalea nigra* Mart. et Gal I Nærheden af Pacaca i Costa-Rica.

9. *Dalea alopecuroides* Nutt. gen. am. 2 p. 101. DC. Prod. 2. p. 244. *Psoralea Dalea* Linn. hort. Cliff. t. 22. *Dalea* Linnæi Michx. fl. bor. am. 2. p. 57. t. 38.

Jeg fandt denne Plante, der har samme store Udbredning som *Crotalaria ovalis*, i de tørre sandede Bredder ved Floden

Reventazon i Nærheden af Ujaras i Costa-Rica med Blomst og Frugt i Februar.

10. *Dalea vulneraria* Örd. sp. n., fruticosa, ramis foliisque scabro-hirtis, foliolis 9—13 ovali-oblongis obtusis retusisque subtus pallidis nigropunctatis, spicis ovato-globosis axillaribus sessilibus v. summis breviter pedunculatis, bracteis ovato-lanceolatis, calycis laciniis setaceis pilosis tubo longioribus.

Ramuli teretes, pilis paucis hirti. Stipulæ parvæ rigidæ setaceæ. Folia pleraque 1—2 pollicaria. Foliola opposita v. in foliis vegetioribus alterna, 3—6 lin. longa, circa 2 lin. lata, brevissime petiolulata, utrinque pilis brevibus rigidulis scabriuscula, punctis nigris paginae inferioris subpellucidis. Spicæ fere omnes ad axillas foliorum arcte sessiles, multifloræ, folio tamen multo breviores. Bracteæ acutæ vel breviter acuminatæ, tubum calycis paullo superantes, glandulis paucis onustæ, plus minus pilosæ, cito deciduæ. Calyces sessiles; tubus in var. α et β vix lineam longus, in var. γ $1\frac{1}{2}$ lin. longus, campanulatus, 10-costatus, glandulis inter costas 1—2, extus plus minus pilosus, intus glaber, ore ciliatus; dentes hirsuti v. plumosi, infimis longioribus. Petala longiuscule unguiculata. Vexillum reniforme reflexum, alas subæquans, carina dimidio fere brevius. Alæ basi oblique truncatæ. Carina 2 lin. longa, obtusa, falcato-oblonga. Stamina omnia connata; vagina supra fissa. Antheræ ovatæ apice dorso glanduliferæ. Legumen subrhombicum, apice pilosum et parce glanduliferum, monospermum. Formæ tres adsunt:

11. α) *brevidens*, dentibus calyciis vix calycis tubo longioribus.

12. β) *typica*, calyce parce piloso, ore dense ciliato, cum dentibus plumosis 2 lin. longo (dente infimo tubo fere duplo longiore).

13. γ) *barbatà*, calyce villosiore cum dentibus plumosis fere 4 lin. longo.

Jeg har betegnet disse 3 Former med Nummere, da de ere

saa forskjellige i Habitus, at de rimeligviis ved nærmere Under-søgelse af de levende Planter ville vise sig at være særskilte Arter. De forekomme hyppigen i Provindsen Segovias Høiland imellem Matagalpa og Chinotega i en Høide af 3—4000 Fod, tildeels i Fyrretræernes Region, som her naaer meget lavt ned. Hele Planten anvendes under Navn af „Icalite“ enten som Decoct eller som Pulver som et fortrinligt Lægemiddel mod de der saa hyppigen forekommende, ved Paksadlernes Guavning frembragte Saar hos Heste og Muldyr.

14. *Dalea diffusa* Moric. Mém. de Genève 6. 533. Walp. Rep. 1. 652. *D. gracilis* Hook. et Arn. *D. ramosissima* Mart. et Gal.

Glabra, ramosissima, ramulis filiformibus diffusis, floribus sparsis, pedunculis 1—3 floris capillaribus, foliis 6—8 jugis, foliolis minutis oblongis obtusis impunctatis.

Voxer i Fyrreskovene imellem Chinotega og Matagalpa i Provindsen Segovia, hvor jeg samlede den med Frugt i Januar; ogsaa i Mexico.

Indigofera Linn.

15. *Indigofera lespedeioides* H. B. K. nov. gen. amer. 6. 457. DC. Prod. 2. 226. Benth. Bot. Sulph. 80.

Paa den vestlige Side af Centralamerica (Realejo) og Mexico (Jorullo).

16. *Indigofera pascuorum* Benth. Ann. af nat. hist. 3. 431. Walp. Repert. 1. 670.

Paa Marker ved Granada i Nicaragua; ogsaa i Guiana.

17. *Indigofera mucronata* Spreng. in herb. Balb. DC. Prod. 2. 227.

Paa Marker ved Granada i Nicaragua og paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica; ligeledes paa de vestindiske Öer.

18. *Indigofera costaricensis* Benth. sp. n., fruticosa, ramulis angulatis glabriusculis, stipulis setaceis, foliolis 9—15 ob-

longo-ellipticis obtusis mucronatis supra glabris subtus parce strigosis, racemis multifloris folio brevioribus, bracteis setaceis caducissimis, calycibus breviter dentatis vexilloque extus ferrugineo-sericeis, petalis calyce quadruplo longioribus, leguminibus reflexis elongatis glabriusculis breviter mucronatis. Species ab *J. tinctoria* et *J. Anil* facile distinguitur floribus ($3\frac{1}{2}$ lin.) duplo majoribus; præterea glabrior est et viridior; ramuli petioli et pedunculii evidentius angulati, stipulæ longiores. Ab *Indigofera excelsa* Mart. et Gal. distincta videtur glabritie, foliolis paucioribus latioribus, racemis brevibus; an ejus varietas ulterius inquirendum. *I. densiflora* Mart. et Gal., huic etiam affinis differt (si specimina mea rite cum Galeottianis comparata) inprimis legumine abbreviato foliolis numerosis.

Jeg fandt denne Plante paa Marker i Nærheden af San José i Costa-Rica.

19. *Indigofera Anil* Linn. mant. 292. DC. Prod. 2. 225.

Indigoplanten voxer almindelig vildt overalt i Centralamerika til en Høide af 3000', men er desuden en af dette Lands *vigtigste Culturplanter*. Det er fornemmelig Nicaragua, Salvador og Guatemala, som producere den største Mængde Indigo. Det aarlige Udbytte kan anslaaes til 200,000 Pund.

Tephrosia Pers.

20. *Tephrosia (Brissonia) nicaraguensis* Örd. sp. n., suffruticosa, ramis adscendentibus dense villosis, foliolis 15—21 oblongis apice basiue obtusis utrinque villosis subtus subsericeis, racemis brevibus terminalibus, pedicellis subfasciculatis calyce vix brevioribus, calycis laciniis summis brevissimis, infima acuminata tubo æquilonga, vexillo sericeo-villoso, legumine ferrugineo-villoso intus continuo.

Rami e trunco lignoso herbacei, duri, angulati, parce ramosi, dense velutino-villosi, 1—1 $\frac{1}{2}$ pedales. Stipulæ subulatæ, villosæ, 3—5 lin. longæ, basi vix dilatatæ. Petioli communes 4—5 pollicares, velutino-villosi. Stipellæ inconspicuæ. Foliola

pollicaria vel summa longiora, inferiora breviora, crassiuscula, utrinque dense vestita, pilis adpressis in pagina inferiore longioribus subsericeis; costa media venæque primariæ utrinque 12—15 parallelæ in pagina inferiore prominentes. Racemi terminales interrupti, villosi, foliolo ultimo subbreviores. Bracteæ setaceæ caduæ. Pedicelli erecti villosi, florentes $\frac{1}{2}$ lin. fructiferi 2 lin. longi. Calycis tubus linea paululo longior, villosus; laciniæ lanceolatae acuminatæ, 2 summæ brevissimæ, laterales intermediæ, infima lineam longa. Vexillum 6 lin. longum, ungue brevissimo, basi intus leviter bigibbum, coeterum nudum. Alæ vexillo subæquilongæ, oblongæ, carinæ adhaerentes et paulo longiores, breviter unguiculatæ insigniter transverse-plicato-rugosæ. Carina late obovato-incurva, obtusa, glabra. Stamen vexillare basi liberum, medio cum coeteris in tubum completum connatum. Discus vaginans annularis. Legumen (immaturum) rectum, $1\frac{1}{2}$ poll. longum, 2 lin. latum, intus substantia cellulosa destitutum.

Voxer i Savannerne i Nicaragua imellem Byerne Granada og Masaya.

21. *Tephrosia (Brissonia) toxicaria* Pers. ench. 2. 328. Plum. t. 135. DC. Prod. 2. 249.

Paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica.

22. *Tephrosia (Reineria) decumbens* Benth. sp. n., (T. oroboides Benth. Bot. Sulph. p. 81 non H. B. K. *) herbacea v. suffruticosa, diffusa, villosa, stipulis lanceolato-setaceis, foliolis petiolo brevi 5—11 cuneatis obtusis reflexo-mucronatis supra parce subtus dense sericeo-villosis, racemis paucifloris subfoliatis, calycis laciniis tubo cyathiformi 3—4plo longioribus setaceis, corollæ ($4\frac{1}{2}$ linearis) vexillo dense tomentoso-villoso.

Species certe T. diffusæ W. et Arn. (ex India orientali) valde affinis, differt imprimis floribus dimidio majoribus. Rami robu-

---

*) T. oroboides H. B. K. quam olim perperam huc duxi, mihi nondum obvia ex icone et descriptione a genere evidenter longe removenda erit. Annon forte Hosackiæ species?

stiores, elongati, stipulæ latiores, foliola rigidiora, corollæ villosiores. Coeterum habitus, inflorescentia et structura florum omnino *T.* diffusa.

Paa tørre lerede Marker ved Granada i Nicaragua, ved Hacienda Santa Rosa i Guanacaste og ved Fonseca (Sinclair).

23. *T. (Reinera) piscatoria* Pers. ench. 2. 329. DC. Prod. 2. 252. Bot. Sulph. 80.

Paa Öen Cardon ved Realejo i Nærheden af Havet. Den forekommer ved alle Kyster, som beskylles af det store Ocean: Ostindien, Sydhavsøerne og Amerikas Vestkyst.

Cracca Benth.

Tephrosiæ sectio *Craccoides* DC. habitu, inflorescentia, staminum indole et disci perigyni cupuliformi absentia a *Tephrosiis* coeteris longe recedit et genus proprium constituit, quod nomine *Craccæ* salutavi in litteris ad amicissimum A. Gray, etsi characteribus levioris momenti a *Coursetia* distinguitur.

Calyx campanulatus laciniis 5 setaceo-acuminatis. Petala subæquilonga, unguiculata. Vexillum orbiculatum v. reniforme, lateribus reflexis, ecallosum, exauriculatum. Alæ obovato-oblongæ, liberæ, transverse rugulosæ. Carina lata acuta v. subrostrata. Stamen vexillare a basi liberum. Discus circa ovarium nullus. Ovarium sessile. Stylus subcartilagineus, versus apicem dorso longitudinaliter barbatus. Stigma capitatum. Legumen lineare, compressum inter semina intus isthmis cellulosis divisum, extus lineis transversis impressum, bivalvatum, dehiscens.

Herbæ perennes v. suffruticosæ. Stipulæ setacæ. Folia impari-pinnata, foliolis oppositis stipellatis. Racemi axillares multiflori. Flores ad axillam bractæ setacæ caducæ solitarii, pedicellati, ebracteolati. Ovarium fere semper villosum. Legumen tandem sæpe glabratum.

Cracca glandulifera Benth. sp. n., molliter villosa, foliis

11—21 oblongo-ellipticis obtusis mucronatis, racemis villosis eglandulosis, laciniis calycinis tubo subduplo longioribus carina paulo brevioribus. Tephrosia glandulifera Benth. Pl. Hartw. p. 115 et Bot. Sulph. p. 81. Corolla 6 lin. longa. Prope Guayaquil, Hartweg, Sinclair.

24. *Cracca mollis* H. B. K., molliter canescenti-villoso, foliolis 7—13 ellipticis oblongis obtusis mucronatis, racemis villosis, laciniis calycinis tubo subduplo longioribus carina paulo brevioribus. Tephrosia mollis H. B. K. Nov. gen. et sp. v. 5. p. 463. Corolla $4\frac{1}{2}$ lin. longa rosea.

Paa Vestsiden af Centralamerika, ved Foden af Vulkanen El Viejo og ved Fonseca (Sinclair). Humboldt og Bonpland fandt den i Ny-Andalusien.

Cracca glabrescens Benth. sp. n., glabriuseula, foliolis 5—9 obovatis oblongisve tenuiter membranaceis, racemis laxis eglandulosis, calycis laciniis carina multo brevioribus. Corolla fere 6 lin. longa. Tephrosia glabrescens Benth. Bot. Sulph. p. 81. In Columbia occidentali.

Cracca . . . . .?, (species novo-mexicana a cl. Gray nuperrime edita sub nomine mihi ignota, in opere nondum in Europa accepto) appresse canescens v. demum glabrescens foliolis 9—11 obovatis oblongisve mucronatis membranaceis, racemis elongatis paucifloris, calycis laciniis tubo sublongioribus carinæ dimidium superantibus. Corolla vix 3 lineas superat.

25. *Cracca ochroleuca* Pers., molliter canescenti-villosa, foliolis 5—7 ovatis ellipticisve, racemis villosis eglandulosis, calycis laciniis carina multo brevioribus. Tephrosia ochroleuca Pers. ench. 2. p. 329. Lima Cuming, Peruvia Pavon etc., Panama Cuming.

Cracca caribæa Benth. glabra, foliolis 24—25 aristrato-mucronatis, racemis elongatis paucifloris. Species caribæa mihi ignota. Specimina quæ vidi sub hoc nomine imperfecta quidem

differunt foliolis sericeo-villosis et arista a Jaquinio depicta deficiente.

Coursetia DC.

In *Coursetia* petala et genitalia omnino Craccæ, calycis dentes latiores nec setaceo-acuminati, legumen crassius, intus continuum non linea transversa impressum. Frutices sunt Andini tomentosi v. villosi, foliola quam in Cracca numerosiora, minora, rigidiora, inflorescentia eadem. Species nobis notae sunt:

Coursetia tomentosa (DC. Prod. 2. 264) foliis inflorescentiaque tomentoso-villosis albidis, foliolis 21—25 parvis ovatis oblongisve, racemis brevibus paucifloris (2—5 floris), calycis laciniis lanceolatis tubo sublongioribus. In Peruvia Pavon etc.

Coursetia dubia (DC. l. c.) foliolis numerosis parvis supra virentibus subtus tomentoso-villosis, racemis folio longioribus laxifloris, calycis dentibus tubo brevioribus, carina acutiusecula. In Columbia Quitensi Jameson, Hartweg, Lobb.

Coursetia grandiflora Benth. sp. n., foliolis multijugis oblongis utrinque sericeo villosis, racemis folio longioribus, floribus majusculis numerosis, calycis dentibus tubo subbrevioribus, carina arcuato-subrostrata. — In Peruviae provincia Chachapayas Mathews. — Foliola semipollicaria. Vexillum 9 lin. longum. Pedicellis in aliis speciminibus calycem vix æquantes, in aliis duplo fere longiores graciles. — Species inquirendæ: *Coursetia virgata* DC. et *Tephrosia astragalina* H. B. K.

Diphysa Jacq.

Char. ampliatum. Calyx turbinato-campanulatus disco staminiifero fere ad tertiam partem adnatus, dentibus 2 supremis latis obtusis, infima lanceolata longiore lateralibus intermediis. Petala subæquilonga unguiculata. Vexillum orbiculatum arcte reflexum basi complicatum et intus longitudinaliter bicallosum v. bigibbum, exauriculatum. Alæ falcato-obovatae, transverse rugosæ, ungue superne hinc auriculato v. calcarato. Carina valde

arcuata sæpius rostrata, petalorum lamina hinc basi angulata v. auriculata. Stamina diadelpa, stamine vexillari basi a coeteris distante mox intra tubum postice fissum incluso. Antheræ ovato-oblongæ subuniformes. Ovarium stipitatum pluriovulatum, stylo valde arcuato glaberrimo acuto stigmate punctiformi. Legumen stipitatum, endocarpio lineari compresso-subplano coriaceo, valvulis inter semina arcte appressis (an demum dehiscentibus?), pericarpio membranaceo virescente reticulato ad utramque faciem in vesiculam amplam v. compresso-carinatum inflato, suturis nudis v. carinato-subalatis. Semina transverse oblonga v. ovata, funiculo parvo, radícula incurva.

Frutices v. arbores Americæ centralis, inflorescentia sæpe plus minus glandulifera. Stipulæ parvæ caducæ. Folia alterna, impari-pinnata, foliolis alternis v. vix oppositis exstipellatis. Racemi axillares breves laxiflori. Pedicelli solitarii, sub calyceem articulati, ibidem bracteolis 2 cadusissimis instructi. Calyces virentes superne subfoliacei. Flores (an in omnibus) lutei.

Genus quoad affinitatem adhuc dubium. Habitus, inflorescentia, indumentum dum adest et florum structura summam indicant affinitatem cum Ormocarpio aliisque generibus Hedysaroides ei proximis, sed legumen haud articulatam, etsi more Hedysarrearum reticulatum. Inter Galegeas ubi a Candolleo collocatum, affinitatem quandam cernere cum Robinia, Sabinæa etc., sed legumen indehiscens videtur, et hoc caractere genus inter Dalbergieas artificialiter militaret, a quibus tamen habitu aliisque notis longius recedit. Benth.

26. *Diphysa robinioides* Benth. sp. n., foliolis 11—15 ovali-ellipticis obtusis subretusisve, racemis abbreviatis 3—6 floris, pedicellis calyce vix longioribus. leguminis stipite calyce brevior, vesicis amplis ecostatis.

Arbor 12—15 pedalis. Specimina undique glabra eglandulosa, v. glandulæ pilique pauci in florescentiam. Stipulas bractæasque caducissimas haud vidi. Foliorum rachis 3—4 pollicaris. Foliola alterna pleraque pollicaria v. paullo majora basi rotun-

data v. acutiuscula et breviter petiolulata apice rotundata v. subretusa haud tamen emarginata, supra viridia, subtus pallida. Racemi axillares, pedunculo communi 2—6 lin.; pedicellis floridis 2—3 lin., fructiferis 8—10 lin. longis. Calyx $4\frac{1}{2}$ lin. longus, dentes supremi late rotundati, laterales ovati obtusi, infimus late lanceolatus vix longior, omnes margine ciliolati eglandulosi v. rarius glandula una alterave ad marginem instructi. Vexillum late orbiculatum, intus basi bicallosum, ungue latiusculo complicato. Ake obovatæ-falcatæ, auriculo obtuso supra medium unguis. Carina lata, valde incurva vix obtusa rostrata. Ovarii stipes glabra partem disciferam calycis paullo excedens, ovarium ipsum glabrum v. pilis raris puberulum, ovulis circa 8. Legumen $2\frac{1}{2}$ pollicare, viride, glabrum, stipite 2— $2\frac{1}{2}$ lin. longo; endocarpium valvulæ subplanæ, 2 lin. latæ; pericarpium reticulato-venosum utrinque in vesicam ecostatam semipollicarem diametro inflatum; suturæ tenues. Semina transverse oblonga.

Ved Føden af Vulkanen Mombacho i Nicaragua ikke langt fra Granada. Skinner fandt den (var? floribunda) i Guatemala.

27. *Diphysa sennoides* Benth. sp. n., foliolis 11—25 oblongis v. ovali-ellipticis mucronulatis, racemis laxis 2—5 floris, pedicellis calyce vix longioribus, leguminis stipite calyce longiore, vesicis ecostatis.

Habitu et foliis Ormocarpo sennoidi similis. Foliola multo minora et angustiora quam in *D. robinioide*. Stipulæ et bracteæ subulatæ rigidæ. Legumen fere *D. robinioide*s sed multo longius stipitatum. Inflorescentia sæpe glanduloso-hirta v. fere echinata.

Den er funden af Coulter i Mexico i Nærheden af Zimapoa og af Linden og Galeotti ved Vera Cruz.

28. *Diphysa humilis* Örd. sp. n., foliolis 5 obovali-ellipticis v. late oblongis, racemis folio sublongioribus remotifloris, pedicellis calyce brevioribus; leguminis stipite calycem æquante, vesicis compresso-carinatis, suturis carinato-subalatis.

Fruticulus $\frac{1}{2}$ —1 pedalis, trunco lignoso horizontali. Ramuli

floridi breves, graciles cum inflorescentia plus minus glanduloso-puberuli. Stipulas non vidi, sed verosimiliter bracteis conformes. Foliorum rachis $1\frac{1}{2}$ pollicaris. Foliola vix semipollicaria, obtusissima. Pedunculus communis 1—2 pollicaris, pedicelli floridi circa 3 lin. longi. Bracteae et bracteolae parvae, ovatae, striatae. Calyx 4 lin. longus; laciniae 2 superiores ovatae obtusae; infima paullo longiore lanceolata obtusiuscula, laterales intermediae, omnes virides, venosae subpellucido-punctatae, glandulis majusculis piliferis marginatae. Vexilli unguis angusta, lamina arcute reflexa 4 lin. longa, complicata, basi intus bicalloso. Alae versus apicem unguis hinc calcaratae. Carina valde incurva, rostrata, petalis hiuc supra unguem calcaratis. Ovarii stipes subglandulosus, calycis tubum aequans, ovarium ipsum puberulum, pauciovulatum. Legumina in speciminibus haud perfecte matura 1— $1\frac{1}{2}$ pollicaria, longitudinaliter quasi quadrialata, vesicis valde carinato-compressis, et suturis late carinatis fere in alam expansis.

Jeg fandt den i Provindsen Guanacaste ved Foden af Vulkanen Rincon i Savannerne med Blomst og Frugt i Marts. Den fører her Navn af „Naguapate“ og ansees som et fortrinligt Lægemiddel mod Syphilis.

29. *Diphysa carthagenensis* Jacq. amer. 208. t. 180 f. 51. DC. Prod. 2. 260.

Funden af Seemann ved Panama.

Species si nobis nota *D. carthagenensis* vera Jacquini, quem nonnisi inter plantas Seemannianas panamenses vidimus, distinguitur: foliolis 9—11 obovali-oblongis emarginatis, racemis 2—5 floris pedicellis gracillimis calyce plus duplo longioribus (leguminis vesicis ex icone Jaquiniano longitudinaliter angulato-costatis).

Tribus *Hedysareae*. Legumen transversim in articulos monospermos secedens.

Brya P. Br.

30. *Brya nicaraguensis* Örd. sp. n., inermis, foliolis 11—21 ovali-oblongis, cymis multifloris, calycis dentibus obtusis, vexillo villosa, leguminis articulis semiorbiculatis.

Arbuscula ramosissima, habitu multo laxiore quam in *B. Ebano*. Ramuli novelli pubescentes, mox glabrati. Stipulae parvae ovatae. Aculei intrafoliacei Bryæ Ebeni hic omnino desunt. Petioli communes 1—2 pollicares, supra pilosuli. Folioli alterna brevissime petiolulata 6—9 lin. longa apice late obtusissima v. retusa, costa media in mucronulam excurrente, basi sæpius obliqua, glabra v. rarissime pilosula, reticulato-venosa. Cymæ in axillis supremis v. ad apices ramulorum circiter pollicares, ramosæ, puberulæ, ramulis ultimis 3—5 floris. Bracteæ parvæ, ovatae, persistentes. Pedicelli lineam longi, pubescentes. Bracteolæ calyci adpressæ, eo dimidio breviores, ovatae, striatæ. Calyx puberulus $\frac{1}{2}$ lin. longus, basi minus obtusus quam in *B. Ebano*, dentibus omnibus obtusis, summis latissimis et minus profunde fissis, infimo sublongiore ovato. Corollæ fere 4 lin. longæ, petalis subæquilongis. Vexillum patens, orbiculatum, extus villosum, basi ecallosum exauriculatum ungue angusta. Alæ oblique ovato-oblongæ, glabræ, transverse rugosæ, basi hinc auriculatæ. Carina incurva, breviter rostrata, petalis basi supra unguem hinc auriculatis. Stamina monadelphæ, tubo supra fisso. Ovarium longiuscule stipitatum, glabrum, biovulatum. Stylus ovario paullo longior, glaber, stigmate parvo capitato. Leguminis stipes filiformis $2\frac{1}{2}$ lin. longus, articuli semiorbiculares, puberuli, 6 lin. longi, 3 lin. lati, isthmis anguste separati.

Paa Vulkanen El Viejo i Nicaragua (2000') og i Provindsen Segovia.

Stylosanthes Swartz.

31. *Stylosanthes humilis* H. B. K. nov. gen. am. 6. 506. t. 594. DC. Prod. 2. 318. Bot. Sulph. 82.

En smallbladet Form af samme ved Realejo.

32. *Stylosanthes scabra* Vog.

I Savannerne paa Vulkanen El Viejo (3000') med Blomst i November.

33. *Stylosanthes viscosa* (Swartz act. holm. 1789 p. 296 t.

9. f. 2., flor. 3. p. 1285) var. *acutifolia*. Schomburgk flor. guian. 3. 1200. DC. Prod. 2. 317.

Paa samme Sted som den foregaaende. Guiana, Vestindien.

34. *Stylosanthes guianensis* Aubl. guian. p. 776. t. 309. (Trifolium guian.) Swarz. act. holm. l. c. H. B. K. nov. gen. am. 6. 508. DC. Prod. 2. 318. Schomburgk guian. p. 1200.

I den fugtige Skov, som beklæder Bjergene mellem Candelaria og Cartago i Costa-Rica (6000') med Blomst i Januar. En meget mindre Form af samme i Savannerne paa Vulkanen Masaya (2000'); ogsaa i Guiana og Ny-Granada.

Arachis Linn.

35. *Arachis hypogæa* Linn. sp. 1040. DC. v. 2. 174.

Ved Ujaras i Costa-Rica; rimeligviis forvildet, da den ofte dyrkes i Haverne i Centralamerika.

Desmodium DC.

Sect. *Scorpiurus*. Legumen angustatum, elongatum, maturum vix compressum, æquilatum vel ad articulos levissime constrictum, articulis latitudine multo longioribus, æquilateris.

36. *Desmodium (Scorpiurus) scorpiurus* Desv. journ. bot. 3. p. 122. DC. Prod. 2. 333. Bot. Sulph. 82.

Almindelig i Centralamerika (Realejo, Cartago) som over den største Deel af det tropiske Amerika.

Sect. *Chalarium*. Legumen elongatum, compressum, inter articulos ad utramque suturam valde constrictum, articulis orbiculatis vel ovatis æquilateris vel parum inæquilateris.

37. *Desmodium (Chalarium) linearifolium* DC. Prod. 2. 327. I Savannerne paa Vulkanen El Viejo (3000').

38. *Desmodium (Chalarium) tortusum* DC. Prod. 2. 332. Sloan. hist. of Jam. 1. t. 116. f. g.

Ved Foden af Vulkanen El Viejo og paa Bjerget Aguacate; over den største Deel af det tropiske Amerika.

39. *Desmodium (Chalarium) spirale* DC.? Prod. 2. 333.

Ved Aguacaliente i Costa-Rica.

40. *Desmodium (Chalarium) heterophyllum* Hook. et Arn. Bot. Beech. p. 417. Bot. Sulph. p. 82.

Ved Realejo (Sinclair).

41. *Desmodium (Chalarium) stipulaceum* DC. Prod. 2. p. 330. Benth. Bot. Sulph. 82.

Mexico og Centralamerika (imellem Granada og Masaya i Savannerne); ligeledes en storbladet Form (var. *macrophyllum*, foliolis oblongis usque ad 9 poll. longis).

42. *Desmodium (Chalarium) sericophyllum* Schlecht.? Linnæa 12. 317. Walp. Rep. 1. 712.

Ved Chinotega i Provindsen Segovia.

43. *Desmodium (Chalarium) nicaraguense* Örd. sp. n., elatum (frutescens?), indumento canescente, stipulis lanceolato-subulatis æqualibus, foliolis 3 oblongo-ellipticis obtusis supra velutinis, subtus subsericeo-villosis, paniculis ramosis, pedicellis calyci subæquilongis, leguminis stipitati articulis ovali-orbiculatis subplanis glabriusculis.

Habitus D. plicati, sed indumento non lanato, leguminibus glabriusculis primo intuitu distinguendum; a D. cajanæfolia differt imprimis legumine, cujus articuli dimidio minores et multo minus inæquilateri.

Ramuli angulati pube adpressa subsericea canescentes. Stipulæ 1—1½ lin. longæ, caducæ. Petiolus communis ½—1 pollicaris, canescenti-pubescens. Foliola maxima 2—3 pollicaria, demum fere rugosa, lateralia terminalibus minora, foliorum supremorum omnia minora, tactu mollia, subtus venis parallelis a costa divergentibus lineata et venulis subtransversis reticulata. Stipellæ setacæ 1½—2 lin. longæ. Racemi graciles, 3—4 pollicares, subramosi, canescentes, pilis tamen subuncinatis brevibus plus minus intermixtis, in paniculam floribundam basi subfoliatam dispositi. Bracteæ lanceolatae setacæ,

parvæ, caducæ. Flores secus ramos paniculæ fasciculati. Pedicelli vix lineam longi. Calyx vix longior minute tomentellus, dentibus tubo subæquilongis, summo late obtusissimo integro vel minute bidentato, lateralibus ovatis obtusis, infimo paullo longiore acuto incurvo. Vexillum orbiculatum, subsessile, glabrum, $2\frac{1}{2}$ lin. longum. Alæ et carina vexillo sublongiores, illæ oblique oblongæ, superne latiores et subincurvæ, basi hinc late auriculato-subcalcaratæ, ungue brevi. Carina apice incurva antice truncata, petalis basi in ungvem angustatis, a latere versus medium plica obliqua appendiculatis. Stamina more sectionis ad medium monadelphæ. Ovarium stipitatum 6—8 ovulatum. Legumen parce minuteque pubescens v. glabrum, stipes calycem æquans v. vix longior; articuli $1\frac{1}{2}$ lin. longi et parum angustiores, plano-convexusculi, marginibus tenues, isthmis angustissimis parum excentricis.

Paa Vulkanen El Viejo i Savannerne (3000').

Sect. Heteroloma. Legumen elongatum pluriarticulatum vel breve 1—2articulatum, valde compressum, sutura seminali continua, ad alteram suturam inter articulos valde constrictum, articulis semiorbicularibus hinc rectis illinc convexis.

44. *Desmodium (Heteroloma) incanum* DC. Prod. 2. p. 332. Plum. ed. Burm. t. 149. f. 1. *D. ancistrocarpum* DC. Prod. 2. p. 331. *Desmodium diversifolium* Schlecht. Linnæa 12. 313.

I Costa-Rica, Panama; over den største Deel af det tropiske Amerika.

45. *Desmodium (Heteroloma) lupulinum* Schlecht. Linnæa 22. 317. Walp. Rep. 1. 742.

Paa Bjerget Aguacate og ved San José i Costa-Rica.

46. *Desmodium (Heteroloma) albiflorum* Salzm.? ined. herb. e Bahia. — *Desmodium* affine Schlecht.?

Ved Realejo i Nicaragua.

Sect. Nephromeria. Legumen plano-compressum, sutura se-

minali subcontinua ad suturam alteram valde constrictum, articulis magnis reniformibus sæpius membranaceis, sutura seminali eujusve articuli intrusa altera valde convexa.

47. *Desmodium (Nephromeria) molle* DC. Prod. 2. 332. Hedysarum molle Vahl Symb. 2 p. 83. — Bot. Sulph. 83.

Centralamerika og de vestindiske Öer.

48. *Desmodium (Nephromeria) Barclayi* Benth., caule flexnoso hirtello, stipulis brevibus latis deciduis, foliolis ovato-rhombeis acutiuseculis utrinque præsertim subtus puberulis, racemis paniculatis, leguminis stipitati demum glabri articulis 1 — 2 orbiculato-reniformibus submembranaceis glabris, margine seminali intrusa, isthmis angustissimis.

Paa Vestkysten af Centralamerika (Barclay, Bot. Sulph. 83).

Sect. *Nicolsonia* Benth. cfr. Plantas Junghuhnianas p. 221.

49. *Desmodium (Nicolsonia) barbatum* Benth. Hedysarum barbatum Linn. *Nicolsonia barbata* DC. Prod. 2. 325.

Denne ved sin stærke Haarbeklædning iöinefaldende Plante er almindelig udbredt i Nicaragua og Costa-Rica i Bjergregionerne fra 1500' — 7000'. Jeg fandt den saaledes paa Vulkanen Irasu (7000'), paa Vulk. Viejo (3000'), paa Vulkanen Masaya (2000) og paa Aguacate (1500'). Den forekommer ogsaa paa Antillerne.

Zornia Gmel.

50. *Zornia reticulata* Smith. in Rees cycl. n. 2. Hedysarum diphyllum β Linn. Schomburgk Guian. 1200.

Henhörer til de almindeligste Planter i Savannerne fra 1500 til 5000 Fod (Masaya, El Viejo, Cartago, Candelaria, Segovia). Den forekommer i en Mængde Varieteter, med glatte eller duunhaarede Blade, med Bælgene nøgne eller besatte med Hagebörster.

Poiretia Vent.

51. *Poiretia scandens* Vent. choix. t. 42. — *P. multiflora* Mart.

et Gal. *Turpinia punctata* Pers. *Glycine punctata* Willd. DC. Prod. 2. 315 H. B. K. nov. gen. am. 6. 510.

Ved Pacaca i Costa-Rica, Mexico, Vestindien, Caracas.

Aeschynomene Linn.

52. *Aeschynomene americana* Linn. sp. 1016. Sloane Jam. 1. t. 118. f. 3. Schomburgk Guian. 3. 854. DC. Prod. 2. 330.

Som Ukrudspante paa Marker og Veie (El Viejo, Segovia) Centralamerika, Vestindien, Guiana.

53. *Aeschynomene glandulosa* Poir. suppl. 4. 76. an americanæ varietas? DC. Prod. 2. 321.

Paa fugtige Enge i Centralamerika, Vestindien.

54. *Aeschynomene Hystrix* Poir.? suppl. 4 p. 79. DC. Prod. 2. 321. Schomburgk Guiana. 3.

Faa og ufuldstændige Exemplarer fra Savannerne paa Vulkanen Viejo (3000').

(Fortsættes.)

Scrophularineæ centroamericanæ.

Ved

G. Bentham og *A. Örsted.*

Subordo 1. Salpiglossideæ.

Browallia Linn.

1. *Browallia demissa* (Linn. spec. p. 879). Bot. mag. t. 1136. Chois. mem. soc. phys. genev. 6. t. 3. f. 4. DC. Prod. 10. 197.

I Udkanten af Kratskove; ved San José og paa Bjerget Aguacate. Colombien, Guiana, Brasilien.

Subordo 2. Antirrhinideæ.

Russelia Jacq.

2. *Russelia sarmentosa* (Jacq. Amer. p. 178. t. 113.) *Russelia multiflora* Curt. bot. mag. t. 1528. *Scrophularia coccinea* Linn. *R. ternifolia* Humb. B. et Knuth. *R. syringæfolia* Cham. et Schlecht.

Hører til de almindeligste Planter i Savanner og Kratskove paa hele Vestsiden af Nicaragua og Costa-Rica fra Havets Niveau til 3000 Fod. Granada, Aguacate, Segovia, Vulkanen Viejo. Acapulco, Panama. De af mig fra mange forskjellige Localiteter indsamlede Exemplarer vise en ikke ringe Forskjellighed i Beklædning, Bladenes og Blomsterstandens Form o. s. v., saa at jeg formoder, at nøiagtige Undersøgelser af de levende Planter ville vise, at de henhøre til forskjellige Arter; men mit Materiale af tørrede Exemplarer er ikke tilstrækkeligt til at jeg derpaa anseer det for rigtigt at begrunde en saadan Adskillelse.

Escopedia Ruiz et Pavon.

3. *Escobedia linearis* (Schlecht. in Linnæa 8. 246). DC. Prod. 10. 337. *E. lævis* Cham. et Schlecht. *E. stricta* Zuccar.

Ved Bredderne af Floden Sapoa i Provindsen Guanacaste. Mexico.

Stemodia Linn.

Sectio. Diamoste Cham. et Schecht. § 1. Petiolatæ.

4. *Stemodia glabra* Örd. (non Sprengl.) sp. n., fruticosa, erecta, glabra, ramis teretibus cinereis nitidis, foliis ternis petiolatis lanceolatis v. lanceolato-ellipticis longe acuminatis grosse serratis glabris, floribus breviter pedicellatis axillaribus, corolla tubuloso-campanulata calyce subtriplo longiore intus villosa, stigmate horizontali late bilamellato, ovario annulo cincto.

Frutex 3—4 pedalis; rami curvati teretes cinerei glabri nitidi; internodia bipollicaria. Folia terna, breviter petiolata, lanceolato-elliptica, longe acuminata, grosse serrata, basi angustata integerrima, primum puberula dein glabra, 2—2½ pol. longa, 8—9 lin. lata; petioli 2 lin. longi puberuli. Flores axillares, 3—5n. breviter pedicellati. Pedunculi 2 lin. longi tomentosuli. Calycis laciniæ lineares 2½ lin. longæ, subæquales, sparse tomentosæ vel subglabræ. Corolla tubuloso-campanulata, extus subglabra, intus villosa, 6 lin. longa; labium posticum retusum, anticum trilobum, lobis rotundatis æqualibus. Stamina quatuor didynama; duo postica paulo infra medium inserta, filamentis vix tertiam corollæ partem longitudine æquantibus, antheris verticalibus, parum remotis, oblongis insertione sub-æqualibus; duo antica paulo supra basin corollæ inserta, filamentis subtriplo longioribus quam stam. post., antheris horizontalibus oblongis junctis insertione subinæqualibus. Ovarium oblongum glabrum basi annulo cinctum. Stylus filiformis, erectus, glaber, stamina postica paulo superans; stigma apice dilatatum, late bilamellatum, curvatum. Capsula mihi ignota.

Affinis *Stemodiæ pedunculari*. Differt glabritie, foliorum forma,

pedicellis brevioribus, floribus paulo minoribus, calycis laciniis angustioribus, corolla intus villosiore.

I den frodige Skov, som beklæder Bjergkjæden, der ligger imellem Muimui og Esquipulas i Provindsen Segovia, samlede jeg denne Art med Blomst i Januar.

5. *Stemodia parviflora* (Ait. hort. Kew. ed. 2. v. 4. p. 52).
S. arenaria Humb. B. et Kunth nov. gen. 2. 357. t. 175. *Capraria humilis* Soland. *Conobea pumila* Sprengl.

Syd for Aguacaliente i Costa-Rica. Mexico, Brasilien, Antillerne.

6. *Stemodia angulata* Örd. sp. n., humilis, procumbens, ramosa, pubescens v. pubescenti-villosa, cauli ramisque 4 angulatis, foliis petiolatis membranaceis ovatis crenato-serratis, basi cuneatis, floribus axillaribus longe pedicellatis, staminum 2 postic. filamentis brevissimis, antheris majoribus, 2 antic. filamentis longis antheris minoribus, capsula oblongo-ovata.

Herba 6—9 pollicaris procumbens, pubescens, caulis ramisque 4 angulati, apicem versus villosuli. Folia opposita, longe petiolata, ovata, obtusiuscula, crenato-serrata, basi cuneata, integerrima, supra vix puberula subtus minutissime punctata, vix pollicem longa, 7—8 lin. lata. Petioli longitudine fere folii, pubescentes. Flores axillares, solitarii aut gemini longe pedunculati. Pedunculi 3—4 lin. longi, pubescentes. Calycis laciniæ lineares ciliatæ, subinæquales (in primis una ceteris majore et apice obtusa) $2\frac{1}{2}$ lin. longæ. Corolla calyce subduplo longior, inferne dilute rosea, medio flavescens, superne alba, tubulosa; limbo bilabiato; lobis superiore bi-, inferiore trifido, lobis rotundatis subæqualibus. Stamina quatuor didynama; stamin. postic. filamentis brevissimis medio corollæ insertis, antheris magnis parum disjunctis; stamin. antic. filamentis longis $\frac{1}{2}$ corollæ longitudinis a basi insertis, antheris minoribus valde disjunctis. Ovarium ovatum glabrum. Stylus glaber longitudine filamenta antea æquans apice in stigma curvatum vix bilobum dilatatus.

Capsula ovato-oblonga, primum stylo coronata, glabra, bilocularis, septicido-bivalvis; valvulis bifidis; placenta centrali demum libera. Semina minuta, numerosa, oblonga, fusciscentia. Habitus *S. parvifloræ*, sed floribus pedicellatis paullo majoribus primo intuitu distinguenda; coeterum staminum indole et capsulæ forma diversissima.

I Nærheden af Cartago i Costa-Rica. A. Fendler fandt den ved Chagres.

§ 2. Axillares.

7. *Stemodia durantifolia* (Sw. obs. 2. 40). *Capraria durantifolia* Linn. *Stemodia verticillaris* Link, Reichb. Icon. exot. 2. p. 20. t. 449. DC. Prod. 10. 383.

I tørre Kratskove ved Santa Rosa i Provindsen Guanacaste og mellem Granada og Nicaragua. I hele den tropiske Deel af Amerikas Fastland og paa Antillerne.

Schistophragma Benth.

8. *Schistophragma pusilla* Benth. DC. Prod. 10. 392.

Denne lille zirlige ved sin lange skuipagtige Kapsel udmærkede Plante har jeg samlet med Blomst og Frugt i November i Udkanten af Skoven i Nærheden af Realejo i Nicaragua. Fra Tehuantepec til S^{ca} Martha.

Herpestis Gært.

Sectio. Mecardonia.

9. *Herpestis chamædryoides* (Humb. B. et Kunth. nov. gen. et sp. 2. p. 369). *Lindernia dianthera* Sw. *Microcarpæa americana* Spreng. *Mecardonia ovata* Ruiz et Pav. *Herp. cubensis* Poep. *Herp. colubrina* Humb. B. et Kunth. *Herp. chrysantha* Cham. DC. Prod. 10. 393.

Almindelig paa fugtige Marker i Centralamerika fra Kysten til 4,500 Fod. Aguacaliente, San José, Granada. Gjennem hele

den tropiske Deel af Amerika fra Mexico til Brasilien og paa Antillerne.

Sectio. Euperpestis. § 3. Multinerves.

10. *Herpestis Salzmanni?* (Benth. in comp. bot. mag. 2. 58). DC. Prod. 10. 397.

Ved et lille Kjør i Nærheden af Pitajaya i Costa-Rica. Brasilien. Er vistnok forskjellig fra *H. Salzmanni*, som den dog kommer meget nær, men mine Exemplarer ere ikke tilstrækkelige til at begrunde en egen Art.

Sectio. Bramia.

11. *Herpestis Monniera* (Humb. B. et Kunth. nov. gen. et sp. 2. 366) *Gratiola Monniera* Linn. *Limosella calycina* Forsk. *Calytriplex obovata* Ruiz et Pav. *Bramia indica* Lam. *Monniera cuneifolia* Michx. *M. Brownei* Pers. *Herpestis cuneifolia* Pursh. *H. Monarensis* H. B. K. *H. crenata* Beauv. *H. procumbens* Spreng. *H. spathulata* Blume. DC. Prod. 10. 400. Bot. mag. t. 2. 557.

Almindelig i Centralamerika ved stillestaaende Vaude. I hele Amerika fra Carolina til Buenos Ayres og over hele Jorden i den tropiske Zone.

Ilysanthes Rafin.

12. *Ilysanthes gratioloïdes* (Benth. DC. Prod. 10. 419). *Capraria gratioloïdes* Linn. *Lindernia pyxidaria* Pursh. *Gratiola anagalidea* Michx. *Herpestis calitrichoides* H. B. K.

Paa fugtige Enge ved Pitajaya og San José i Costa-Rica. Fra Canada til Guiana.

Vandellia Linn.

Sectio. Ellobum.

13. *Vandellia diffusa* (Linn. mant. 89). *Gratiola organifolia* Vahl. *Bonaya organifolia* Spreng. DC. Prod. 10. 416.

Paa Marker ved San José og Cartago, hvilket er den nord-

ligste Forekomst for denne Plante paa Amerikas Fastland, hvor den derimod gaaer langt mod Syd, nemlig til Mato grosso i Brasilien. Ogsaa paa Antillerne.

Capraria Linn.

14. *Capraria biflora* (Linn. spec. 875). Jacq. pl. Am. t. 150. DC. Prod. 10. 429.

Ved Realejo og Granada i Nicaragua. Almindelig fra Mexico til Brasilien.

Scoparia Linn.

15. *Scoparia dulcis* (Linn. spec. 168). DC. Prod. 10. 431.

Henhører til de almindelige Ukrudsplanter ved Veie, paa Marker og i Kratskove fra Kysten til 5000'. Realejo, Granada, Cartago. Fra Florida til Brasilien og i den tropiske Zone i alle Verdensdele.

Buddleia Linn.

Sectio. Lozada. § 1. Paniculatæ.

16. *Buddleia americana* (Linn. sp. p. 162) Ruiz et Pav. fl. per. 53. t. 82. f. b. *B. calicarpoides* Humb. B. et Kunth. *B. decurrens* Cham. et Schlecht. *B. rufescens* Willd.

Almindelig i Centralamerika fra Havets Niveau til 5000 Fod. Aguacate, syd for Aguacaliente, i Provindsen Segovia (var. foliis supra evidentius tomentosis). Mexico, Caraccas, de større Antiller.

17. *Buddleia* sp.

Fra Bjergene syd for Cartago har jeg Exemplarer af en *Buddleia*, som synes at være ubeskreven: men Blomsterne ere altfor lidet udviklede, til at den med Sikkerhed kan bestemmes eller beskrives.

18. *Buddleia alpina* Örd. sp. n., tomento rufescente, ramis ramulisque 4gonis, foliis longiuscule petiolatis oblongo-lanceolatis integerrimis basi subinæquilateris supra reticulatis glabris

(raro nitidis) subtus rufescenti-tomentosis, panicula subfastigiata floribunda, calycis dentibus obtusis.

Arbor 12—15 pedalis; rami ramulique tetragoni rufescenti-tomentosi. Folia opposita, longiuscule petiolata, oblongo-lanceolata, acuminata, integerrima, basi subinæquilatera, supra glabra, reticulata (raro nitida), subtus rufescenti-tomentosa, 3—4 pol. longa, $\frac{1}{2}$ —1 pol. lata. Petiolus tomentosus, compressus, supra canaliculatus, subtus carinatus, 7—10 lin. longus. Panicula terminalis, subfastigiata, 2—3 pollicaris, glomeruli longiuscule pedunculati, 5—10 flori, bracteolati. Bracteæ bracteolæque parvæ, subulatæ, tomentosæ, illæ pedunculo communi, hæ calyci appressæ eoque breviores. Florum sessilium calyx campanulatus, 4 dentatus, tomentosus, lineam longus, dentibus obtusiusculis. Corolla tubulosa, calyce duplo longior, extus tomentosa inferne nuda, ad faucem villosa, laciniis obtusis. Stamina 4 sessilia, ad faucem inserta, inclusa. Antheræ minutæ oblongæ. Ovarium subglobosum. Stylus apice clavatus, curvatus, faucem vix attingens. Capsula calyce persistente tecta, ovato-oblonga, acuminata, $2\frac{1}{2}$ lin. longa, tomentosa demum nuda, valvis apice bifidis.

Valde affinis *B. nitidæ*, a quo differt in primis ramulis 4gonis, foliis supra reticulatis vix nitidis, calycis dentibus obtusioribus.

Paa Vulkanen Irasu i Costa-Rica paa Grændsen af Egeregionen og den alpine Region (10,000'); med Blomst og Frugt i Januar.

Tribus Buchnereæ.

Buchnera Linn.

19. *Buchnera lithospermifolia* (Kunth. in Humb. et Boupl. nov. gen. et sp. am. 2. 344. DC. Prod. 10. 497. *B. pilosa* Benth. bot. Sulph. p. 144.)

Almindelig i Centralamerika fra Havets Niveau til 4000 Fod (El Viejo, Pitajaya, San José, Realejo). Ny-Granada, Mexico.

20. *Buchnera elongata* (Sw. fl. ind. occid. 2. 1061) DC. Prod. 110. 98.

Over den største Deel af Amerikas Fastland fra Georgien til Montevideo.

21. *Buchnera rosea* (Humb. B. et Kunth. nov. gen. et sp. 2. 342). DC. Prod. 10. 498. *B. lavandulacea* Cham. et Schlecht. in Linnæa 2. 589. Bot. Sulph. 144.

Ved Panama (Cuning, Sinclair), Caracas, Brasilien.

22. *Buchnera tinctoria* (Bertol. flor. Guatimal. 26). DC. Prod. 10. 499.

I Guatimala.

Tribus Euphraciæ.

Castilleja Linn.

Sectio. *Euchroma*.

23. *Castilleja communis* (Benth. DC. Prod. 10. 529).

I Savannerne paa Vulkanen Masaya. Almindelig udbredt over hele den tropiske Deel af Amerika, fra Mexico til den sydlige Deel af Brasilien.

Sectio. *Hemichroma*.

24. *Castilleja irasuensis* Örd. sp. n., suffruticosa glabra, foliis linearibus apice trifidis, lacinia intermedia subtrifida, racemo elongato laxo, calyce elongato hinc fissio postice bilobo, lobis retusis, corollæ galea tubo suo subdublo longiore, labii lobis brevissimis acuminatis.

Suffrutex erectus, ramosus, 1—2 pedalis. Caulis ramique teretes, glabri, nitiduli. Folia alterna, sessilia, amplexicaulia, linearia, supra medium trifida, glabra 8—4 lin. longa, lobis linearibus obtusiusculis, intermedio majore sub3—4fido. Folio floralia indivisa, cuneata, apice obtusa, 8 lin. longa, trinervia, rubicunda, glabra. Flores pedicellati, 15 lin. longi. Pedicelli 2 lin. longi, villosiusculi demum glabriusculi. Calyx elongatus, tubulosus, compressus, tomentosus, fuscus margine flavescente, hinc fissus inde bilobus, 6—7 lin. longus; lobis rotundatis vel

retusis. Corolla bilabiata subrecta, calyce tres lineas longior, antice virescens postice rubicunda, labio superiore (galea) apice retuso, inferiore 3fido, laciniis acuminatis incurvis. Stamina excerta, anticis corolla lineam longioribus, posticis ei æquilongis. Stylus exertus. Stigma capitatum. Capsula ovato-oblonga, breviter acuminata, fusca, glabra calyce demum tecta, 6 lin. longa. Semina oblonga, numerosa, minutissima; testa laxa diaphana, reticulata.

Castillejæ fissifoliæ valde affinis differt imprimis floribus multo minoribus et foliis angustioribus. Specimen Friedrichsthalianum in Prodomo (10. 533) memoratum fere intermedium videtur.

Denne Art henhører til de mest karakteristiske Planter i den alpine Region paa Vulkanen Irasu i Costa-Rica imellem 9000 og 11000 Fod. Benævnes Gallitos.

Lamourouxia Humb. Bonpl. et Kunth.

Sectio. Hemispadon.

25. *Lamourouxia viejensis* Örd. sp. n., caule ramisque teretibus tomentoso-villosis, foliis sessilibus oblongis serratis vel subduplicato-serratis utrinque pilis brevibus pubescenti-villosiusculis rigidis, calycis villosi-tomentosi laciniis subtriangularibus tubum suum æquantibus. Corolla elongata tomentosa vix ventricosa, filamentis posticis apice glabris anantheris.

Suffrutex 3 — 4 pedalis. Caulis erectus. Folia opposita, sessilia, $1\frac{1}{2}$ pol. longa, 9 lin. lata. Flores subsessiles per paria dissiti. Corolla vix $1\frac{1}{2}$ pollicaris, fere ad medium fissa, intus ad faucem et ad insertionem staminum pubescenti-villosa, labii lobi breves (lineam longi), rotundati. Affinis *L. rhinanthifoliæ*, a qua differt imprimis indumento, calycis lobis multo minoribus nec serratis corolla multo minore et antheris posticis nullis.

Jeg fandt denne Plante med Blomst i November paa Vulkanen Viejo i Nicaragua (3000').

26. *Lamourouxia* sp. affinis *L. cordatæ*.

Paa Vulkanen Masaya (2000') har jeg samlet Exemplarer af en Art, som er nær beslægtet med *L. cordata*. Det er vistnok en ubeskreven Art, men de indsamlede Exemplarer ere ikke fuldstændige nok til derpaa at kunne begrunde nogen Diagnose.

27. *Lamourouxia viscosa* (Humb. B. et Kunth. nov. gen. et sp. 2. 338). DC. Prod. 10. 542.

I Nærheden af Quebradahonda paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica. Ogsaa funden i Guatemala og Mexico.

28. *Lamourouxia lanceolata* (Benth. DC. Prod. 10. 542)
Ved Ujaras og paa Vulkanen Irasu i Costa-Rica. Mexico.

29. *Lamourouxia Gutierrezii* Örd. sp. n. Caule ramisque teretibus pubescentibus, foliis lanceolato-ellipticis subsessilibus crenatis supra scabriusculis subtus villosiusculis, calycis villosiusculi laciniis triangularibus tubo suo brevioribus, filamentis posticis apice glabris anantheris.

Frutex 3—4 pedalis, subscandens. Folia parva, 6 lin. longa. 2 lin. lata. Flores pedicellati. Pedicelli 3 lin. longi pubescentes. Calycis tubus $1\frac{1}{2}$ lin. longus. Corolla vix sesquipollicaris, intense rubra, intus ad faucem et ad insertionem staminum pubescens. Galea retusa, labii lobi breves rotundati.

Affinis *L. lanceolatae*, a quo tamen et foliorum et calycis indole magnopere differt.

Denne smukke Art voxer i den yppige Skov, som beklæder Bjergene mellem Cartago og Candelaria i en Höide af 6—7000 Fod, hvor jeg traf den med Blomst i Februar. Benævnt efter den hæderlige Costaricaner Francisco Gutierrez.

I Overeensstemmelse med de Regler, som gjelde for Scrophularineernes Udbredning i Almindelighed, ifølge hvilke de forekomme i et meget overveiende Antal Arter i den varme tempererte Zone — fornemmelig i den östlige Hemisphære — og herfra aftage baade mod Æquator og Polerne, spiller denne Fa-

milie i Centralamerika ligesom i alle de Lande, der ligge under samme Bredegrader, en temmelig underordnet Rolle. Medens saaledes de fleste Lande udenfor Vendekredsene have deres eiendommelige, ofte meget artrige, Slægter som Repræsentanter for denne Familie — saaledes i den östlige Hemisphære Slægterne *Verbascum*, *Linaria* og *Scrophularia*, i Nordamerika *Penstemon*, i Chili *Calceolaria*, i Capstaten *Manulaiceerne* — saa henhöre derimod i Centralamerika de fleste Arter til Slægter (fornemmelig af *Gratiolernes* Gruppe), som ere felles for alle Tropelande, og de faa eiendommelige Slægter optræde kun i et ringe Antal Arter. Af de i Centralamerika forekommende Slægter ere saaledes *Stemodia*, *Herpestis*, *Ilysanthes*, *Vandellia*, *Scoparia*, *Buddleia* og *Buchnera* udbredte over alle Verdensdele, hvilket endog gjelder om to Arter, nemlig *Herpestis Monniera* og *Scoparia dulcis*: og de fleste af de andre Arter have en meget stor Udbredning. *Buchnera elongata* findes saaledes fra Georgien til Montevideo — fra 35° n. Br. til 35° s. Br. —, *Ilysanthes gratioloides* fra Canada til Guiana, medens *Stemodia parviflora*, *Stemodia durantifolia*, *Herpestis chamædryoides*, *Capraria biflora* og *Castilleja communis* ere udbredte over hele den tropiske Deel af Amerika fra Mexico til Brasilien. Andre Arter af Slægter, som fornemmelig ere eiendommelige for Mexico, gaac fra Krebsens Vendekreds til Nærheden af Æquator, saaledes: *Russelia sarmentosa*, *Escobedia linearis*, *Schistophragma pusilla*, *Buddleia americana*, *Buchnera lithospermifolia*, *Lamourouxia viscosa* og *Lamourouxia lanceolata*. Kun 8 Arter ere endnu ikke fundne udenfor Centralamerika, nemlig: *Stemodia glabra*, *Stemodia angulata*, *Buddleia alpina*, *Buchnera tinctoria*, *Castilleja irasuensis*, *Lamourouxia viejensis*, *Lamourouxia Gutierrezii*, *Lamourouxia* sp. *cordatæ* affinis. — Ligesom den centralamerikanske Flora i det Hele nærmest stemmer overeens med den mexikanske, saaledes gjelder dette ogsaa med Hensyn til *Scrophulariæerne*. Medens saaledes *Russelia*, *Schistophragma*, *Castilleja* og *Lamourouxia* ere charak-

teristiske for begge disse Florer, er der af Salpiglossideernes Gruppe, som i Sydamerika har saa talrige Repræsentanter af Slægterne *Schwenkia*, udmærket ved Kronfligenes eiendommelige Form, *Brunsfelsia* og *Schizanthus*, kun een Art, som overskrider Landtungen ved Panama, nemlig *Browallia demisa*, der er almindelig i Costa-Ricas Høiland sydfør Vulkankjæden, som gaaer tvers igjennem Landet og som danner et temmelig skarpt Grændseskjel i planteographisk Heeseende.

Hvad Scrophularineernes Fordeling i de forskjellige Regioner angaaer, da findes de fleste Arter i den varme tempererte Region, og medens de i den hede Region næsten udelukkende ere uanselige Urter, som fornemmelig spille Ukrudsplanternes Rolle, saa optræde de derimod her for en stor Deel som træagtige Planter eller som Halvbuske med store smukke Blomster, saa at de ofte ere en Prydelse for Skovene. I den hede og varme tempererte Region fra Havets Niveau til 4—5000 Fod forekomme paa Marker og ved Veie: *Scoparia dulcis*, *Capraria biflora*, *Stemodia parviflora*, *Stemodia durantifolia*, *Schistophragma pusilla*, *Buchnera lithospermifolia*; i Savanner og Kratskove: *Russelia sarmentosa*, der paa mange Steder henhører til de almindeligste Planter, *Castilleja communis*, *Lamourouxia viejensis*, *Lamourouxia sp. cordatæ affinis*; paa fugtige Enge og ved Vande: *Hespertis chamædryoides*, *H. Saltzmanni?*, *H. Monniera*, *Escobedia linearis*, *Ilysanthes gratioloides*, *Vandellia diffusa*. — Eiendommelige for den varme tempererte Regions Skove (fra 2000 til 6000 Fod) ere: *Stemodia glabra*, *Buddleia americana*, *Buddleia sp. n.?*, *Lamourouxia lanceolata*, *Lamourouxia Gutierrezii*. — *Buddleia alpina* henhører til de karakteristiske Træer paa Grændsen af Egenes Region og den alpine Region, medens *Castilleja irasuensis* i denne sidste forekommer meget hyppigt, hvor den ved sine spraglede Blomster og mørkegrønne Blade danne en smuk Modsætning til *Gnaphaliernes* hvide Tuer.

Labiatae Centroamericanæ.

Ved

G. Bentham og *A. Örsted*.

Tribus Ocimoideæ.

Ocimum Linn.

1. *Ocimum micranthum* (Willd. enum. p. 630). DC. Prod. v. 12. 40.

Ved Granada i Nicaragua, Mexico, Brasilien og Antillerne.

2. *Ocimum champechianum* (Mill. dict. n. 5.) DC. Prod. v. 12. 40.

Ved Campeche (Miller!).

Af denne Slægt forekomme rimeligviis i Centralamerika endnu *Ocimum canum* og *O. gratissimum*, som findes i den tropiske Zone hele Jorden rundt og *Ocimum Sellowii* og *O. carnosum*, der voxe baade i Mexico og Brasilien.

Marsypianthes Mart.

3. *Marsypianthes hyptoides* (Mart. in Benth. Lab. p. 64). DC. Prod. v. 12. 84. Hook. ic. pl. t. 457. *M. secundiflora* Mart. et Gal. bull. Acad. brux. v. 11. *M. sessiliflora* Presl. *Clinopodium Chamædrys* Vahl. symb. 3. 77. *Hyptis chamædrys* Willd. *Hyptis inflata* Spr.

Henhører til de almindeligste Planter i Centralamerika fra Havets Niveau til 5000 Fod og paa de forskjelligste Localiteter: paa Marker, ved Veie, ved Byer og i Udkanterne af Skove. Den forekommer derfor ogsaa i mangfoldige Varieteter, der ofte ere saa forskjellige, at man skulde fristes til at antage dem for egne Arter; men naar man har samlet et stort Antal Exemplarer,

finder man saa mange Overgangsformer, at det ikke er muligt at fastholde adskillende Charakterer. — Mexico, Brasilien og en Deel af Antillerne.

Hyptis Jacq.

Sectio. Cephalohyptis.

§ 4. Genuinæ.

4. *Hyptis capitata* (Jacq. ic. rar. I. t. 115). *Clinopodium rugosum* L. *Clinopodium capitatum* Sw. DC. Prod. 12. 106.

Ved Panama (Cuming), Mexico, Brasilien, Antillerne.

5. *Hyptis Parkeri* (Benth. Lab. p. 108). DC. Prod. 12. 108.

I Guatimala (Friedrichstahl), Brasilien, Guiana.

§ 5. Xylodontes.

6. *Hyptis lantanæfolia* (Poit. Ann. Mus. par. 7. 468 t. 29. f. 1). DC. Prod. 12. 110.

I Nærheden af Cartago, Panama (Cuming), Mexico, Brasilien, Antillerne.

7. *Hyptis excelsa* (Mart. et Gal. bull. acad. Brux. 11). DC. Prod. 12. 111.

I en Kratskov i Nærheden af Granada i Nicaragua, Mexico.

8. *Hyptis ferruginea* (Benth. Lab. p. 113). DC. Prod. 12. 111.

Paa Vulkanen Irasu i Costa-Rica i en Höide af 8—9000 Fod. Mexico.

9. *Hyptis* sp. n.? affinis *H. rhomboideæ*.

Paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica har jeg samlet Exemplarer af en Art, som kommer meget nær *H. rhomboidea* Mart. et Gal. (DC. Prod. 12. 110), men de ere ikke fuldstændige nok til derpaa at begrunde en fyldestgjørende Beskrivelse.

Sectio. Polydesmia.

§ 4. Vulgares.

10. *Hyptis polystachya* (Kunth. in H. et B. nov. gen. et spec. amer. 2. 324). DC. Prod. 12. 121.

1 Guatimala (Skinner). Mexico, Peru.

11. *Hyptis spicata* (Poit. ann. Mus. 7. 474 t. 28 f. 2). DC. Prod. 12. 121.

Paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica. Florida, Mexico, Brasilien.

Sectio. Mesosphæria.

12. *Hyptis lilacina* (Schiede et Deppe in Linnæa 5. 101). DC. Prod. 12. 123.

Almindelig i Costa-Rica. Bjerget Aguacate. San José. 1 Guatimala ved Sunil (Hartweg). Mexico.

13. *Hyptis viejensis* Örd. sp. n., fruticosa, ramis junioribus tomentosis, foliis petiolatis ovatis breviter acuminatis basi rotundatis sinuato-crenulato-serratis supra vix tomentellis subtus dense subfloccoso-albo-lanatis, cymis paniculatis terminalibus vel axillaribus multifloris per anthesin subcapitatis post anthesin elongatis unilateralibus pectinatis, bracteis minutis setaceis, calycibus floriferis mollissime albo-lanatis, fructiferis campanulatis rectis vix obliquis tomentosis, dentibus subulatis tubo paullo brevioribus, corolla calycis tubo duplo longiore glabra, filamentis stam. post. pilis brevibus obtusiusculis dense obsitis, stylo bifido glabro valde exserto.

Frutex 4—5pedalis. Folia 3—4pollicaria. Petioli tomentosi, 6—8 lin. longi. Fasciculi fructiferi breviter pedunculati 4 lin. diametro. Pedunculi 4 lin. longi. Flores sessiles 2 lin. longi. Genitalia exserta. Stylus 1— $\frac{1}{2}$ lin. quam corolla longior. Calyx fructifer vix 2 lin. longus. Nuculæ oblongæ, compressæ, glabræ fuscæ, $\frac{3}{4}$ lin. longæ.

Ved Foden af Vulkanen El Viejo i Nicaragua fandt jeg denne Plante i de tørre Savanner med Blomst og Frugt i November.

14. *Hyptis nicaraquensis* Örd. sp. n., fruticosa, ramis

junioribus tomentosis, foliis longe petiolatis oblongo-ellipticis breviter acuminatis basi cuneatis angustatisve subinæqualibus irregulariter v. subsinuato-crenato-serratis supra in primis ad costas tomentellis subtus tomento subcanescentibus, cymis paniculatis terminalibus v. axillaribus multifloris per anthesin subcapitatis post anthesin elongatis unilateralibus pectinatis, bracteis minutis setaceis, calycibus campanulatis albo-lanatis ore æquali truncato dentibus subulatis tubum longitudine subæquantibus, corolla calyce fere duplo longiore, staminibus exsertis, filamentis post-pilis brevibus obtusiusculis densis obsitis, stylo incluso.

Frutex 4—5 pedalis, ramosus. Folia 5—6 pollicaria. Petioli tomentosi 2—2½ poll. longi. Corolla alba.

Affinis II. viejensi, a quo differt in primis foliis basi angustatis, petiolis duplo longioribus, indumento tenuiore et stylo incluso.

Voxer i Nærheden af Granada i Nicaragua i Kratskove.

Sectio. Pectinaria.

15. *Hyptis pectinata* (Poit. Ann. Mus. par. 7. 474). DC. Prod. 12. 127. Bot. Sulph. 150.

Paa tørre Marker fra Havets Niveau til 4—5000 Fod. Puntarenas. Cartago. Panama (Cuming, Hinds). Over hele den tropiske Deel af Amerika og derfra udbredt til de andre Verdensdele.

Sectio. Minthidium.

16. *Hyptis pulegioides* (Pohl. in Benth. Lab. 128). DC. Prod. 12. 27. 127.

Paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica. Brasilien.

17. *Hyptis stellulata* (Benth. Lab. 129) var. dentibus calycinis elongatis. DC. Prod. 12. 128.

Samme Sted som den foregaaende. Mexico.

18. *Hyptis verticillata* (Jacq. ic. rar. 1. t. 143). DC. Prod. 12. 129. Bot. Sulph. 150. Hook. ic. pl. t. 458. *Stachys patens* Sw. *Hyptis parviflora* Mart et Gal.

Paa tørre Marker og ved Veie. Realejo, Costa-Rica. Anvendes under Navn af Juñilama mocho mod Kolik. Ved Panama (Sinclair). Mexico, Antillerne.

Flere Arter af denne Slægt, som ere almindelige over den største Deel af Amerikas Tropelande fra Mexico til Brasilien, forekomme rimeligviis ogsaa i Centralamerika, saasom: *Hyptis recurvata* (DC. Prod. 12. 90), *H. spicigera* (l. c. p. 87), *H. brevipes* (l. c. p. 107), *H. atrorubens* (l. c. p. 108), *H. svaveolens* (l. c. p. 126).

Tribus Satureieæ.

Menthoideæ, Satureineæ et Melissineæ Benth. Lab.

Sphacele Benth.

19. *Sphacele alpina* Örd. sp. n., suffruticosa humilis fere acaulis, foliis longe petiolatis oblongis obtusis basi truncato-subhastatis irregulariter crenatis supra bullato-rugosis tomentoso-pubescentibus subtus albo-lanatis, racemis simplicibus, verticillastris 4—5nis 5—6floris remotis, calycis (fructiferi) campanulati pubescentis dentibus subæqualibus acumine subulato pungentibus.

Caulis vix ullus sed rhizoma breve in radicem palarem crasum elongatum. Folia 3—4pollicaria congesta. Petioli $1\frac{1}{2}$ —2 pollicares longi, tomentoso-villosi. Racemi simplices 9—10pollicares longi. Verticillastri 4—5; infimi 5—6 pollices a basi remoti, intermedio inter ceteros regulariter decrescente. Folia floralia 2 ad basin verticillastrorum lanceolata v. oblongo-lanceolata, semipollicaria v. pollicaria, crenulata, tomentoso-villosa. Pedicelli $1\frac{1}{2}$ —2 lin. longi. Calyces fructiferi campanulati 6 lin. longi, dentibus æquilongis sed in labia 2 subdejectis. Corollæ desunt. Nuculæ ovatæ, nigræ, nitidæ, lineam longæ.

Voxer i den alpine Region paa Vulkanen Irasu i Costa-Rica i en Høide af 9600—10,000 Fod. Kronerne vare desværre bortvisnede paa alle de indsamlede Exemplarer, saa at Beskrivelsen i denne Henseende bliver mangelfuld.

Tribus *Monardeæ*.*Salvia* Linn.

Sectio. Calosphace.

§ 1. *Micranthæ*.

20. *Salvia occidentalis* (Swartz fl. ind. occ. 43.) DC. Prod. 12. 296. Sloane Jam. 1. 172. t. 107. *S. procumbens* Ruiz et Pav. fl. per. et chil. 1. 27. t. 39. f. a.

Almindelig i Centralamerika ved Veie og i Udkanten af Skove fra Havets Niveau til 4000 Fod. Ujaras og Aguacate i Costa-Rica, Laguna del Apoyo i Nicaragua. Mexico, Peru, Antillerne.

21. *Salvia privoides* (Benth. bot. Sulph. 150). DC. Prod. 12. 297.

Ved Fonseca (Sinclair).

22. *Salvia orbicularis* (Benth. Bot. Sulph. 151). DC. Prod. 12. 298.

Ved Panama (Hinds, Sinclair).

23. *Salvia tiliæfolia* (Vahl symb. 3. 7). DC. Prod. 12. 299. Paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica. Mexico, Caracas, Galapagosøerne.

§ 2. *Membranaeæ*.

24. *Salvia hyptoides* (Martens et Gal. Bull. Acad. Brux. v. 11). DC. Prod. 12. 300. *S. elsholtzioides* Benth. bot. Sulph. 152. t. 50.

Meget almindelig i Centralamerika ved Veie, paa Marker og i Savanner fra Havets Niveau til 5000 Fod. Vulkanen El Viejo, Aguacate, Cartago. Realejo (Hinds, Sinclair). Mexico.

25. *Salvia hyptoides* var. *Specimina parva, hispидiora, foliis floralibus majoribus.*

Disse i ovennævnte Charakterer afvigende Exemplarer fandt jeg paa Bjerget Aguacate.

26. *Salvia lophantha* (Benth. DC. Prod. 12. 301).

I Guatemala ved Barranca del Incensio (Skinner).

§ 3. Brachyanthæ.

C. Vulgares.

27. *Salvia Warszewicziana* (Rgl. Flora. B. Z. XXXII. 181). Walp. Ann. 2. 257.

Fundet af Warszewicz i Guatemala.

28. *Salvia Alvajaca* Örd. sp. n., caule herbaceo erecto ramoso glabriusculo, foliis longe petiolatis ellipticis acuminatis serratis basi longe angustatis glabris subtus pallidioribus, floralibus parvis subulatis deciduis, racemis simplicibus, verticillastris multifloris remotis, calycibus pedicellatis campanulatis striatis glabriusculis, labio superiore integro inferiore bifido dentibus setacco-acuminatis, corolla calycis tubo duplo longiore, galea pubescente, styli lobo inferiore subulato curvato exserto inferne barbulato ceterum nudo.

Herba 1—2pedalis. Folia 4—5pollicaria. Racemi 6—8poll. longi. Flores circa 6 lin. longi. Pedicelli 1 lin., demum 3—4 lin. longi. Calyces fructiferi campanulati, nitidi, 4—5 lin. longi; labio superiore latiusculo recurvo, labii inferioris dentibus acuminatis, 2 lin. longis. Affinis *S. albifloræ* (Mart. et Gal. in bull. acad. Brux. v. 11. DC. Prod. 12. 307), a qua differt imprimis foliis majoribus basi longe angustatis et verticillastris multifloris.

I den yppige Skov, som beklæder Bjergene mellem Cartago og Candelaria i Costa-Rica og paa Vulkanen Irasu fandt jeg denne Plante med Blomst og Frugt i Februar i en Høide af 6—7000 Fod. Landets Indvaanere kalde den Alvajaca simaron.

29. *Salvia hispanica* (Linn. sp. p. 37). DC. Prod. 12. 308. Bot. reg. 5. t. 359.

Dyrkes, da Frøene anvendes til en kjølende Drik. Mexico, Peru, Jamaica, Spanien.

30. *Salvia brevicalyx* (Benth. DC. Prod. v. 12. 309).

Almindelig i Costa-Ricas Høiland fra 2000 til 4000 Fod, paa Marker, ved Veie, i Udkanten af Skove. Aguacate, Pacaca, San José. Mexico. Den benævnes der Giride eller Jiride amargo og anvendes som blodrensende.

§. 6. Longifloræ.

C. Luteæ.

31. *Salvia chrysantha* (Mart. et Gal. bull. acad. Brux. v. 11). DC. Prod. 12. 326.

Denne smukke indtil 10 Fod høie Busk er en Prydelse for Skovene paa Vulkanen Irasu i Egenes Region (c. 9000'), idet de gule tætfiltede Bægere staae i smuk Modsatning til de mørkegrønne Blade. Mexico.

H. Inflatæ.

32. *Salvia fulgens* (Cav. ic. 15. t. 23). DC. Prod. 12. 133. *S. cardinalis* Kunth. in H. et B. nov. gen. et spec. am. 2. 301. t. 151. Benth. pl. Hartw. n. 559.

I Guatimala ved Sunil (Hartweg). Mexico.

33. *Salvia pulchella* (DC. cat. hort. monop. 142). DC. Prod. 12. 134. Benth. pl. Hartw. n. 558.

I Guatimala ved Sunil (Hartweg).

L. tubifloræ.

34. *Salvia purpurea* (Cav. ic. 2. 52. t. 166). DC. Prod. 12. 341. *S. farinosa* Mart. et Gal.

Jeg fandt denne ved sine tætte Blomsterklaser af smukke røde Blomster udmærkede Art i stor Mængde paa Sletten ved Chinotega i Segovia (c. 4000') i Januar. I Guatimala (Skinner). Mexico.

35. *Salvia pseudococcinea* (Jacq. coll. 2. 302, ic. rar. 22. t. 209). Bot. mag. t. 2864. *S. Galeottii* Martens.

Ved Campeche (Perrine). Mexico, Caracas, St. Thomas.

M. Hastatæ.

36. *Salvia costaricensis* Örd. sp. n., caule herbaceo villosa demum glabrescente, foliis longe petiolatis late deltoideis basi sagittato-cordatis crenato-serratis pilis brevibus sparsis appressis strigilloso-pubescentibus, subtus sæpe glabriusculis ad venas tantum puberulis, racemis elongatis ramosis, verticillastris 16—18 parum remotis bifloris, calycibus pedicellatis ovato-campanulatis villosoglandulosis, labio superiore brevissime triden-

tato, inferiore bifido, dentibus lanceolatis acuminatis. corollis calyce triplo longioribus glabriusculis, tubo brevi, galea elongata, stylo subulato curvato glabro.

Herba 1—2pedalis. Folia majora 6poll. longa, basi latitudine longitudinem subæquantia. Petioli $3\frac{1}{2}$ poll., interdum foliis dimidio longiores. Racemi graciles simplices vel trifurcati. Axis villosoglandulosus. Verticillastri inferi 4 lin., medii 2 lin. inter se remoti. Flores vix semipollicem longi. Pedicelli 1— $1\frac{1}{2}$ lin. longi. Calyx fructifer $2\frac{1}{2}$ lin. longus. Corolla $4\frac{1}{2}$ lin., galea 3 lin. longa. Tubus supra ovarium contractus dein prope faucem ventricosus. Genitalia nunc corollam æquantia, nunc exserta. Affinis *S. vitæfoliæ* (DC. Prod. 12. p. 348), sed omnibus partibus distinctissima. Flores quam in coeteris hastæfoliis multo minores.

I Skovene paa Bjerget Aquacate og ved Jaris i Costa-Rica (2—3000') med Blomst og Frugt i November. Den kaldes der yerba de corazon.

Tribus Stachydeæ.

Scutellaria Linn.

37. *Scutellaria purpurascens* (Swartz fl. Ind. occid. 2. 1013). DC. Prod. 12. 416.

Ved Cartago i Costa-Rica. Med Blomst og Frugt i April. Brasilien, Guadeloup.

Stachys Linn.

38. *Stachys Galeottii* (Martens in bull. acad. Brux. v. 11). DC. Prod. 12. 479.

Ved San José i Costa-Rica.

39. *Stachys arvensis* (Linn. sp. p. 814). DC. Prod. 12. 477. Forvildet paa Vulkanen Irasu (7000').

Tribus Ajugeæ.

Teucrium Linn.

40. *Teucrium inflatum* (Swartz prodr. fl. Ind. occ. 88). DC. Prod. 12. 581. *Teucrium palustre* Kunth. Benth. Pl. Hartw. n. 684.

I en Kratskov mellem Granada og Tipitapa i Nicaragua med Blomst i Januar. Mexico, Brasilien, Antillerne.

Ligesom Scrophularineerne have ogsaa Labiaterne et meget overveiende Antal Arter i den gamle Verdens varme tempererte Lande (fra 40° til 50° n. Br.) og aftage herfra gradviis baade mod Polen og Æquator. I Amerika aftage de endnu i noget stærkere Forhold mod Æquator end Scrophularineerne, saa at de her fra 0° til c. 10° n. Br. — altsaa ogsaa i en Deel af Centralamerica — staae noget tilbage for disse, hvad enten man seer hen til Arternes og Slægternes Antal eller Individernes Mængde og Størrelse. Guianas Flora tæller saaledes ikke mere end 18 Arter af Labiaternes Familie, men 29 Arter af Scrophularineernes, uagtet disses absolute Antal er mindre. Næsten alle centralamerikanske Arter henhøre enten til Slægten Hyptis, som paa Brasiliens Høisletter optræder med en mærkelig Rigdom af Arter, eller Salvia, som fornemmelig har hjemme i Mexico; men medens Centralamerika har 22 Arter fælles med Mexico, har det kun 14 Arter fælles med Sydamerika, og af disse ere 11 tillige mexicanske, saa at disse 11 Arter ere udbredte over hele den tropiske Deel af Amerika. 11 mexicanske Arter have deres Sydgrændse i Centralamerika, men kun 3 brasilianske have deres Nordgrændse her. 11 Arter ere hidtil kun fundne i Centralamerika*). De fleste Arter forekomme i den hede og varme

---

*) Fælles for Mexico og Centralamerika ere: *Hyptis excelsa*, *H. ferruginea*, *H. stellulata*, *H. verticillata*, *Salvia hyptoides*, *S. brevicalyx*, *S. chrysantha*, *S. fulgens*, *S. pulchella*, *S. purpurea*, *Stachys Galeottii*. Fælles for Mexico, Centralamerika og Sydamerika ere: *Ocimum micranthum*, *Marsypianthes hyptoides*, *Hyptis capitata*, *H. lantanæfolia*, *H. polystachya*, *H. spicata*, *Salvia occidentalis*, *S. tiliæfolia*, *S. hispanica*, *S. pseudococcinea*, *Teucrium inflatum*. Fælles for Sydamerika og Centralamerika, men ikke for Mexico ere: *Hyptis Parkeri*, *H. pulegioides*, *Scutellaria purpurascens*. Eiendommelige for Centralamerika: *Ocimum campechianum*, *Hyptis rhomboideæ* aff. n. sp., *H. lilacina*, *H. viejencis*, *H. nicaraguensis*, *Sphacele alpina*, *Salvia privoides*, *S. orbicularis*, *S. lophantha*, *S. Alvajaca*, *S. costaricensis*.

tempererte Region — fra Havets Niveau til 5000 Fod — og voxe fornemmelige paa törre, solbare Steder, paa Marker, ved Veie. i Savanner og i Udkanten af Kratskove. Kun faa Arter forekomme i fugtige Skove (*Salvia costaricensis*) eller i den tempererte Region (*Hyptis ferruginea*, *Salvia Alvajaca*), hvor der ogsaa findes enkelte træagtige Former (*Salvia chrysantha*). I den alpine Region har jeg kun truffet een Art (*Sphacele alpina*).

Malpighiaceae centroamericanae.

Bestemmelser og Beskrivelser

af

A. Grisebach.

Ved

A. S. Ørsted.

Tribus Malpighieae.

Malpighia Plum.

1. *Malpighia glabra* L. DC. Prod. v. 1. p. 578. —
A. Juss. Monogr. des Malp. p. 41.

Paa Vestkysten. Realejo.

2. *Malpighia nitida* Mill. Gr. in Linnæa v. 22. p. 2.

In foliis junioribus pili malpighiacei occurrunt, in *M. glabra* L. quoque numerus glandularum 6 exstat, sed præter folia *M. nitidæ* in acumen abruptim producta hæc etiam petalis minus inaequalibus recedere videtur.

Exstat specimen defloratum inque eadem loco (pr. Sapoa) lectum, foliis conforme, umbellis brevius stipitatis parum recedens, carpidiis maturis medio tantummodo unitis fallax, quæ monstrositate quadam non bene evoluta censuerim.

Nomen vernaculum: Guacuco.

I Nicaragua imellem Sapoa og Tortuga.

3. *Malpighia incana* Mill. — Juss. l. c. p. 41.

Ved Campeche.

Byrsonima Rich.

4. *Byrsonima oaxacana* (A. Juss. l. c. 2. p. 29). — *B. cotinifolia* Benth. Pl. Hartw. 277.

Nomen vernaculum: Nancite.

Ved Santa Rosa i Provindsen Guanacaste.

5. *Byrsonima Karwinskiana* (A. Juss. l. c. p. 34).

Drupa foveolata praecedentis. Praeterea *B. crassifoliae* Kth. similis est, tomento foliorum persistente nec connectivo dignoscenda.

I Nicaragua ved San Juan del Norte og Granada, ogsaa paa Vulkanen Masaya.

Galpimia Cav.

6. *Galpimia glauca* (Cav. Icon. 5. p. 61. tab. 489). — A. Juss. l. c. p. 69.

I Provindsen Segovia imellem Matagalpa og Xinotega.

Bunchosia Rich. Juss.

7. *Bunchosia Lindeniana* (A. Juss. l. c. p. 81).

Paullo recedit a descriptione auctoris petiolo breviori 2'' longo et racemis inferne compositis.

Paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica.

8. *Bunchosia glandulifera* (Kth. nov. gen. v. 5. p. 154.) Jacq. ic. rar. 3. t. 469.

Specimina Oerstediana quibusdam notis levioribus a planta A. Jussiaci! culta recedunt, scilicet foliis magis oblongatis (3—4'' longis, 1½—2'' latis) membranaceis, tamen, etsi contrarium in libris affirmatur, lamina in petiolum breviter protracta basi subacuta conveniunt, neque ex his rationibus ad *B. cornifoliam* Kth. referri possunt, cui apud auctorem folia angustiora, ramuli laeves, pedicelli infra medium articulati (nec medio, ut in nostris), stigma peltatum (nec bilobum).

I Nicaragua ved Granada.

9. *Brachypteris borealis* (A. Juss. l. c. p. 102.) *Banisteria ovata* Cav. Diss. t. 257. *B. picta* Kunth. *B. maritima* Rich. *B. brachyptera* DC. Grisebach Linnæa v. 22.

Ved Panama.

Tribus Banisterieae.

Stigmaphyllon A. Juss.

10. *Stigmaphyllon retusum* Gr. sp. n., foliis subcordato-orbiculatis integris mucronatis subtus pube opaca cinereis, petiolo apice biglanduloso, antheris glabris, stylis apice foliaceis, samarae pubentis loculo latere cristis appendiculato, ala basi introrsum in angulum producta superne dilatata.

Hanc speciem, quam olim a *St. fulgente* Juss. proximo quidem sed tomento foliorum sericeo samaraque distincto non separaveram, legit quoque pr. Merida cl. Moritz: habitu eximie accedit ad *St. tomentosum* Juss., cui petioli infra apicem biglandulosi, et *St. litorale* Juss., cui antherae hispidae. Liana internodiis elongatis teretiusculis laeviusculis, ramulis junioribus puberulis. Folia opposita, 5—2½" longa, 1½—2¼" lata, utrinque rotundata apiceque subretuso brevissime mucronata, supra virentia, glabra, subtus tomento tenui brevissimo obducta, margine quandoque glandulifera, tenuia, reticulo nervorum subtus prominulo, petiolo 1—1½" longo apice glandulam ovoideam utrinque exserente, stipulis caducis cicatricem amplexicaulem relinquentibus. Umbellae multiflorae, longe stipitatae, in paniculam axillarem trichotomam folio subaequalem redactae, pedicellis tenuibus inaequalibus puberulis, plerisque infra medium articulatis et bi-bracteolatis. Calyx 8glandulosus. Samarae (junioris) loculo e lateribus cristulas 3—4 alae parallelas emittente, ala oblique ascendente, margine crassiori anguligero rectilineo, inferiori sensim dilatato apiceque rotundato.

I Nicaragua ved Granada.

11. *Stigmaphyllon mucronatum* (A. Juss. l. c. p. 123.)

I Nicaragua ved Granada. — I det kongl. Herbarium i Berlin findes Exemplarer af samme fra Panama.

12. *Stigmaphyllon fulgens* (A. Juss. l. c. p. 116). Bot. Sulph. p. 75.

Ved Realejo (Hinds).

13. *Stigmaphyllon ellipticum* (A. Juss.? l. c. p. 123).
Bot. Sulph. p. 74.

Ved Fonseca og Panama (Hinds).

Banisteria L.

14. *Banisteria Schomburgkiana* (Benth. in Hook. Lond. Journ. of Bot. 7. p. 129).

Foliis plerisque subtus inferne 2—4 glanduliferis accedit ad B. acanthocarpam A. Juss., ceterum plane convenit cum icone B. argenteae Spr. Kunthiana, a qua calyce eglanduloso differt. Connectivum trium staminum excrescens. Fructus ignotus.

Denne Art, der udmærker sig ved sine paa Underfladen sølvglindsende Blade fandt jeg i den yppige Skov, som beklæder Bjerget Aguacate i Costa-Rica paa en Höide af c. 1500 Fod med Blomst i November.

15. *Banisteria maracaybensis* (A. Juss. l. c. p. 164).

Nomen vernaculum: Nance colerado.

Paa samme Sted som den foregaaende, med Blomst i November.

16. *Banisteria maracaybensis* β . *angustifolia*, foliis ovato-oblongatis vel oblongo-lanceolatis (3—2" longis 1½—1" latis).

I Provindsen Segovia, med Blomst og Frugt i Januar.

Heteropteris Kth.

17. *Heteropteris stannea* Gr. sp. n., foliis ellipticis acutatis supra glabris subtus pube minuta metallice subnitentibus eglandulosis margine infra medium glanduliferis, panicula terminali, pedicellis supra basin articulatis juxta articulum bibracteolatis, calyce sglanduloso, fructu . . .

Proxima H. Wydleranae A. Juss. distincta foliorum forma, petiolo infra medium glandulifero, inflorescentia et imprimis pedicellis supra basin nec supra medium articulatis. Rami tere-

tiusculi, lenticellis copiosis exasperati, paniculae pube adpressa cinerei, vetustiores grisei. Folia 4—3½" longa, 2½" lata basi rotundata, apice breviter acuta, coriacea, supra lucida reticuloque venarum prominulo dense areolata, subtus nitore pallido quasi stanneo vel in fulvum vergente sericea, venis primariis arcuatis prominulis iisque plerumque alternantibus, glandulis marginalibus remotis utrinque 5—6 minutis denticuliformibus, petiolo 3—4" longo caniculato infra medium glandulis 2 minutis impresso. Panicula terminalis trichotoma, brevis, folia vix aequans, ramis trichotomia iterata corymboso-raemosi, pedicellis 4—5" longis 1" supra basin articulatis, bracteolis minutis subrotundo-acutiusculis. Sepala ovato-oblonga, obtusa, ferruginea. quatuor basi biglandulosa, glandulis ovoideis crassis. Petala paullo longiora, limbo parvo elliptico-oblongo integro glabro. Stamina aequalia, glabra, connectivo dorsali glanduliformi. Styli parum exserti, recurvi, glabri, stigmatate cristæformi.

Denne ved sine paa Undersiden metalglindsende Blade iöinefaldende Art fandt jeg paa Bjerget Aquacate med Blomst i November.

18. *Heteropteris floribunda* (Kth. nov. gen. 5. p. 166.)
Byrsonima stigmatophorus Schlechtend. sec. specim. Karwinski-
ana in herbar. Martiano. (Juss. l. c. p. 202).

I Nicaragua imellem Sapoá og Tortugo, med Blomst og Frugt i Marts.

19. *Heteropteris Beecheyana* (A. Juss. l. c. p. 221).
Banisteria tomentosa? Schlect. in Linnæa 10 p. 244.

I Provindsen Segovia i tørre Kratskove, næsten afblomstret og med Frugt i Januar.

20. *Heteropteris Lindeniana* (A. Juss. l. c. p. 203).
Samlet i Yucatan med Blomst i Juli af Linden.

21. *Heteropteris Mathewsana* (A. Juss. l. c. p. 200)?
Bot. Sulph. p. 75.

I Veragua (Hinds).

Tetrapteris Cav.

22. *Tetrapteris inaequalis* (Cav. diss. 9. t. 260) A. Juss. l. c. p. 268. Plum. amer. 1. t. 16. Banisteria bracteata DC. Prod.

I Costa-Rica paa Bjerget Jaris, med Blomst og Frugt i November.

Hiraea Jacq.

23. *Hiraea Swartziana* (A. Juss. l. c. p. 317). Malpighia faginea Sw. Fl. Ind. occ. 2. p. 850.

Recedit ab *H. fulgente* A. Juss.! foliis versus basin obtusam sensim attenuatis (nec a medio deorsum aequaliter rotundatis) et umbellis 4floris (nec 3floris).

I Nicaragua ved San Juan del Norte, med Blomst i Juni.

24. *Hiraea chrysophylla* (A. Juss.! l. c. p. 318).

Folii figura cum praecedente convenit, differt sepalis glanduliferis. Descriptioni auctoris addantur: caulis volubilis; samarae puberulae, crista dorsali brevi crassiuscula obtusa, alis lateralibus distinctis multoties latioribus papilionaceis dilatato-deltoides, margine exteriori subtruncato eroso, angulis rotundatis, nervis divergentibus prominulis.

Ved Bredderne af Floden San Juan i den fugtige Urskog, med Blomst og Frugt i Juni.

Jubelina A Juss.

25. *Jubelina nicaraguensis* Gr. sp. n., foliis ovali-orbiculatis glabris margine supra basin glanduliferis membranaceis, umbellis in paniculas axillares dispositis, corolla calycem plus duplo superante, alis samarae lateralibus latissimis.

Liana ramis junioribus compressis puberulis, demum teretibus glabris. Folia (insectis erosa) $2\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ " longa, 2— $4\frac{1}{2}$ " lata, basi obtusiuscula, apice rotundata, utrinque glabra, 3— 4 " supra basin in utroque margine glandula minuta notata, venis primariis oblique transversis parum prominulis, petiolis 3— 4 " longis glabris vel cum laminae basi obsolete puberulis linea prominula stipulari con-

nexis. Umbellae 2—4 florum, in paniculas axillares 4—6" longas trichotomas patentes digestae, foliis floralibus conformibus sensim decrescentibus, pedicellis 8—12''' longis adpresse puberulis juxta basin articulatis et bibracteolatis, bracteolis bracteisque minutis. Sepala $1\frac{1}{2}$ ''' longa, obvato-orbiculata, dorso adpresse pubescentia, basi glandulis 5 magnis orbiculatis connexa. Petala dorso adpresse pubescentia, ungue calycem subaequante, limbo orbiculari eroso-denticulato 4''' fere diam. Stamina 10 conformia, e calyce breviter exserta, antheris ovoideis, loculis connectivum subaequantibus. Styli 3 divergentes, e staminibus paululum exserti, stigmate capitato crassiusculo. Samarae 3, axi lineari contiguæ, adpresse puberulae, 8''' fere altae, 2" latae, margine utrinque in alam latissimam trapeziformem extus obsolete sinuosam exerescente, ala dorsali plus duplo angustiori, vallecule utraque processum alis parallelum exhibente membranaceum subinflato-crassum (loculos laterales Jussiaei) extus in appendices cristæformes 4—5 crispatas 1—2''' latas indeque ala dorsali multo breviores eique parallelas productum.

Habitu cum specie guianensi apud Delessert (ic. 3. t. 32.) depicta, etsi flores majores sunt, bene convenit, et structura fructus plane eadem est: tamen characteres non omnes d. Jussieu rite intellexisse videtur, scilicet glandulas calycis, quae cum sepalis alternant, dorso ipsorum affixas habet, samaramque trilocularem dicit, quum loculi laterales mihi secundarie vacui apparent nec ad ipsum pericarpium, verum ad genera processuum dorsalium pertineant, ita ut Jubelina imprimis calyce 5glanduloso et forma appendicum vallecularium ab iis Hiracis distet, quae (e. c. II. Poeppigiana) ejusmodi appendicum vestigia praebent.

Denne Art, der vistnok er den mærkeligste af de af mig i Centralamericka iagttagne Malpighiaceer, da man hidtil kun har kjendt een Art af denne Slægt, traf jeg med Blomst og Frugt i Januar i tørre Kratskove mellem Esquipulas og Hac. Palmar i Provindsen Segovia.

Tribus Gaudichaudieae.

26. *Gaudichaudia congestiflora* (A. Juss. l. c. p. 336.)

I Costa-Rica paa Bjergene sydfor Aguacaliente, med Blomst og Frugt i April (c. 5000').

Følgende Arter ere udbredte baade over Sydamerika og over Mexico eller Antillerne og forekomme maaskee ogsaa i Centralamerika: *Malpighia puniceifolia*, *Byrsonima spicata*, *Bunchosia nitida*, *Stigmaphyllon convolvulifolium*, *puberum*, *periplocæfolium*, *Heteropteris platyptera*, *Hiraea Simsiana*.

Malpighiaceerne kunne betragtes som en amerikansk og da nærmest som en brasiliansk Familie; thi af alle Arter, der neppe udgjøre mere end 570, findes omtrent 300 i Brasilien; men kun c. 250 i den øvrige Deel af Amerika og neppe 60 Arter i Asien og Afrika tilsammen, medens de ganske mangle i Ny-Holland. Alle amerikanske Arter udmærke sig ved eiendommelige store Kjertler paa Bægeret, hvilke mangle hos den gamle Verdens Former. Malpighiaceerne have deres maximum i Amerika imellem 10°—23° s. Br. Herfra aftage de stærkt ikke blot mod Syd, hvor kun faa Arter overstige 30°. — *Banisteria bonariensis* og *Stigmaphyllon littorale* forekomme endnu paa 34° i Nærheden af Buenos-Ayres—, men ogsaa mod Nord. Saaledes er Antallet af Arter allerede faa Grader nordfor Æquator (i Guiana) sunket til 70, og endnu nordligere i Columbien til 45 og i Peru til 31. Endnu stærkere aftager denne Familie i Sydamerika mod Vest, saa at det kun er faa Arter, som overskride Cordilleren. Brasilien udmærker sig ikke blot ved sin Rigdom paa Arter, men har ogsaa mange eiendommelige Slægtformer, saasom: *Dicella*, *Heladena*, *Thryallis*, *Janusia*, *Schwannia*, *Camarea* og *Pteranda*, af hvilke dog de to sidstnævnte i den senere Tid ogsaa ere fundne i Guiana. Fra Antillerne kjender man 56 Arter og een eiendommelig Slægt (*Triopteris*), medens Mexico tæller 61 Arter og har to egne Slægter, nemlig *Gaudichaudia*, hvoraf dog een

Art forekommer i Sydamerika, og *Galphimia*. Nordgrænsen for deres Udbredning er ved 26°, og de Arter, som gaae længst mod Nord ere *Triopteris jamaicensis* og *Malpighia polytricha* paa Bahamaöerne og *Hiraea septentrionalis* ved Monterey i Mexico. Uagtet den her meddeelte Fortegnelse over Centralamerikas Malpighiaceer kun kan betragtes som meget ufuldstændig, saa er der dog neppe nogen Tvivl om, at de ligesom saa mange andre Familier have to Centra for deres Udbredning i Amerika, et i Brasilien og et andet i Mexico, og at de saaledes i Centralamerika spille en mere underordnet Rolle i Forhold til de andre Familier end i Mexico. Centralamerika har lige mange (10) Arter fælles med Mexico*) og med Sydamerika**), men kun 5 med Antillerne***). De tilhøre næsten udelukkende den hede Region og ere her maaskee noget hyppigere i Östkystens Urskove, end i de tørre Catingaskove paa Vestsiden. I Urskoven udgjøre de en væsentlig Bestanddeel af de der saa karakteristiske Lianer (*Tetrapteris*, *Hiraea*, *Stigmaphyllon*), som saa væsentligen bidrage til at give Vegetationen i disse Skove et eiendommeligt Præg. Deres træagtige Stængler, der som oftest ved mærkelige Anomalier i Vedets og Barkens gjensidige Udvikling have Udseende af at være dannede af flere der ere sammenvoxede, slynge sig om Stammerne af de høieste Træer; fra Toppen udsende de Grene til Nabotræerne, saa at der i disse Skove ofte paa denne Maade dannes et Tag af Slyngplanternes sammenhængende Væv. Der frembyder sig derved ikke ringe Vanske-

---

*) *Malpighia glabra*, *M. incana*, *Byrsonima oaxacana*, *B. Karwinskyana*, *Galphimia glauca*, *Bunchosia Lindeniiana*, *Stigmaphyllon mucronatum*, *Heteropteris floribunda*, *H. Becheyana*, *Gaudichaudia congestiflora*.

** *Malpighia nitida*, *Bunchosia glandulifera*, *Brachypteris borealis*, *Stigmaphyllon fulgens*, *S. ellipticum*, *Banisteria Schomburgkiana*, *B. maracaybensis*, *Heteropteris Mathewsana*, *Tetrapteris inæqualis*, *Hiraea chrysophylla*.

***) *Malpighia glabra*, *Brachypteris borealis*, *Stigmaphyllon fulgens*, *Tetrapteris inæqualis*, *Hiraea Swartziana*.

lighed ved Indsamlingen af Blomster af disse Planter, der ikke let erholdes uden ved at lade Træerne fælde. I Catingaskovene, hvor Lianerne i det Hele ere sjeldnere, forekomme ogsaa færre Slyngplanter af denne Familie (*Stigmaphyllon mucronatum*, *Banisteria maracaybensis* v. *angustifolia*, *Heteropteris floribunda*, *H. Becheyana*, *Jubelina nicaraguensis*); men her fremtræde de tilige som lave og i Almindelighed forkrøblede Trær. *Byrsonima oaxacana* hører saaledes til de mest karakteristiske forkrøblede Træformer omkring Hac. Santa Rosa i Provindsen Guanacaste, hvor den er bekjendt under Navnet „Nancite”*) og hvor dens Bark, der indeholder meget Garvestof, anvendes istedetfor Egebark. *Byrsonima Karvinskyana* og *Bunchosia glandulifera* forekomme yppigt i Catingaskovene i Nicaragua. *Malpighiaceerne* ere endnu almindelige til en Høide af 2000 Fod (*Bunchosia Lindeniana*, *Banisteria Schomburgkiana*, *B. maracaybensis*, *Heteropteris stannea* paa Bjerget Aguacate i Costa-Rica), men aftage gradviis herfra og forsvinde ganske over 4—6000'. I denne Høide har jeg kun truffet *Galpimia glauca*, en lav Busk, paa Grændsen af Egeregionen i Segovia og *Gaudichaudia congestiflora*, der i Costa-Ricas Høiland betegner Sydgrændsen for denne mexicanske Slægts Forekomst.

---

*) Landets Indvaanere forene de fleste Former af denne Familie baade dem med Vingefrugt og dem med Bær under Benævnelser Nance eller Nancite, og vise herved en ikke ringe Takt for Opfattelsen af det naturlige Slægtskab hos Planterne.

Gentianæ centroamericanæ.

Bestemmelser og Beskrivelser

af

A. Grisebach.

Ved

A. S. Ørsted.

Tribus Gentianeæ.

Subtribus Chloreae.

Divisio Erythraeaceæ.

Cicendia Ad. Gr.

1. *Cicendia quitensis* (Gr. in Linnæa v. 22. p. 33.)*).
Erythraea quitensis Kunth. nov. gen. 3. p. 178. DC. Prod. 9.
 p. 58.

Denne lille Plante, der minder om vor almindelige Tusind-
 gylden (*Erythraea Centaurium*) er ikke sjelden paa Marker i Costa-
 Ricas Höiland (4—6000'), hvor den under Navn af Conchalagua
 anvendes som blodrendsende Lægemiddel. Ved San José og Agua-
 caliente med Blomst i December og Januar.

Schultesia Mart.

2. *Schultesia stenophylla* (Mart. nov. gen. 2. p. 106. t.
 182) DC. Prod. 9. p. 67. *Exacum guianense* Aubl. t. 26.
Exacum cubense Poepp. *Erythraea jorullensis* Kunth.

---

*) Denne Art staaer egentlig midt imellem *Erythraea* og *Cicendia*, da den
 har et tvedeelt Ar ligesom den første, medens Støvdragerne ere rette
 (ikke spiraldreiede) som hos den sidste.

Jeg fandt denne lille vidtudbredte Plante — ikke blot kjendt fra den største Deel af Amerika, fra Brasilien til Mexico, men ogsaa fra det tropiske Afrika — ved Foden af Vulkanen Masaya med Blomst i December.

3. *Schultesia brachyoptera* (Cham. in Linnæa 8. p. 8.) DC. Prod. 9. p. 68.

Denne ved sin store rosenfarvede Krone udmærkede lille Dværgform traf jeg paa Vulkanen Masaya med Blomst i December.

Xestaea Gr.*).

4. *Xestaea lisianthoides* (Gr. in Linnæa 22. p. 36). Ved Masaya, med Blomst i December.

Coutoubea Aubl.

5. *Coutoubea densiflora* (Mart. nov. gen. 2. p. 112. t. (185. DC. Prod. 9. p. 66). Ved Panama (Cav.).

Subtribus Lisiantheae.

Lisianthus Aubl.

6. *Lisianthus (Helia) Oerstedii* Gr. sp. n., caule inferne tetraptero apice teretiusculo, foliis ellipticis obtusiusculis, inferioribus basi angustatis, superioribus arctius sessilibus, cymae semel vel bis dichotomae ramis strictis racemiformibus, floribus utrinque secundis, calycis 5fidis lobis obtusatis, corollae lutescentis tubo tenui superne infundibulari calycem plus duplo superante, lobis subrotundis obtusis genitalia aequantibus.

---

*) Denne Slægt danner Overgangen mellem Lisiantheerne og Chloreerne og staaer navnlig midt imellem *Schultesia* og *Jrlbachia*. Den stemmer i Kronens Form og i hele Plantens Habitus overeens med *Lisiantheerne*, men er forskjellig fra *Jrlbachia* ved den 4delige Blomst, Støvknappene, som forblive rette, den affaldende Griffel, Arrets og Kapselens Beskaffenhed, og fra *Schultesia* ved Kapselen, som er halv-to-rummet.

Species media inter *L. chelonoiden* L., cui proxima, et *L. trifidum* Kth., ab illo distincta caule inferne exquisite tetragono, angulis alatis, calyce ad medium diviso et genitalibus paullo longioribus, ab hoc radice annua et corollae tubo multo angustiori: ex *Lisianthis* nobis nondum visis sec. descriptionem auctorum recedunt *L. auriculatus* Benth corollae lobo amplo et capsula breviori (nam auricula vaginalis reflexa et in nostro et in affinibus quandoque conspicitur), *L. crassicaulis* Mart. Gal. corolla majori sesquipollicari calycem quinques superante et radice perenni. Radix descendens, crassiuscula, annua vel biennis. Caulis bi-tripedalis, strictus, infra cymam simplex vel ramis supraradicalibus quibusdam auctus, internodiis sursum crescentibus, imis $1-1\frac{1}{2}$ supremis ad 6 usque pollices longis, alis angustissimis diametro caulis fere sexies superatis. Folia inferiora $3-4''$ longa, $1\frac{1}{4}-1\frac{3}{4}''$ lata penninervia, membranacea, in apicem obtusiusculum acutata, basi sensim attenuata ope auriculae communis angustae quandoque demum reflexae connata, superiora abruptim decrescentia, pollicaria, basi rotundata. Cyma tri-sexpollicaris, 8—16flora, erecto-patens, pedicellis nutantibus bractea minuta suffultis $3'''$ fere longis, imo eoque alari longiori. Calyx $3'''$ fere longus, lobis subrotundis marginatis. Corolla pollicaris, tubo $9'''$ fere longo et ad mediam partem vix $2'''$ lato in faucem subito dilatato, limbo fere $4'''$ amplo. Stamina stylum aequantia, antheris pallentibus incumbentibus immutatis vel parum recurvis, stigmatibus bilamellato. Capsula ovoideo-oblonga, calycem ter superans, $9'''$ fere longa, placenta utrinque duplici.

Voxer mellem Matagalpa og Muimui i Provindsen Segovia, med Blomst og Frugt i Januar.

Leianthus Gr.

6. *Leianthus cuspidatus* Gr. in DC. Prod. v. 9. p. 82. *Lisianthus cuspidatus* Bertol. fl. guat. in nov. comm. bouon. 4. 40.8 t. 37.

Diagnosis, olim sec. iconem Bertolonii concinnata, emendetur foliis penninerviis, cymis 3-multifloris, calycis tubo ecarinato, genitalibus inaequalibus corollae limbo paullo superatis.

I Costa-Rica ved Pacaca og paa Bjerget Catalina, med Blomst i November. Ogsaa i Guatemala.

Subtribus Swertiaeae.

Exadenus Gr.

8. *Exadenus parviflorus* Gr. DC. Prod. v. 9. p. 128.

Paa Vulkanen Reventado i Costa-Rica, næsten afblomstret i Januar.

Halenia Borkh.

9. *Halenia multiflora* Benth, var. Gr. in Linnæa, v. 22. p. 46.

Denne ved den sporeformede Udvidning ved Grunden af Kronen let kjendelige Plante fandt jeg i Nærheden af Toppen af Vulkanerne Irasu (10,000') og Reventado (9000') med Blomst og Frugt i Januar.

Uagtet ovenstaaende Fortegnelse kun kan være ufuldstændig, saa troer jeg dog, at man derefter vil være istand til at kunne danne sig en nogenledes rigtig Forestilling om den Rolle, som Gentianeerne spille i Centralamerika i Sammenligning med andre Lande i denne Verdensdeel, og om det Forhold, hvori de staae til andre Familier her. Den sydligste Deel af Amerika har kun nogle faa Arter *Gentiana**), og ved Platafloden forekomme to *Erythraea* lignende Arter af *Zygostigma*. Brasilien derimod er et af de Lande, hvor Gentianeerne udenfor den alpine Region — der maa betragtes som deres egentlige Hjem — forekomme i störst Mængde, og i denne

---

*) *Gentiana prostrata*, der voxer ved Magellanstrædet, har en meget stor Udbredning, da den tillige er kjendt fra det arctiske Amerika, Alperne, Altai og Klippebjergene. Hooker's Flora antarctica.

Henseende vise de en mærkelig Afvigelse fra de andre Familier, som ere charakteristiske for den alpine Region, at de ikke tillige, saaledes som disse, ere talrige i de koldere tempererte og arctiske Lande, men derimod i den tempererede Zone og i den hede Zones lavere Bjergegne, ja tildeels i Havets Niveau. — I Brasilien forekomme saaledes de fleste Arter af *Lisianthus* fra Havets Niveau til 4000 Fod, hvilket ogsaa gjelder om de fleste Arter af flere for denne Flora eiendommelige Slægter (*Dejanira*, *Schubleria*, *Schultesia*, *Pagæa*, *Irlbachia*). Men i den alpine Region af Andeskjæden i Nærheden af Æquator, imellem 8000' og 15000', er det, at denne Familie optræder med et større Antal Arter end noget andet Sted paa Jorden. *Gentiana* (Sect. *Andicola* Gr., *Oreophyllax* Endl.) forekommer her med c. 50 Arter, af hvilke nogle (*G. rupicola*, *G. cernua*, *G. Hirculus*, *G. diffusa*) voxe lige paa Grændsen af Sneelinien (15000'), hvor deres røde gule og blaa Blomster danne en smuk Modsætning til den hvide Sne. Ifølge Dr. Jamesons Iagttagelser have Halvdelen af Arterne her røde Kroner, medens denne Farve er sjelden hos *Gentianer* i andre Egne, alle Arter paa Himalaya have saaledes blaa Kroner*). *Synbolanthus*, *Eudoxia* og *Leiothamnus* tilhøre fornemmelig Perus og Ny-Granadas Høiland, medens Guianas Flora ligesom Brasiliens frembyder et Exempel paa talrige *Gentianeers* Forekomst i den hede Zone paa Steder som næsten ligge i Havets Niveau. Foruden flere af de samme Slægter, som findes i Brasilien: *Schultesia* (6 sp.), *Lisianthus* (8 sp.), *Irlbachia*, ere her nogle, som næsten udelukkende tilhøre denne Deel af Amerikas Fastland, saasom *Apophragma*, *Tachia*, *Coutoubea*, *Voyria*. De fleste herhen høvende Arter voxe ved Floder eller i fugtige Skove, medens

---

*) Hooker Journ. of Bot. v. 2. p. 549. De centralamerikanske Arter af Slægten *Rubia* have røde Frugter, medens næsten alle andre Arter af denne Slægt have mørkeblaa Frugter. Alle Arter af *Rubus* have røde Frugter. Skulde den røde Farve være mere fremherskende end andre Steder i Blomst og Frugt hos Planter, der voxe paa Cordilleren, der i mineralogisk Sammensætning er saa afvigende fra de fleste andre Bjergkjæder?

Voyria, der er meget afvigende fra alle andre Gentianeer ved Mangel paa Chlorophyl og ved sine meget rudimentaire skjælagtige Blade, paa Rodparasiternes Viis kun trives, hvor Jorden er bedækket med et Lag af halvt oplöste Plantedele, og kun forekommer i den skyggefulde Urskov. Paa Antillerne er denne Familie meget sparsomt repræsenteret; kun paa Jamaica er *Leianthus* temmelig talrig og eiendommelig for denne Ö med Undtagelse af *L. cuspidatus*, som har hjemme i Centralamerika. I Nordamerika have Gentianeerne noget större Rigdom paa Arter og Slægter end i Europa. Foruden *Gentiana*, *Pleurogyne* og *Erythraea*, som det har fælles med Europa, ere her *Sabbatia*, *Centaurella*, *Frasera* og *Lapithea*, som udelukkende tilhøre denne Deel af Amerika. Medens Gentianeerne i Sydamerika forekomme meget sparsomt i den tempererte Zone, först blive talrige inden for Vendekredsen og derfra tiltage mod Æquator, hvor de have deres Maximum, saa forholde de sig gauske anderledes i Nordamerika, hvor de forekomme i störst Mængde i den tempererte Zone og herfra aftage noget i Antal gjennem Mexico og Centralamerika indtil Nærheden af Æquator, hvor de atter tiltage. Mexico har neppe mere end 20 Arter, af hvilke de fleste henhøre til *Gentiana*, dernæst til *Hallenia* (4 sp.), *Voyria* (1 sp.), *Lisianthus* (1 sp.), *Exadenus* (1 sp.) og 3 egne Slægter: *Eustoma*, *Gyrandra* og *Petalostylis*. Centralamerika viser i denne Familie mindre Overeensstemmelse med Mexico end i de fleste andre Familier. *Gentiana* synes her at mangle, og de andre Slægter ere sydamerikanske med Undtagelse af *Leianthus*, som tilhörer Jamaica.

Tvende Iagttagelser af phosphorisk Lysning hos en Fisk og en Insektlarve,

meddeelte af

J. Reinhardt.

(i Mødet den 18de Februar 1853.)

1. *Astronesthes Fieldii* (*Val.*).

De Fisk, hos hvilke man hidtil har iagttaget en regelmæssig fra bestemte Dele af Legemet udgaaende phosphorisk Lysning, ere endnu saa faa i Tallet, og selve Meddelelserne om sligt et Phænomen endnu saa sparsomme, at jeg deri troer at finde Anledning til at meddele en Iagttagelse om en saadan Lysning hos en Form, hos hvilken den hidtil ikke kjendtes, *Astronesthes Fieldii*, skjönt Forholdene, under hvilke jeg opdagede denne Egenskab hos den, ikke tillode nærmere at undersøge de lysende Organer paa den friske Fisk, og jeg derfor under andre Omstændigheder maaskee neppe vilde anseet det for passende at offentliggjøre min ufuldstændige Iagttagelse.

Denne lille Fisk, der er udbredt over en betydelig Deel af Atlanterhavet, synes navnlig at være hyppig i den Strækning af dette Hav, som ligger mellem Parallelerne af 23 og 6 Grader N. B.; jeg har seet flere Exemplarer, der paa forskjellige Reiser indenfor disse Grændser vare indsamlede til Universitetets zoologiske Samling, og det er ogsaa indenfor dem, at jeg selv gjentagne Gange har fanget den paa en Overreise til Brasilien i Sommeren 1850; det er kun efter Solens Nedgang, at jeg har fundet den i Slæbenættet, og uden at ville drage nogen ubetinget Slutning af denne maaskee tilfældige Omstændighed, forekommer det mig dog ikke overflødigt at erindre om, at det først er til denne Tid, at Ha-

vets Overflade begynder at befolkes af de store Sværme af Pteropoder Atlanter og de talrige Crustaceformer, og at det vel kunde være muligt, at Fisken søgte sin Næring blandt disse og om Dagen fulgte dem ned i en større Dybde. — De fleste Exemplarer, jeg har erholdt, vare aldeles mutilerede af Vandets Presning igennem Nættet, men tvende Gange er det imidlertid lykkedes mig at fange Fisken levende, og jeg har da seet, at der udstraalede et meget levende grønligt Lys fra den, der kom og svandt og kom igjen, men alt i Öieblikke, og aldeles ophörte, naar Fisken döde. Da intet af de 2 Exemplarer levede uden ganske faa Öieblikke efter at være tagne ud af Nættet, og da Lyset ikke vilde vise sig tydeligt uden i Mörke, var det först ved at betrakte det andet Exemplar, som jeg fik flere Dage efter det förste, at jeg kom til Vished om, at Lyset udstraalede fra en Plet paa Panden lidt foran Öinene og derfra ligesom blussede op langs Ryggen lige hen til den förste Rygfinne; den övrige Deel af Fiskens Legeme forblev ganske mörk.

Ved paa Spiritusexemplarer at undersøge den hvidlige Plet, hvorfra Lyset udbreder sig, finder man, at der her under eller maaskee rettere i Huden ligger et Cellevæv, der bestaaer af temmelig store Celler eller Masker og udfyldes af en tilsyneladende fedtagtig Masse; det er sikkerlig dette, der er Udgangspunktet for det phosphoriske Lys, skjönt jeg rigtignok ikke har kunnet forfølge det, idetmindste ikke som en samlet Masse, udover Öinene, og det saaledes ikke strækker sig saa langt bagtil, som det phosphoriske Lys synes at naae.

---

2. En Coleopterlarve.

Den anden Iagttagelse, jeg kan meddele, er noget fuldstændigere.

Mod Slutningen af mit Ophold i Lagoa Santa i April 1852 blev der en Aften bragt mig en halvanden Tomme lang Insektlarve, der udbredte et stærkt Lys af en ganske egen Art; den var fanget i et Huus just som den kom frem under et i en

Gang liggende Stykke Tømmer, og havde allerede Aftenen iforveien viist sig paa samme Sted, men var dengang atter kröben i Skjul, inden Nogen af de Tilstedeværende kunde beslutte sig til at tage fat paa den; den var aldeles ubekjendt for dem af Landsbyens Indvaanere, til hvilke jeg viste den: men dog er den neppe saa ganske sjelden i denne Egn af Brasilien; thi jeg har senere hört af en Dilettant i Zoologien fra Sabara, at han et Par Gange har fundet den i denne Bye.

Det eiendommelige ved denne Larves Lysning bestaaer navnlig i, at der udstraaler to aldeles forskjellige Slags Lys fra den. Medens nemlig med Undtagelse af Prothorax alle Kroppens övrige Led paa Rygsiden ere forsynede hvert med tvende lysende Punkter, der straale med et grönligt Lys ligesom det, der findes hos St. Hansormen og lignende Former, skinner derimod Hovedet med Undtagelse af Öinene, Fölerne og Munddelene ganske som en lille Glöd med et yderst levende rödglödende Skin, der dauner en paafaldende Modsætning til Kroppens grönlige Lyspunkter. Det er imidlertid ikke blot ved sin Farve og ved Stedet, hvor det har sit Sæde, at dette Lys er mærkværdigt og, saavidt jeg veed, enestaaende hos Insekterne; det udmærker sig fremdeles derved, at det synes at være fixt; vel svækkes det af og til i Styrke, og er saaledes til Exempel undertiden neppe mærkeligt undertiden meget kjendeligt ved Lampelys, imellem endog synligt midt om Dagen; men skjönt jeg havde Larven levende i to Dage og to Nætter og jevnlig iagttog den, har jeg dog aldrig seet det röde Skin udslukt, og selv den Vexlen i Intensitet, som unægtelig finder Sted, er ikke synderlig iöinefaldende, saalænge man betragter Larven i Mörke. I Modsætning til Hovedets Skin kan derimod det grönlige Lys, som udstraaler fra Kroppens Led, blegne indtil fuldkommen Forsvinden og atter blusse op ganske som hos Lampyrerne, og hyppigen seer man det svinde og slukkes i nogle af Leddene, medens det endnu lyser klart i de andre; at see det samtidigt udslukt i alle Leddene er derimod sjeldnere, og i det hele taget er det stadigere og

mere udholdende end de ovennævnte Insekters. Det udstråler fra Rygsiden af Ringene bagved og ovenfor Lufthullerne, men synes dog ikke at staae i noget nödvendigt Forhold til disse; thi det findes ogsaa paa Kropled, der mangle Lufthuller, f. Ex. Metathorax og den bageste Bagkropring; Lyspunkterne ere af Störrelse som et lille Knappenaalshoved, og deres Skin er saa stærkt, at det skinner igjennem paa Bugsiden; naar det slukkes, seer man intet Særdeles ved det Sted, hvorfra det kom; det er ikke, saaledes som de lysende Pletter paa Thorax hos de lysende Elaterer, skarpt begrændset eller i det hele udmærket ved et særegent Udseende; da jeg endelig lagde Larven i Brændeviin udsluktes först det röde og derpaa det grønne Lys.

Da jeg forgjæves har sögt efter Angivelser om en sliq Larve i de entomologiske Haandböger og ligesaa lidt finder den omtalt i Ehrenbergs bekjendte Afhandling om Havets Lysning, der dog er udarbejdet med en saa særdeles udbredt Kjendskab til alle bekjendte Phosphorescens-Phänomener, troer jeg vel at turde antage, at dens eiendommelige Lysning hidtil har været Zoologerne i Almindelighed ubekjendt; imidlertid synes der dog allerede at foreligge en kort Angivelse om den, der i Hovedsagen skildrer dens Lysning ganske rigtigt, om den end ingen tilstrækkelig Oplysning giver om selve det lysende Dyrs Natur; i sine Reiser beretter nemlig Azara i Paraguay at have seet en „Orm af henved 2 Tommers Længde, hvis Hoved om Natten lyser som et gloende Kul, og som desuden langs Kroppen paa hver Side har en Række Huller, der ligne Öine, og fra hvilke der udstråler et svagere guligt Lys“*). I Hovedsagen stemmer denne Beskrivelse saa ganske med min Iagttagelse, at den lille Afvigelse i Azaras Beretning (at det skulde være selve „Hullerne“ paa Kroppen, der lyste) vist tör antages at beroe paa en mindre opmærksom Undersögelse, og jeg mener derfor, at der ikke kan være synderlig Tvivl om, at den paraguayske „Orm“

*) Azara, F. voyages dans l'Amérique méridionale T. 1. p. 214.

er identisk eller ialfald nærbeslægtet med den Larve, jeg har erholdt i Minas.

Det er utvivlsomt, at denne Larve er en Coleopterlarve, men hvad for et Slags Insekt den udvikler sig til, er jeg ikke istand til at angive; det synes rimeligt, at dens stærke Lysning ikke ganske ophører med Larvetilstanden, selv om den mere eller mindre modificeres i et senere Stadium, og man skulde derfor vente, at denne Egenskab kunne hjælpe til at udfinde det fuldkomne Insekt; men skjøndt jeg gennem alle Aarstider har iagttaget og efter en temmelig stor Maalestok indsamlet Insektfaunaen i den Deel af Brasilien, hvor Larven har hjemme, er det dog aldrig lykkedes mig at træffe andre lysende Coleopterer der end Elaterer og Lampyrer; med den førstnævnte Families Larver har den her omtalte imidlertid ingen Lighed; med Lampyridelarverne har den unægtelig adskillige Træk tilfælles og synes i det hele taget at vise nærmere Slægtskab til disse end til nogen anden mig bekjendt Larveform; men som man vil see af nedenstaaende Beskrivelse, afviger den dog tillige i væsentlige Punkter fra enhver af de til Familiens trende Hovedslægter svarende Larveformer, og det bliver derfor ogsaa endnu tvivlsomt om det fuldkomne Insekt virkelig henhører til Lampyriderne.

Beskrivelse.

Det Exemplar, som jeg har erholdt af denne Larve, var lidt mindre end Azaras og havde en Længde af 40 Millim., medens Breden omtrent udgjorde 5 Millim. Legemet er fladtrykt, dog saaledes, at Rygfladen er svagt hvælvet og ved en Kant skildt fra den fladere Bugside; over hele Kroppen findes spredte Haar, der imidlertid ere sparsommere paa Rygsiden end paa Bug siden og navnlig langs Kanten mellem begge, hvor de staae tæt nok til næsten at give denne Deel et laadent Udseende. Farven er ovenpaa smudsig rødbrun, nedenunder gulighvid.

Hovedet er hornagtigt og bæres nogenlunde horizontalt fremstrakt uden at kunne trækkes ind og skjules under det første Brystled; rundt omkring det løber en skarp Fold, der giver dets

forreste Deel Udscende af at rage ud af den bageste ligesom af en Skede, og skjuler Indledningen af de underste Munddele.

Paa hver Side findes der kun et men temmeligt stort *Öie*, som sidder ubetydeligt foran den ovenomtalte Fold og vender mod Siden og noget fortil; foran for dette ere *Fölehornene* indleddede, der bestaae af 4 Led, af hvilke det yderste dog er meget kort og tillige meget tyndere end det forangaaende.

Munddelenes Beskaffenhed synes at vise, at Larven er et Rovdyr, hvad ogsaa stemmer med den natlige Levemaade, den lader til at före. De stærkt krummede *Kindbakker* ere tykke ved Roden, men aftyndes hurtigen ud imod Enden uden dog at ende i en fin Spidse, paa deres indadvendende Rand bære de en lille Knude eller stump Tand, og naar de ere lukkede sammen, krydse deres Spidser sig. Mellem Kindbakkerne findes en lille *Overlæbe*, der neppe er stor nok til at udfylde hele Rummet mellem dem og let kan oversees; dens Yderrand er i Midten forsynet med et lille Indsnit. De nederste Munddele, *Kjæberne* og *Underlæben*, ere sammenvoxede med deres overordentlig udviklede Grundled til en stor Plade, i hvilken kun tvende dybe Furer betegne Grændsen mellem Læben og Kjæberne; fra denne Plades forreste Rand udgaae længst ud mod Siden *Kjæbepalperne*, der ere cylindriske, korte i Forhold til deres betydelige Tykkelse og bestaae af 4 Led, af hvilke det sidste ender med en svagt hvælvet hudagtig og blöd Flade, hvis hvidlige Farve stikker stærkt af mod Palpens övrige brune Deel. Tæt indenfor disse findes den lille toleddede *Kjæbeflig*, der næsten skjules af de flere Gange større Palper, og i Midten endelig en Deel, som forekommer mig rettest at tydes som *Tungen*; den er smallest ved sit Udspring, bliver bredere henimod Stedet, hvor de toleddede *Tungepalper* ere indföiede, og rager endelig frem mellem disse med en lille triangulær Forlængelse, der i Spidsen bærer to Börster.

Kroppens Led ere 12 i Tallet foruden den hornagtige Anus, der rager frem som et trettende Led; de ere haarde og hornagtige, kun Undersiden af Bryststykket og navnlig af Metathorax

er tildeels blöd og hudagtig; det forreste Brystled er længere end de tvende andre og paa Bugsiden fortil forsynet med et dybt Vformigt Indsnit, i hvilket næsten hele Undersiden af Hovedet ligger ubedækket og synlig, medens paa Rygsiden Hovedets bageste Deel bedækkes af Prothorax. *Benene* ere lange og kraftigen udviklede, hvorfor ogsaa Larvens Bevægelser ere forholdsviis hurtige. Hoftelddet er rettet skraat indad og bagtil og ligger tæt til Kroppen; Hofteringen er cylindrisk, temmelig lang og bevægelig forbundet med Laaret, der vel er tykkere men ikke længere end Skinnebenet; Foden endelig dannes af en eneste lang meget spids, men kun lidet krummet Klo. Af *Bagkroppens* Led ere de første fire næsten ligelange, men kjendelig kortere end de 5 sidste, der atter kun differere ubetydeligt indbyrdes; paa de 8 første Led er Bugsiden ved fire Furer deelt i fem Partier, et bredere i Midten og tvende smalle paa hver Side, eller, om man vil, Bugsiden af disse Bagkropled dækkes ikke som Rygsiden af et eneste men af 5 Hornskjolde. *Aandehullerne* ere 9 i Tallet paa hver Side, det forreste sidder paa Undersiden af Mesothorax tæt ved dette Leds forreste Rand, de övrige 8 paa Bagkroppens 8 første Led, hvor de ere anbragte i Rygskjoldet umiddelbart nedenunder den Kant, hvormed dette böier sig om paa Bugsiden.

Meddelelse om Fundet af et Uroxeskelet

af

Adjunct *P. Lorenzen*.

(Uddrag af et Brev til Professor Steenstrup, der i Mødet den 21 December foreviste flere Partier af dette Skelet og tilføiede, at han haabede inden lang Tid at kunne vise det fuld opstillet, da Hr. Lorenzen i Erkjendelse af den langt større Betydning et saa fuldstændigt Skelet vilde have for zoologiske Studier, naar det blev opstillet i et af Hovedstadens Museer ved Siden af de øvrige dermed beslægtede Gjenstande, velvilligen har overladt det til Universitetets zoologiske Museum.)

I Nærheden af Sorö ved Stokholthusene, mellem Bjernede Kirke og Bjernede Skov, er der i Begyndelsen af Juli d. A. gjort et Fund, der vil afgive et værdifuldt Bidrag til Kundskaben om vore tidligere Pattedyr. En Huusmand, Hans Ibsen, bragte mig en Dag 2 Hvirvelbeen og 2 Ribbeen, som han havde fundet i en Törvemose. Jeg formodede strax, at de maatte tilhøre et større Dyr af Oxeslægten, og tog, saasnart mine Forretninger tillode det, ud til Findestedet, hvor jeg var saa heldig paa een Dag at opgrave et næsten complet Skelet af et ungt Dyr af *Bos urus* Linn. Knoklerne fandtes under et Törvlag af 6—7 Alens Mægtighed, nedsænkede i blaaligt Leer, og laae endnu omtrent i den Orden, som de have havt i Dyrets levende Live. Udgravningen havde mange Vanskeligheder; Stedet er meget vandrigt og Graven maatte tömmes ved Haandkraft, da der ingen Mølle eller Snegl var at faae i Nærheden. Paa Grund af mine Forretninger maatte jeg derpaa i nogen Tid ndsætte Udgravningen, og kunde først i Slutningen af Juli atter tage ud til Findestedet, hvor jeg

vel fandt flere mindre **Knokler**, men snart atter maatte afbryde Udgravningen paa Grund af den stærke Tilströmning af Vand. De **Knokler**, jeg er kommen i Besiddelse af, ere følgende:

Hovedskallen, tilligemed **Underkjæben**. Den er complet og har alle **Kindtænder**, kun **Fortænderne** mangle:

alle **Halsvirvler**; 13 **Ryghvirvler**; 6 **Lendevirvler**; 5 **Bækkenvirvler**; 13 **Par Ribbeen** tilligemed flere **Brudstykker** af **Ribbeensbruskene**;

begge **Skulderblade**; det høire **Forbeen** er næsten complet; det mangler 2 **Been** i **Haandroden**. Det venstre **Forbeen** mangler det överste **Led** af den høire **Finger** og **Albuebenet**, dog har jeg fundet det överste **Stykke** af **Olecranon**, og den manglende **Deel** vil vel kunne findes ved senere **Eftersögning**. **Bækkenet** er complet. Af det høire **Bagbeen** har jeg fundet **Laarbenet**, **Knæskallen**, **Skinnebenet**, **Fodrodsknoklerne**, **Mellemfoden**, 2 **Led** af den høire **Taa** og 1 **Led** af den venstre. Det venstre **Bagbeen** mangler.

Vel mangler der saaledes endnu flere vigtige **Dele** af **Skelettet**, men der er vel Grund til at antage, at det **Manglende** vil kunne findes. Af **Fortegnelsen** over de fundne **Knokler** sees, at det fornemlig er **Knokler** af **Skelettets** venstre **Side**, der mangle. Da **Udgravningen** maatte standses, var den **Deel** af **Törvlaget**, der har bedækket den venstre **Side** endnu ikke bortskaffet, og naar dette skeer, vil, efter **Beliggenheden** af de övrige **Knokler** at dömmе, de fleste af de nu manglende rimeligviis bringes tilveie.

Professor Nilsson i **Lund** har i „**Skandinavisk Fauna, Däggdjuren.**“ 1847. S. 541—42—43 anført **Maal** saavel af enkelte **Knokler**, som af et heelt **Uroxeskelet**, erhvervet fra en **Törvemose** i **Skaane** og opstillet i **Lunds Museum**. For **Sammenligningens Skyld** anfører jeg **Maalene** af det ved **Sorö** fundne **Skelet** jevnløbende med de af **Nilsson** meddeelte, og for at lette **Oversigten** har jeg reduceret det af ham brugte **svenske Maal** til det danske.

Videnskabelige Meddelelser

fra

den naturhistoriske Forening i Kjöbenhavn.

1853.

Udgivne af Selskabets Bestyrelse.

Nr. 3—4.

Notitser til Grönlands Ornithologie

af

J. Reinhardt.

(Meddeelte i Mødet d. 21de Dec. 1853.)

I de Aar, der ere forløbne siden de sidste Fortegnelser over de i Grönland forekommende Fugle publiceredes*), have de fortsatte Indsamlinger der i Landet skaffet ikke faa Arter tilveie, som ikke vides at være truffne der tidligere. En stor Deel af disse ere til forskjellige Tider indsendte til det Kongelige naturhistoriske Museum, fornemlig af Hr. Capitain *C. Holböll*, der i den lange Aarrække, han har tilbragt i Grönland, stadig er vedblevet at give Museet Beviser paa sin Interesse for dets Samlinger; de övrige har Hr. Apotheker *S. Steenberg* erholdt tilsendte fra Sydgrönland og velvilligen overladt mig til Undersögelse og Bestemmelse. Jeg har saaledes havt Leilighed til at kunne undersøge, saavidt jeg veed, alle disse i de senere Aar tilkomne Arter, og jeg troer ikke at kunne gjöre bedre Brug af denne heldige Omstændighed end ved her at meddele en samlet Over-

---

*) *C. Holböll*, Ornithologiske Bidrag til den grönlandske Fauna, i Kröyers naturh. Tidsskrift 4 B. Kbhvn. 1842—43. S. 361; samt den tydske Oversættelse af denne Afhandling: *Ornithol. Beitrag zur Fauna Grönlands von Carl Holböll; übersetzt und mit einen Anhang versehen von J.H. Paulsen, Leipzig 1846*, i hvilken Oversætteren i Noter har tillöiet et Par Arter, der ere fundne i Grönland efter Publicationen af Original-Afhandlingene.

sigt over dem; thi maa det end for de fleste af disse Arters Vedkommende indrømmes, at de i Grönland skudte Individer neppe kunne betragtes uden som veirslagne Fugle, saa hörer dog selv Kundskaben om slige sjeldne Gjæsters Forekomst med til at fuldständiggjøre Billedet af et Lands Fugleverden, og med Hensyn til enkelte af Arterne turde det desuden være et Spørgsmaal, om de ikke, uden just aarligen at indfinde sig i Grönland, dog forekomme der oftere end de hidtil bekjendte Tilfælde lade formode, og hyppigt nok til at have en vis Ret til at optages i Landets Fauna: dette Spørgsmaal kan naturligviis kun afgjøres ad Erfaringens Vei, og heri ligger da en Grund mere til at samle og bevare Exemplerne paa den sporadiske Forekomst i Grönland af saadanne Fuglearter, der ikke regelmæssigen besøge Landet.

For tillige at give en Oversigt over de nye tilkomne Arters geographiske Udbredning, synes det passende at fordele dem i trede Rubrikker, eftersom de ere komne til Grönland fra Europa, eller egentlig tilhøre Nordamerika, eller endelig ere saadanne, der forekomme i begge Hemisphærer.

A. Europæiske Arter.

1. *Motacilla alba* Linn.

Det er, saavidt jeg veed, hidtil kun en eneste Gang, at denne Fugl er truffet i Grönland, idet Hr. Capitain Holböhl har erholdt en gammel Hun i Sommerdragt, som han i 1819 velvilligen har skjænket til Museet; da Fuglen imidlertid er temmelig hyppig paa Island selv i den nordligste Deel af Landet, har dens tilfældige Forekomst i Sydgrönland ikke noget særdeles Paafaldende ved sig.

2. *Sturnus vulgaris* Linn.

Hr. Capitain Holböhl har i 1851 indsendt til Museet en yngre Fugl af denne Art, formodentlig en Hun: det er det eneste Exemplar, som vides at være iagttaget i Grönland, og da Stæren

efter Faber allerede mangler i Island, kan det kun langveisfra være forslaaet til Kysten af Grönland.

3. *Haematopus ostralegus* Linn.

Tvende Individer i Sommerdragt ere til forskjellige Tider indsendte til det Kongelige Museum fra Grönland; det ene blev i 1817 indsendt fra Julianchaabs Distrikt; det andet, som Capitain Holböll i 1851 har foræret til Museet, er sandsynligviis fra Colonien Godthaab; da Fuglen er Standfugl paa Island, er det vel ikke usandsynligt, at den ogsaa i Fremtiden sporadisk vil træffes i det sydligste Grönland.

4. *Ortygometra crex* (Linn.)

Da denne Art i Skandinavien gaar op over Polarcirkelen, kunde den for den geographiske Bredes Skyld gjerne forekomme i Sydgrönland; dens Udbredningszone falder imidlertid langt östligere; den forekommer vel endnu paa Færöerne, men mangler allerede i Island, og det er derfor paafaldende nok, at Capitain Holböll ved Godthaab har truffet et Individ af denne maadeligt flyvende Fugl saa langt Vesten for dens Hjem; det særdeles smukke Exemplar, en gammel Hun, har han i 1851 skjænket til det Kongelige Museum, og jeg skulde derfor formode, at det er skudt Aaret iforveien.

5. *Anas penelope* Linn.

Det første Beviis for denne Arts Forekomst i Grönland skyldes Hr. Capitain Holböll, som i 1851 indsendte en ung Han til Museet; senere har jeg endvidere seet tvende andre Exemplarer, ligeledes unge Hanner, der ogsaa vare skudte i Sydgrönland, og da Arten ruger paa Island, er det ikke usandsynligt, at den fremtidig af og til vil iagttages i Grönland ligesom Krikanden og Spidsanden.

B. Nordamerikanske Arter.

1. *Sylvicola virens* (Gmel.)

Et Exemplar af denne Fugl er i 1853 skudt ved Julianehaab og indsendt til Hr. Apotheker Steenberg, som atter velvilligen har skjænket det til det Kongelige Museum. Richardson har ikke truffet denne Art i Pelslandene, og efter Audubon gaaer den paa Sommertrækket ikke høiere op end til Newfoundland; den er saaledes i Grønland truffet omtrent 40° norden for sin Udbredningszone. Jeg har havt Leilighed til at sammenligne det grønlandske Exemplar med et fra Mexico og fundet dem ganske overensstemmende.

2. *Sylvicola parus* (Wils.)

Hr. Capitain Holböhl har til Museet indsendt en lille *Sylvicola*, som var skudt ved Kolonien Frederikshaab den 16de Oct. 1845. Exemplaret, der allerede var halvraadent, da det kom i hans Hænder, er rigtignok saa slet, at Bestemmelsen vanskelig gjøres derved, men jeg troer dog med nogenlunde Sikkerhed at kunne henføre det til Wilsons *Sylvia autumnalis*, der efter Audubon*) ikke er andet end den unge Fugl af samme Forfatters *Sylvia parus*. Museets Exemplar stemmer i det Væsentlige med Wilsons Beskrivelse og Afbildning**), kun er Ryggens grønne Grundfarve mere smudsig brunlig-olivengrøn, og de mørke Skaftstreger mindre iöinefaldende end Tilfældet er paa Afbildningen af *Sylvia autumnalis* i American Ornithology; da imidlertid Coloreringen hos Wilson ikke saa sjældent lader Noget tilbage at ønske, troer jeg ikke, at den omtalte Forskjel bör have stor Vægt; Audubons Afbildning af den unge *Sylvicola parus****)) har jeg ingen Leilighed havt til at sammenligne. Da denne Art er en sydligere Fugl end forrige og navnlig tilhörer Mellemstaterne,

*) *Audubon*, Synopsis of the birds of North America, p. 55.

**) *Wilson*, Amer. Ornith. Vol. III p. 65 tab. 23 fig. 4.

***)) *Audubon*, the birds of America, pl. LXXXVIII.

har den ved at forvilde sig til Grönland fjernet sig endnu mere end denne fra sit Hjem.

3. *Sylvicola striata* (Gmel.)

Et Hr. Apotheker Steenberg tilhørende Exemplar, som i Sommeren 1853 er skudt ved Kolonien Godthaab, er det eneste, der hidtil vides at være truffet i Grönland; da Richardson imidlertid har iagttaget den om Sommeren ved Cumberland House, og da den efter Audubon ruger i Labradorlandene, kan det vel være, at den nu og da gjæster Sydgrönlands Kyst.

4. *Trichas philadelphia* (Wils.)

Til denne Art mener jeg at kunne henføre en lille Fugl, som i 1846 er bleven indsendt til Museet fra Kolonien Fiskeræset, og af hvilken der atter i 1853 ved Julianehaab er blevet skudt et Exemplar, som uden at præpareres blev tørret med Kjöd og Been og i denne Stand indsendt til Hr. Apotheker Steenberg, der atter havde den Velvillie at overlade Museet det. Begge de grønlandske Exemplarer stemme nøie overeens indbyrdes, og svare til Beskrivelserne af Hannerne af ovennævnte Art med Undtagelse af, at Kanterne paa Brystets sorte Fjer ikke ere hvide men graae, saa at der fremkommer alternerende sorte og lyse-graae Baand istedetfor sorte og hvide; Forskjellen er imidlertid paa ingen Maade større end at den vel kan være en Følge af forskjellig Alder.

5. *Turdus minor* Gmel. (*T. Swainsonii* Cab.)

Et Exemplar af denne Art er i Juni 1845 skudt ved Amraglik i Godthaabs Distrikt, og foræret til Museet af Capitain Holböll.

6. *Tyrannula pusilla* Swains.

I Sommeren 1853 blev der i Godthaab Distrikt skudt og til Apotheker Steenberg indsendt tvende Exemplarer af en lille Fluesnapper, som jeg troer at kunne henføre til ovennævnte af

Richardson i Pelstandene opdagede Art, og som ialfald kommer denne langt nærmere end nogen af de andre nærstaaende Former, saasom *T. querula*, *virens*, *Traillii* og lignende. Da imidlertid de tvende grønlandske Exemplarer paa visse Steder af Legemet frembyde en Farvenuance, der ikke ganske nøiagtig svarer til Swainsons Angivelser*), og der ogsaa findes en ringe Forskjel i Vingens Længde, anseer jeg det dog for rigtigst at meddele en kort Beskrivelse af den.

Farven er paa Rygsiden lys olivengrøn, paa Bugsiden svølgul, dog med en stærk Indblanding af Graagrønt paa Undersiden af Halsen, en Deel af Brystet og Kroppens Sider; Øiet omgives af en smal bleggul Ring, derimod mangler Panden den smalle gule Indfatning, som Swainson omtaler i sin Beskrivelse; Vingens smaae Dækfjær have Ryggens Farve, de store Dækfjær og Svingfjærene ere olivenbrune; Yderranden og Spidserne af *Rem. cubitales* ere hvidliggule, og tvende Baand af samme Farve løbe skraat over Vingen, det ene over den første Rad af de smaae Dækfjær, det andet over Spidserne af de store *Tectrices cubitales*. Halen er svagt indskaaren, olivenbrun og ganske uden Pletter. Overnæbbet er hornbrunt, Undernæbbet gunlagtigt, Benene sortebrune. Den tredie Svingfjær er længst, dog kun neppe mærkelig længere end den fjerde, der atter er lidt længere end den anden; den første endelig lidt kortere end den sjette; det indbyrdes Længdeforhold af *Remiges primores* er altsaa ganske saaledes, som Swainson angiver det for sin Art, og det samme gjælder om Forholdet mellem Længden af Svingfjærene af første og anden Orden, idet de første, naar Vingen lægges sammen, rage 15 Millimetre ud over de sidste. I Henseende til den foldede Vinges Længde overgaaer derimod de grønlandske Exemplare i det mindste det Individ af *T. pusilla*, hvis Maal Swainson meddeleer, og heller ikke kan det nægtes, at de jo have et lidt større Næb; jeg troer

---

*) *Richardson*, Fauna boreali-americana Part II. the birds, p. 144 tab. 46 fig. 1 og p. 499 App. 2.

imidlertid det vilde være at tillægge disse Afvigelser for stor Betydning, hvis man derpaa vilde grunde en Artsforskjel, navnlig saalænge der ikke kan anstilles en umiddelbar Sammenligning med autentiske Exemplarer af Swainsons Art, og saalænge der kun foreligger Maal af et eneste Individ af denne.

Jeg vedföier nogle Maal af den grønlandske Fugl og ved Siden af disse Swainsons tilsvarende Maal af *T. pusilla*, hvilke jeg for at lette Sammenligningen har overført fra engelske Tommer og Linier til Millimetre.

Swainsons Exmpl.

Totallængde	134 Mill. *)	137 Mill.
Næbbet maalt til Mundvigen . .	15 —	12½ —
Næbbet maalt til Panden . . .	11 —	9½ —
den sammenlagte Vinge . . .	63 —	61 —
Fodroden	16 —	15 —
Mellemtaaen med Klo	13½ —	
Mellemtaaen uden Klo	9 —	9 —

7. *Vireosylvia olivacea* (Linn.)

Museet har i 1844 faaet et Exemplar af denne Art tilsendt fra Grönland tilligemed et Par andre der i Landet sjeldne Fugle, men besynderligt nok uden nogen Oplysning om fra hvem eller fra hvad Sted den er indsendt. Arten gaar efter Richardson i Nordamerika op til den 55de Bredegrad.

8. *Picus varius* Linn.

Et Individ af denne Art, en udvoxen Hun, fandtes 1845 i July Maaned dödt paa Stranden i Julianchaabs Distrikt og blev af Captain Holböhl foræret til det Kongelige Museum. Det er, hvis jeg ei feiler meget, det første Exempel paa en Spette, der har forvildet sig til det al egentlig Trævegetation savnende Grönland, og Omstændighederne, hvorunder det fandtes, synes at

*) Dette Maal er ikke ganske paalideligt, da Skindet var yderst slet præpareret, og Fuglen ved Udstopningen rimeligviis er bleven lidt kortere, end den skulde være.

vide, hvorlidet den har formaet at finde Næring der, medens denne Art om Sommeren regelmæssig opholder sig i Nordamerika paa en Brede, der er fuldkommen ligesaa nordlig som Kolonien Julianehaabs (henimod 61°).

9. *Tringa pectoralis* Bonap.

Et Exemplar af denne Art, som Capitain Holböll i 1851 indsendte til Museet, er det eneste, der vides at være truffet i Grönland; og dette maa vistnok ansees for et tilfældigen derhen forslaaet Individ, da Artens Nordgrændse i de forenede Stater efter de nordamerikanske Faunister omtrent falder ved den 45de Grad N.B.

10. *Podiceps Holböllii* Rhdt n. sp.

Det Kongelige Museum har til forskjellige Tider modtaget tvende Exemplarer af en mærkelig *Podiceps* fra Grönland; det ene er en Fugl i Vinterdragt, som i 1851 indsendtes fra Nenortalik i Julianehaabs Distrikt, det andet er en ung Fugl i Sommerdragt, som i November 1839 blev skndt i samme Distrikt, og utvivlsomt er det samme Individ, som Capitain Holböll i sin ovenfor citerede Afhandling opfører paa Listen over de grønlandske Fugle under Navn af *Podiceps rubricollis**). Skjönt det nu er sikkert nok, at den grønlandske *Podiceps* staaer den ovennævnte Art yderst nær, tager jeg dog ikke i Betænkning efter omhyggeligt at have sammenlignet den med et stort Antal Exemplarer af denne, at sondre den som en egen Art, der udmærker sig ved noget betydeligere Størrelse, ved større Födder og navnlig ved et paafaldende længere Næb, hvilket sidste desuden i Formen afviger noget fra det hos *P. rubricollis*, idet det er forholdsviis lavere ved Roden,

*) Hr. Capitain Holböll har i Listen forsynet den med det Mærke, hvormed han betegner saadanne Arter, som han ei selv har seet i Grönland, men har optaget efter Fabricius's Fauna groenlandica eller efter de ornithologiske Notitser i Indledningen til min aldöde Faders Ichthyologiske Bidrag til den grønlandske Fauna; dette er imidlertid en lille Unöiagtighed; den omtalte Fugl er först fundet i Grönland 2Aar efter at min Faders Afhandling var publiceret, og i Fauna groenlandica nævnes i det hele aldeles ingen *Podiceps*.

og fortil ikke tilspidses fuldt saa meget og saa hurtigt, saa at det derved faaer et mere langstrakt Udseende. I Henseende til sin Farvedragt stemmer den nye Art i det hele nøie med *P. rubricollis*, idetmindste hvad Vinterdragten og den unge Fugls Dragt angaaer, men den frembyder dog selv i sin Farve et Særkjende deri, at Vingens Cubitalrand ikke er hvid som hos *P. rubricollis*, end ikke hos den unge Fugl, men besat med Fjedre af samme graabrune Farve som Vingens øvrige Dækfjer.

Hvorvidt denne Fugl kun tilfældigen har forvildet sig til Grönland eller hyppigere forekommer der, er det vel vanskeligt at have nogen bestemt Mening om; imidlertid maa jeg dog bemærke, at jeg har Grund til at antage, at idetmindste et Par Exemplarer foruden de her omtalte i de senere Aar ere nedsendte derfra; ialfald kan det vel ansees for sandsynligt, at denne Art kommer til Grönland fra Nordamerika, og da der jo iforveien allerede gives saa mange Exempler paa, hvorledes yderst nærstaaende Arter vicariere for hinanden i Nordamerika og Europa og tidligere ofte ere blevne anseete for identiske, ligger den Formodning nær, at den her beskrevne er de nordamerikanske Faunisters *Podiceps rubricollis*. Jeg har ikke Materiale til at løse denne Tvivl ved umiddelbar Sammenligning, men maa dog bemærke, at Audubons Udtryk*): „edges of wings white“ og de Maal, han anfører, gjøre det rimeligt, at han snarere har havt den ægte *rubricollis* end den her beskrevne Art for sig, og at denne sidste altsaa hidtil er bleven overseet.

	<i>P. Holbölli</i> Av. jun. h. aest.	<i>P. Holbölli</i> h. hyem.	<i>P. rubricollis</i> fem.
Næbbet maalt fra Panden til Spidsen	49	49	40
Næbbet maalt fra Mundviggen . .	66	66	52
Fodroden	62	63	51
Ydertaen	81	82	70
Den sammenlagte Vinge . . .	199	**)	171

*) Ornith. Biography, Vol. III, p. 617.

**) Dette Maal kan ei angives, da Svingfjærene ikke endnu vare fuldt udvoxede efter Fældningen, dengang Fuglen blev skudt.

11. *Anas carolinensis* Gmel.

Denne Arts Forekomst i Grönland er allerede omtalt i dette Tidsskrifts forrige Aargang S. 122 og det er derfor for dens Vedkommende tilstrækkeligt at henvise til den der gjorte Bemærkning.

12. *Larus affinis* Rhdt. n. sp.?

I Aaret 1851 har det Kongelige Museum fra *Nenortalik* i Julianaabaas Distrikt modtaget en mærkelig, til Gruppen *Glaucus Bruch* henhørende Maage, som formodentlig tilfældigen har forvildet sig til Grönlands Kyster; det er en udfarvet Fugl, der allerede har faaet Vinterdragtsens spættede Hoved, men dog ikke ganske har fuldendt sin Fældning, idet de tre første Svingfjær endnu ikke ere skiftede. I sin Dragt viser den særdeles megen Lighed med *Larus argentatus*, men Ryggen og Vingerne have en paafaldende mørkere, graablaa Farve, der endog er kjendelig dybere end hos *Larus tridactylus*; fremdeles er Hovedet og Halsen tættere og mørkere plettet end det synes nogensinde at være Tilfældet hos den førstnævnte Art. Svingfjærene ligne i Hovedsagen dem hos *L. argentatus*; den første er brunligsort*) i den største Deel af sin Længde med Undtagelse af et ganske lille skiferfarvet Stykke paa Inderfanen nærmest Roden, og ender med en to Tommer lang hvid Spidse, der atter lidt foran Fjærens Ende er forsynet med et smalt sort Tverbaand; paa den anden Svingfjær udbreder den skifergraa Plet paa Inderfanen sig noget mere, og Fjæren har vel en hvid Spidse, men mangler den runde Plet af samme Farve, som hos *L. argentatus* findes paa Inderfanen af denne Fjær lidt foran for Spidsen; ogsaa de øvrige Svingfjær have hvide Spidser, men den graablaa Farve, som allerede paa den anden Svingfjær begynde at vise sig ogsaa paa Yderfanen,

*) De tre første Svingfjærs brunligsorte Farve er for en stor Deel kun en Følge af Afblegning og vil paa de nye udvoxende Fjær være dybere og renere.

udbreder sig paa disse stedse mere og mere, indtil endelig paa den sjette Svingfjær den sorte Farve er indskrænket til et smalt Tverbaand lige foran den hvide Spidse. Ogsaa Skulderfjærene have hvide Spidser. Födderne synes at have været af samme Farve som hos *L. argentatus*, og Næbbet er guult med en levende rød Plet foran Undernæbbets Vinkel, og en svagere Tinte af samme Farve paa Overnæbbet foran Næseborene, der ligesom er en Fortsættelse af Undernæbbets Plet.

I Størrelse er den kjendelig mindre end den gamle *Larus argentatus* og stemmer i saa Henseende omtrentlig med denne Arts unge Fugle; men med denne Størrelse har den et Næb, der er kjendeligt større, höiere og idethele kraftigere bygget end Tilfældet er hos den unge *argentatus*.

Total længde	520 Mill.
den foldede Vinges Længde	420 —
Afstand fra Panden til Næbspidsen	48 —
— - Mundvigen til Næbspidsen	74 —
Næbbets Höide over Undernæbbets Vinkel	19 —
Fodroden	56 —
Mellemtaaen med Klo	56 —

At denne Maage allerede skulde kunne ansees for en tilstrækkelig begrundet Art er ikke min Mening, men paa den anden Side har jeg ikke ret vel kunnet undgaae at betegne den med et eget Navn; thi deels forekomme Afvigelserne fra *L. argentatus* mig for store til at den kan antages for en tilfældig Varietet af en af denne Arts Racers, og deels har det ikke været mig muligt med nogenlunde Sikkerhed at henføre den til nogen anden bekjendt Maage; i visse Henseender ligner den Audubons *Larus occidentalis* fra Nordamerikas Vestkyst, og jeg skulde været tilbøielig til at antage den for denne, hvis Audubon ikke udtrykkelig sagde om sin Art, at den er ligesaa stor som *L. marinus* (Orn. Biogr. V, 320); rigtignok angiver Bruch (Journal für Ornithologie I, 101) for denne Art en Størrelse, der bedre passer med den her omtalte Maages; men hvorledes kan denne Angivelse bringes i Overeens-

stemmelse med Störrelsen af de 2 Exemplarer, hvis Maal Audubon anfører og paa hvilke han har opstillet Arten?

C. Arter, som forekomme i begge Hømsphærer.

1. *Larus argentatus* Brün.

Det eneste Exemplar af denne Art, jeg selv nogensinde har seet fra Grönland, har Hr. Capitain Holböll i Aaret 1851 indsendt til Museet; det er en gammel Fugl i fuldstændig Vinterdragt saa stor som vore største europæiske Individuer. Hr. Conservator Scheel har imidlertid meddeelt mig, at han idetmindste to Gange har seet denne Maage blandt Fugle, der vare nedsendte fra Kolonierne i Grönland for at sælges.

Det er saaledes ikke færre end 18 Arter, som de sidste Aars Indsamlinger og Undersøgelser have föiet til Fortegnelsen over Grönlands Fugle, og det hele Antal af disse bringes derved op til 107; heraf ere imidlertid 38 kun truffne en eneste eller dog kun ganske faa Gange der i Landet, og der fremkommer saaledes det vistnok usædvanlige Forhold, at de tilfældige eller ialfald ikke regelmæssigt forekommende Arter udgjøre omtrent en Trediedeel af Faunaen, og endnu mere afvigende vil Forholdet stille sig, hvis man udstrækker Begrebet tilfældige Arter til alle dem, som ikke ruge i Grönland; thi Antallet af de der redebyggende Arter kan hidtil neppe antages at være større end henimod 60 (nøiagtigere: 55). Forøvrigt stadfæstes de allerede ved de tidligere Arbejder over Grönlands Ornithologie vundne Resultater kun end yderligere ved de Notizer, jeg her har havt Leilighed til at meddele; det viser sig, at det fremdeles saa godt som udelukkende er Sydspidsen af Grönland, hvorfra der indsendes for Faunaen nye Arter, og at blandt de veirslagne eller tilfældigen nu og da forekommende Fugle ere nordamerikanske Arter langt talrigere end europæiske.

Det turde maaskee ikke være upassende at slutte denne Meddelelse med en ny Fortegnelse over alle de i Grönland trufne Fuglearter, saa meget mere som der derved gives en Leilighed til endnu at tilføie enkelte Oplysninger om den gjentagne Forekomst af nogle af de hidtil kun een eller to Gange iagttagne Arter.

<i>Arter fundne i Grönland</i> *) .	Fælles for begge Hæ- misphæ- rens bore- ale Lande.	Fælles med Nord- amerika.	Fælles med Eu- ropa.
1. <i>Haliaetus albicilla</i> (Linn.) ¹⁾ . . .			*
2. <i>Falco gyrfalco</i> Linn.	*		
3. — <i>peregrinus</i> Linn.	*		
4. <i>Nyctea Nivea</i> (Thunb.)	*		
5. <i>Otus brachyotus</i> (Gmel.) . . .	*		
*6. <i>Hirundo rufa</i> Vieill.		*	
*7. <i>Troglodytes arundinaceus</i> Vieill.		*	
8. <i>Saxicola oenanthe</i> (Linn.) . . .			*
*9. <i>Sylvicola striata</i> (Gmel.)		*	
*10. — <i>virens</i> (Gmel.)		*	
*11. — <i>coronata</i> (Linn.) ²⁾ . . .		*	
*12. — <i>parus</i> (Wils.)		*	
*13. <i>Trichas philadelphia</i> (Wils.) . .		*	

*) En * i en af de tre Rubrikker lige nd for Artens Navn antyder til hvilken af disse den paagældende Fugl henhører; om Grönland skulde besidde eiendommelige Arter tør maaskee endnu ansees for tvivlsomt; imidlertid ere de tvende Arter, der angives som saadanne (*Tetrao Reinhardtii* og *Larus brachytarsus*) ikke henførte til nogen af Rubrikkerne.

En * foran Artens Löbenummer betegner de Arter, der hidtil kun vides enkelte Gange at være trufne i Grönland, naanseet om der ved flere af dem turde være Grund til at ansee dem for mere end blot tilfældige Gjæster i Grönland; det er ønskeligt, at fremtidige Iagttagere der i Landet ville henvende deres Opmærksomhed paa disse Arter, og det synes derfor ikke overflødigt særligt at udhæve dem.

1) *Haliaetus ossifragus* tør vel neppe ansees som en selvstændig, tilstrækkelig fra *H. albicilla* adskilt Art, jeg har derfor ei villet opføre den paa Listen.

2) Museet har i 1847 atter erholdt et Exemplar af denne Art fra Julianebaah, som bliver det tredie, der er truffet i Grönland.

	Fælles for begge Hæ- misphæ- ers bore- ale Lande.	Fælles med Nord- amerika.	Fælles med Eu- ropa.
*14. <i>Vermivora rubricapilla</i> (Wils.)? ³⁾		*	
*15. <i>Motacilla alba</i> Linn.			*
16. <i>Anthus ludovicianus</i> (Gmel.) . .		*	
*17. — <i>pratensis</i> Linn.			*
*18. <i>Turdus iliacus</i> Linn. ⁴⁾			*
*19. — <i>minor</i> Gmel.		*	
*20. <i>Tyrannula pusilla</i> Swains. . . .		*	
*21. <i>Tyrannus Cooperi</i> Nutt. ⁵⁾ . . .		*	
*22. <i>Vireosylvia olivacea</i> (Linn.) . .		*	
23. <i>Corvus corax</i> Linn.	*		
*24. <i>Sturnus vulgaris</i> Linn.			*
*25. <i>Icterus frenatus</i> Licht.?		*	
26. <i>Acanthis linaria</i> (Linn.)			*
27. — <i>canescens</i> Gould.		*	
28. <i>Zonotrichia leucophrys</i> Gmel. . .		*	
29. <i>Plectrophanes lapponicus</i> (Linn.)	*		
30. — <i>nivalis</i> (Linn.)	*		
*31. <i>Loxia leucoptera</i> (Gmel.) . . .		*	

3) Det er denne Art, som paa den af Holböll meddeelte Liste staaer anført som „*Sylvia mexicana?*“, en Benævnelse, der utvivlsomt støtter sig til min Faders allerede tidligere nævnte Afhandling, men er mindre berettiget, da der i denne udtrykkelig staaer anført, at den grønlandske Fugl vel ligner, men er forskjellig fra den i Berliner-Museet under ovennævnte Navn opstillede Art. Naar jeg nu efter C. Bonaparte (Consp. 315) henfører den til Wilsons *Sylvia rubricapilla*, maa jeg dog bemærke, at de grønlandske Exemplarer ikke have mindste Antydning til den rødbrune Farve, der hos Hannerne indtager hele Oversiden af Hovedet, og hvoraf der efter Beskrivelserne selv hos Hannerne blive svage Spor tilbage. Forøvrigt vil jeg endnu tilføie, at naar Bonaparte blandt Synonymerne til *V. rubricapilla* anfører „*Sylvia mexicana Reinhardtii*“, saa beroer dette paa en Misforstaaelse omtrent af samme Slags som Holbölls

4) Foruden det Exemplar, som Dr. Paulsen i sin Oversættelse af Holbölls Afhandling meddeler at have faaet fra Grønland, er endnu et andet Exemplar d. 20de Oct. 1845 skudt ved Kolonien Frederikshaab og indsendt til Museet af Hr. Capitain Holböll.

5) = *Muscicapa villica* Licht. in Mus. Berol.

	Fælles for begge He- mi-sphæ- rers bore- ale Lande.	Fælles med Nord- amerika.	Fælles med Eu- ropa.
*32. <i>Alauda alpestris</i> Linn.		*	
*33. <i>Picus varius</i> Linn.		*	
34. <i>Tetrao Reinhardtii</i> Brehm. . . .			
35. <i>Squatarola helvetica</i> (Linn.) . .	*		
*36. <i>Vanellus cristatus</i> Mey. ⁶⁾ . . .			*
37. <i>Charadrius pluvialis</i> Linn. . . .	*		
38. — <i>hiaticula</i> Linn.	*		
39. <i>Cinclus interpres</i> (Linn.)	*		
*40. <i>Haematopus ostralegus</i> Linn. . .			*
41. <i>Numenius phaeopus</i> (Linn.) . . .			*
42. — <i>hudsonicus</i> Lath.		*	
43. <i>Limosa aegocephala</i> (Linn.) . . .	*		
44. <i>Tringa canutus</i> Linn.	*		
45. — <i>maritima</i> Brünn.	*		
46. — <i>cinclus</i> Linn.	*		
47. — <i>Bonapartii</i> Schl.		*	
*48. — <i>pectoralis</i> Bonap.		*	
49. <i>Calidris arenaria</i> (Linn.)	*		
*50. <i>Macrorhamphus griseus</i> (Gmel.)		*	
*51. <i>Gallinago media</i> Steph.			*
52. <i>Phalaropus fulicarius</i> (Linn.) . .	*		
53. — <i>hyperboreus</i> (Linn.)	*		
*54. <i>Ortygometra crex</i> (Linn.)			*
*55. — <i>porzana</i> (Linn.)			*
*56. — <i>carolina</i> (Linn.)		*	
57. <i>Anser erythropus</i> (Linn.)	*		
58. — <i>hyperboreus</i> (Linn.)	*		
59. — <i>brenta</i> (Pall.)	*		
60. — <i>leucopsis</i> Bechst.	*		
61. <i>Cygnus ferus</i> Ray ⁷⁾			*

6) I 1847 har Museet atter modtaget et Exemplar af Viben, der nedsendtes fra Julianchaab, og saaledes, saavidt jeg veed, er det andet Exemplar der er trullet i Grönland.

7) I de seneste Aar har den vilde Svane atter hyppigere viist sig i den sydligste Deel af Grönland, og jeg har selv seet tvende Exemplarer, der i 1852 blev nedsendte derfra.

	Fælles for begge He- misp hæ- rers bore- ale Lande.	Fælles med Nord- amerika.	Fælles med Eu- ropa
62. <i>Anas boschas</i> Linn.	*		
63. — <i>acuta</i> Linn.	*		
*64. — <i>penelope</i> Linn.			*
65. — <i>crecca</i> Linn.			*
*66. — <i>carolinensis</i> Gmel.		*	
67. <i>Clangula islandica</i> (Gmel.)	*		
68. — <i>histrionica</i> (Linn.)	*		
*69. — <i>albeola</i> (Linn.)		*	
70. <i>Harelda glacialis</i> (Linn.)	*		
71. <i>Somateria mollissima</i> (Linn.)	*		
72. — <i>spectabilis</i> (Linn.)	*		
*73. <i>Oidemia perspicillata</i> (Linn.)	*		
74. <i>Mergus serrator</i> Linn.	*		
75. <i>Colymbus glacialis</i> Linn.	*		
76. — <i>septentrionalis</i> Linn.	*		
*77. <i>Podiceps Holböllii</i> Rhdt.		*?	
*78. — <i>cornutus</i> Gmel. ⁸⁾	*		
79. <i>Alca impennis</i> Linn.	*		
80. — <i>torda</i> Linn.	*		
81. <i>Fratercula arctica</i> (Linn.)	*		
82. <i>Uria grylle</i> Linn.	*		
83. — <i>troile</i> Linn.	*		
84. — <i>Brünnichii</i> Sab.	*		
85. — <i>ringvia</i> Brünn.			*
86. <i>Arctica alle</i> (Linn.)	*		
87. <i>Puffinus major</i> Fab.	*		
*88. — <i>anglorum</i> Ray.	*		
89. <i>Thalassidroma Leachii</i> (Temm.)	*		

8) Foruden det Individ, som blev skudt d. 12te Nov. 1828 ved Neuortalik og gav Anledning til at opføre Arten i Fortegnelsen over de grønlandske Fugle, har Museet senere modtaget endnu 2 Exemplarer, begge unge Fugle; det ene er ligesom det førstsendte fra Julianehaabs Distrikt; i hvilket Distrikt det andet er fanget vides ei med Vished; efter denne gjentagne Forekomst af unge Fugle fristes man til at spørge, om Arten dog ikke muligviis kunde ruge i det Indre af Sydgrønland.

	Fælles for begge He- misphæ- rens bore- ale Lande.	Fælles med Nord- amerika.	Fælles med Eu- ropa.
90. <i>Procellaria glacialis</i> Linn. . . .	*		
91. — <i>minor</i> Kjærb. . . .		*?	
92. <i>Stercorarius catarrhaetes</i> (Linn.)	*		
93. — <i>pomarinus</i> (Temm.)	*		
94. — <i>parasiticus</i> (Brünn.)	*		
95. — <i>cephus</i> (Brünn.) .	*		
96. <i>Larus marinus</i> Linn.	*		
97. — <i>glaucus</i> Brünn.	*		
98. — <i>leucopterus</i> Fab.	*		
*99. — <i>argentatus</i> Brünn.	*		
*100. — <i>affinis</i> Rhdt.		*?	
101. <i>Rissa tridactyla</i> (Linn.)	*		
102. <i>Xema Sabini</i> J. Sab.	*		
103. <i>Pagophila eburnea</i> (Gmel) . .	*		
104. — <i>brachytarsa</i> (Holb.)			
105. <i>Sterna macroura</i> Naum. . . .	*		
106. <i>Sula bassana</i> (Linn.)	*		
107. <i>Graculus carbo</i> (Linn.)	*		
	59	29	17

+ 2 for Grönland eiendommelige Arter = 107.

Plantas nonnullas musei Universitatis Hauniensis

descripsit

F. Didrichsen.

(Meddeelt den 4de Februar 1853.)

1. *Mostuea* F. Didr. genus ex ordine Loganiacearum.

Flos completus inferus regularis. Calyx quinquepartitus persistens, laciniis erectis ovatis acutis, æstivatione imbricatis, ad divisuras intus biglandulosus. Annulus hypogynus fere obsoletus. Corolla hypocrateroides, tubo superne parum ampliato, limbi quinquefidi lobis patentibus rotundatis rugulosis tubo quadruplo brevioribus, in alabastro juniore cucullato-imbricatis laevibus ciliatis: uno extimo alterum apice obtingente, tribus absconditis. Stamina 5 imo tubo inserta jam in alabastro erecta; filamenta filiformia puberula basi utrinque anguste alata; antheræ basi affixæ inclusæ subovatae, sacculis basi divergentibus introrsum longitudinaliter dehiscens. Ovarium ovatum biloculare, loculis bivulvatis; ovula collateralia e basi dissepimenti erecta hemianatropa. Stylus deciduus fere ad medium bifidus, laciniis bifidis: laciuulis patulis antheras attingentibus linearibus sursum stigmatosis, in alabastro erecto-contiguis truncatis. Capsula compressa obcordato-reniformis bilocularis loculicide dehiscens, loculis dispermis. Semina in spermatophoro brevi e basi dissepimenti angustissimi haud soluti orto inter eorum alas caeterum contiguas se insinuanti collateraliter inserta adscendentia obovata compressa, ala integra circumdata, pilis appressis subsericeis radiatim inspersa; raphe conspicua sublabellatim soluta; micropyle infera in acie alae sita ab hilo in limite nucleum inter et

alam locato parum remota. Embryo in basi albuminis carnosi triplo longioris rectus, radícula clavata cotyledonibus ovatis duplo longiori. — Frutex congensis foliis oppositis in apicibus ramulorum subcongestis obovatis integerrimis, stipulis interpetiolaribus in vaginam brevem commissis intus ad basin ciliis carnosis utrinque decem præditis, floribus in pedunculis subterminalibus 3—4 pedicellatis corymbosis bracteis minutis suffultis.

Rubiacearum genus quintum R. Brown in Append. ad Capt. Tuckeys Narrat. p. 448.

$\frac{55}{315}$. Gardenia e Cougo. C. Smith. Hornemann in herb. gener. Univers. Hafn.

Specimen sesquipedale trunco crassitie pennæ anserinæ.

Mostuca Brunonis F. Didr. Frutex prostratus? Rami vagi cinerei laeves vel stipulis persistentibus inæquales. Ramulorum internodia brevissima. Folia obovata rarius ovata vel ovalia basi brevissime in petiolum attenuata margine angustissime revoluta obtusa vel retusa tuncque haud raro mucronulata undulata membranaceo-coriacea supra in costa subtus in nervis 4—5 puberula, nervis cum costa ad axillas in primis medias ope lamellæ tensorii instar expansæ confluentibus bursiculasve antrorsum apertas formantibus. Pedunculi graciles pedicelli floresque glabri. Pericarpium pergameneum ferrugineum subpuberulum. Semina ferruginea opaca, testa fragili.

Internodia trunci 40^{mm} longa, folia majora 25^{mm} longa, 12^{mm} lata, pedunculus 9^{mm} longus, pedicelli 4—5^{mm} longi, calyx 1,5^{mm} longus, corolla 6^{mm} longa, capsula 3^{mm} alta, 5^{mm} lata.

Nomen generis dedi in honorem Jens Mostue Vahl, peritissimi Groenlandiæ scrutatoris.

Genus cum Cruciferis Gentianeis pluribus et inter Loganiaceas *Spiegelia* in eo convenit, quod carpophylla lateraliter posita sunt. Forsan debeat constituere tribum novam inter Lachnopyleas et Gelsemieas mediam notisque haud levibus, scilicet antheris ovatis bilocularibus, tubo corollæ integro, æstivatione imbricata, ovulis in quovis loculo binis, et capsula loculicida facile

stabiliendam. Glandulæ calycinæ in hac familia adhuc non observatæ forma et situ eis Apocynearum Asclepiadearumque omnino similes.

2. *Cnemidostachys ditassoides* F. Didr.

suffruticosa virgata foliosa griseo-hirta; ramis fastigiatis subdichotomis teretibus elevato-striatis; foliis sparsis inferne dissitiusculis ramorum apices versus fere imbricatis sessilibus erectis coriaceis profunde cordato-ovatis lateribus valde revolutis acutis vel mucronatis, subtus tomentosus: costa prominenti, supra in punctis elevatis hirtellis demum glabrescentibus: costa impressa, 8—10^{mm}longis; spicis subterminalibus solitariis raris 4^{cm} longis: capsula globosa griseo-hirtella. — „*Cnemidostachys*. camp. arenosis, Alegres Pr. Goyas. Sept. 31. W. Lund.“

3. *Zenkeria Lundii* F. Didr.

foliolis 11—13; floribus hermaphroditis masculisve pluribus, regularibus, 3—4 meris, antherarum rimis superne in porum dilatatis.

„Leguminosa. Genus novum. S. Carlos. Jan. 31. W. Lund.“

Rami triennes teretes, biennes e marginibus petiolorum decurrentibus angulati, internodiis hinc inter angulos biplano-carinatis, hornotini tenues foliifero-floriferæ, floribus præcocioribus. Gemmæ late ovatæ, perulis ovatis sericeo-tomentosis: lateralibus primis persistentibus demum rigidis glabrativæ. Folia novella 1^l breviora in spiram $\frac{2}{5}$ alterna sericeo-tomentosa, foliolis alternis petiolulatis ovalibus acutis complicatis, stipulis liberis oblongis basi angustioribus apice obtusis flavidis deciduis. Corymbi plures alterni in paniculam dispositi subtrichotomi, pedunculo intermedio sæpe unifloro. Alabastrum oblongo-pyriforme, laciniis calycinis leviter imbricatis, petalis staminibusque erectis. Calycis tubus turbinatus, laciniis 3 v. rarius 4 ovatæ obtusæ demum reflexæ. Petala calycis faucis inserta patula obovato-spathulata apice acutiuscula plana basi intus puberula. Stamina cum petalis inserta et alternantia iisque tertia antheræ parte longiora

erecta, filamentis liberis teretibus puberulis apice abrupto multo tenuioribus, antheris basi affixis oblongis bilocularibus: sacculis basi coecis cæterum dehiscentibus rima supra medium in porum amplum dilatata. Pollinis granula minuta ovalia hinc linea longitudinali notata. In floribus masculis nullum germinis rudimentum, in hermaphroditis germen stipitato-exsertum oblongum compressum utrinque acutum pilis appressis dense tomentosum biovulatum, stylo crassiusculo rariter piloso, stigmate depresso-capitato obliquo.

Novorum plantarum mexicanarum generum Decas

auctore

F. Liebmann.

1.

Lasiocarpus Liebm.

Fam. Malpighiaceæ. Sect. Apterygiæ Juss.

Calyx 5 partitus eglandulosus pilis flexuosis ramosis villosus, lobis æqualibus ovatis obtusis incurvis demum patulis. Petala 5 calyce parum longiora spathulata ungviculata nervo pereursa glabra alba. Stamina 10 omnia fertilia, filamenta filiformia glabra basi in tubum brevissimum connata, antheræ dorso parum supra basin affixæ ovatæ glabræ biloculares, loculis longitudinaliter dehiscentibus. Ovaria 3 in unum globosum sericeo-pubentem molli-terque lappulaceum connata. Styli 3 usque ad basin liberi fili- formes glabri, stigmata bifida transversa tortuosa. Fructus glo- bosus pilis longis filiformibus purpureis undulatis aliisque brevio- ribus adpressis griseis ramosis obsitus e carpellis 3 circa carpo- phorum triquetrum persistentem coherentibus demum solubilibus conflatus. Carpellum uniovulatum, pericarpio membranaceo. Semen funiculo brevi infra apicem carpelli oblique appensum suborbicu- lare lenticulare pilis adpressis obsitum, testa tenui membranacea, embryonis radícula supera recta, cotyledonibus curvatis foliaceis.

Frutex mexicanus erectus patulo-ramosus, ramis lateralibus brevibus floriferis et foliiferis. Folia opposita brevipetiolata anguste elliptica integerrima utrinque pilis ramosis adpressis sericea. Sti- pulæ scariosæ lineares obtusæ sericeæ deciduæ. Flores fascicu- lati. Bracteæ lineares scariosæ. Pedunculi foliis breviores sericeæ. Flores parvi.

1. *Lasiocarpus salicifolius* Liebm.

Frutex 5—6 pedalis, rami teretes cortice fusco lenticellari tecti. Ramuli griseo-sericei. Folia $1\frac{1}{2}$ —2'' longa 3—6''' lata sericeo-villosa, petiolo vix lineari. Stipulæ $1\frac{1}{2}$ ''' longæ. Flores numerosi fasciculati, pedunculis 3—7''' filiformibus. Bracteæ $1\frac{1}{2}$ —2''' deciduæ. Fructus magnitudine baccæ Piperis nigri.

Habitat in virgultis ad ripas Rio de las vueltas (Dep. Oajaca) Majo florens et fructificans.

Det var mig paafaldende endnu, efter at den udmærkede og udførlige Monographi over Malpighiaceernes Familie af Jussieu er udkommen, i denne Plante at finde en Form af Familien, som ikke lod sig føre til nogen af de talrigt opstillede Slægter, saa at Begrundelsen af en ny Slægt viste sig nødvendig. Udentvivl kommer den nærmest til den ogsaa i Mexico forekommende Echinopterys, hvoraf ikkun en Art endnu er kjendt, navnlig i Henseende til det kirtelløse Bæger og Frugten; men den afviger dog overmaade betydeligt fra denne Slægt. Kronbladene ere nemlig alle lige, smal spathelformige. Stövknappene ere glatte. Der findes tre lige til Basis adskilte Griffler. Arrene ere udbredte paatvers i to snoede Portioner, liig Begonierues. Carpellernes Beklædning er ganske forskjellig; Blomsterstanden ligesaa; her et mangblomstret Knippe, hos Echinopterys en Klase. De lindseformige næsten kredsrunde haarede Frø afgive ogsaa en udmærket Charakter.

Slægtsnavnet trænger ei til Forklaring.

2.

Stauranthus Liebm.

Fam. Illiciæ.

Calyx regularis quadridentatus glaber persistens, dentibus brevissimis acutis. Corolla 4petala toro inserta, petalis calyce longioribus lanceolatis acutis reflexis nervo percursis marginibus incrassatis parum inflexis glabris. Stamina 4 toro inserta cum petalis alternantia, filamentis brevibus linearibus planis glabris, an-

theris parvis basifixis introrsis ovatis bilocularibus, loculis longitudinaliter dehiscentibus. Ovarium superum sessile ovatum glanduloso-punctatum flocculare 4ovulatum glabrum, ovulo ex apice pendulo sessili. Stylus 0. Stigma sessile carnosum disciforme 4lobum glabrum, lobis brevibus horizontalibus sulco percursis. Drupa ovata olivæformis subcarnosa rubra, mesocarpio tenui mox exsucco glandulis oleiferis punctiformibus immersis repleto, pyrena crustacea. Semen inversum cavitati pyrenæ conforme, testa membranacea, raphi dorsali, umbilico apicem pyrenæ spectante nudo. Albumen copiosum carnosum. Embryo in albuminis apice minimus orthotropus, radícula supra umbilico proxima.

Arbor mexicana, sempervirens. Rami ramulique angulati. Folia coriacea alterna brevipetiolata penninervia simplicia integerrima glanduloso-punctata. Stipulæ nullæ. Flores racemosi parvi virescentes. Racemi axillares breves pauciflori. Pedicelli bractea parva scariosa suffulti.

1. *Stauranthus perforatus* Liebm.

Arbor mediocris 12—16pedalis. Ramuli glabri angulati epidermide badia fragili tecti. Folia 5—3'' longa, 1 $\frac{3}{4}$ —1'' lata alterna approximata coriacea rigida glaberrima nitida glauca brevipetiolata obovata v. elliptica abrupte et breviter apiculata basi cuneata integerrima margine leviter revoluta penninervia, nervis arcuatis ante marginem anastomosantibus subtus cum venulis valde prominentibus, glauca densissime pellucido-punctata, petiolis 5—2'' longis acutangulis supra canaliculatis glabris ætate sublignosis. Racemi axillares 1—1 $\frac{1}{3}$ '' longi, rhachi acutangula glabra, pedicellis 1—1 $\frac{1}{2}$ '' longis angulatis glabris post anthesin exerescentibus crassiusculis lignosis 3—4''. Bracteæ parvæ scariosæ ovatæ glabræ. Drupa magnitudine et forma drupæ Oleæ europææ 9'' longa 5'' lata sæpius parum obliqua rubra.

Habitat in sylvis pr. Dos puentes inter Totutla et S. Antonio Huatusco (Dp. Vera Cruz) reg. temperatæ Aprili florens, Octobri fructificans.

Det er med nogen Tvivl, at jeg har henført denne Plante til *Hicineæ*, fra hvis hidtil opstillede Slægter, og de deraf udledede Familiecharakterer den afviger i flere Henseender. Firde- lighed i Blomsten forekommer hos *Hex*, *Prinos*, *Byronia*. Sam- bladet Bæger og fribladets Krone findes hos *Cassine*, *Nemopan- thes*, *Villaresia*. Siddende oversædig Frugtknude uden Griffel, og siddende fliget Ar er en af Familiens vigtigste Charakterer. Deri- mod er en enrummet enfrøet Frugtknude ikke kjendt hos nogen anden *Hicineæ*, hvorimod det fra Frugtknudens överste Ende hængende omvendte Frö er almindelig. Fröets S sammensætning er ligeledes overensstemmende med de övrige *Hicineer*. Medens de immergrönne læderagtige fjernervede afvejlende Blade intet Af- vigende frembyde, er derimod deres talrige gjennemskinnende Oliekirtler, hvorved de blive fiint prikkede, ukjendte hos de tidli- gere kjendte Former. De samme Kirtler gjenfindes i Frugtens Yderlag. Sammenfattes nu Alt dette i een Betragtning, vil det vistnok befindes, at vor Plante slutter sig paa en naturligere Maade til *Hicineæ* end til nogen anden Familie. Der kunde ogsaa ikkun være Spöragsmaal om den ikke maaskee burde stilles iblandt *Anacardiaceæ*, hvor der ogsaa forekommer en enkelt en- frøet Frugtknude. Men Ægget er her siddende paa en traadfor- mig Fröstræng opstigende fra Frugtknudens Grund eller Væg, og Fröets S sammensætning er her ganske forskjellig. Der findes al- tid i denne Familie Griffel (en eller flere) og udeelt Ar. Prikkede Blade ere ikke kjendte i denne Familie.

Slægtsnavnet har Hensyn til den regelmæssige Korsstilling i Bæger, Krone, Stövdragere og Ar.

3.

Forehammeria Liebm.

Fam. *Capparideæ*. Tribus: *Cappareæ* DC.

Flores dielines. Masculi: calyx minutus 4—6—8 denta- tus, dentibus inæqualibus sensim obsolete. Corolla nulla. Torus

brevissimus carnosus. Stamina 16—24 toro inserta, filamenta filiformia inflexa ima basi submonadelphæ, antheræ basifixæ ovatæ compressæ biloculares, loculis oppositis longitudinaliter dehiscen-
tibus, ovarium rudimentale sessili, stigmate sessili bilobo termina-
tum. Foeminei: calyx minutus 6—8dentatus persistens de-
mum obsoletus. Corolla nulla. Torus brevissimus carnosus ca-
lycis fundum tegens in dentes minimos papillæformes incurvos
dorso canaliculatos 8—12 sensim deciduos productus. Ovarium
sessile ovale biloculare, loculis biovulatis, ovulis placentæ disse-
pimentali horizontaliter affixis. Stigma sessile carnosum orbicu-
latum umbilicatum subbilobum papillosum. Bacca ovalis crustacea
intus spongioso-mucosa bilocularis, loculis abortu monospermis.
Semen oblique ovatum, testa subcoriacea. Embryonis exalbumi-
nosi cotyledones convolutæ carnosæ.

Arbuscula mexicana inermis, folia alterna coriacea penninervia
integerrima, stipulæ nullæ. Racemi in axillis foliorum delap-
sorum multiflori, masculi decidui.

1. *Forchhammeria pallida* Liebm. „Sama“ incolarum.

Arbuscula 6—10pedalis ramosissima. Rami angulati fusci
e foliis deciduis cicatricati. Innovationes ramorum apicales folii-
feri albidi basi squamis lanceolatis acutis deciduis instructi. Folia
approximata affixa coriacea alterna petiolata elongato-elliptica acuta
v. obtusa basi cuneata integerrima penninervia densissime et sub-
tilissime reticulato-venulosa utrinque subtilissime foveolata gla-
berrima albida 2—3'' longa 6—10''' lata; petiolo 3''' tereti
glabro. Flores paniculati in axillis foliorum delapsorum, mascu-
lorum rhachis 2—3'' angulata sulcata pallida post anthesin de-
cidua, pedicelli 1—1½''' denticulo rhacheos affixi glabri. Fila-
menta 1½''' longa. Paniculæ foemineæ rhachis crassior pollicaris
angulata sulcata, pedicelli 2''' affixi. Bacca magnitudine fere
fructus *Coffeæ arabicæ* fusco-virescens pulpa mucosa spongiosa
vescibili insipida repleta.

Habitat in sylvis aridis apricis (Catingas in Brasilia nuncu-

patis) regionis calidissimæ Mexici occidentalis prope littus maris pacifici inter Tehuantepec et Mazatlan (Dp. Oajaca) Novbr. florens et fructificans.

Slægten er opkaldt efter Etatsraad G. Forehammer, Professor i Mineralogie ved Kjöbenhavns Universitet, som et Tegn paa Höiagtelse og Venskab for denne udmærkede Naturforsker.

Vor nye Slægts Affinitet indenfor Capparideernes Familie og Cappareernes Tribus er ikke endnu klar, thi der er ingen af de hidtil beskrevne Slægter, hvortil den umiddelbart slutter sig. Man tör vistnok vente, at den nærmeste Fremtid vil skaffe Lys over dette Punkt ved Opdagelsen af flere Slægtsformer af Familien i de vestlige Strækninger af det tropiske America.

4.

Llavea Liebm.

Fam. Celastrineæ?

Flores unisexuales, foeminei solum noti, fasciculati bracteis parvis setaceis suffulti. Perigonium parvum campanulatum marcescenti-persistens extus pilosum 5dentatum, tubo brevi trigono, dentibus erectis lato-lanceolatis inæqualibus ciliatis. Ovarium unicum superum e carpellis tribus compositum, carpellorum marginibus applicatis uniloculare triquetrum brevistipitatum ima basi cum tubo perigonii cohærens. Ovula 2 in quoque carpello basi approximata insidentia erecta anatropa. Styli 3 liberi filiformes glabri apice stigmatosi. Caryopsis triquetra trialata obovata membranacea sicca nitida, alis latis marginatis cum lateribus pericarpium venosis, pericarpio bilamelloso, lamello interiori (endocarpio) membranaceo avenio. Semen unicum albuminosum erectum subbasilare liberum cavitate pericarpium multo minus trigonum obovatum lateribus planis, testa membranacea, umbilico basilari parvo. Albumen carnosum. Embryo rectus intra albumen inclusus centralis albumine brevior. Radicula parva infera basin fructus spectans. Cotyledones ovatæ planæ carnosæ.

Arbuscula mexicana ramosissima foliosa, ramuli angulati torulosi. Folia approximata alterna brevipetiolata oblique lanceolata acuminata crenulis glanduliferis viscosa penninervia. Stipulae setaceae deciduae. Flores fasciculati axillares parvi virides, pedunculi medio articulati. Fructus forma et magnitudine caryopseos Rhei.

1. *Llavea viscosa* Liebm.

Arbuscula 6—8 pedalis a basi ramosissima, ramis flexuosis patulis cortice fusco rugoso albo-lenticellato tectis, ramulis angulatis torulosus fusco-pilosis. Folia adfixa ad apicem ramulorum approximata brevipetiolata oblique lanceolata acuminata basi cuneata margine obtuse crenulata, crenulis apice glandula resinifera terminatis, penninervia, supra secus costam adpresse pilosa ceterum glabra, subtus pallidiora adpresse pilosula $1\frac{1}{2}$ —4" longa 5—3" lata, petiolo 2" adpresse fusco-piloso supra plano. Stipulae setaceae pilosae deciduae 1". Fasciculi florum axillares multiflori folio suo breviores. Pedicelli 1—3" longi pilosi. Fructus 4—5" longus vernicoso-nitens fuscus. Semen magnitudine fere grani Sinapeos.

Habitat in montibus aridis porphyriticis pr. Achapulco Dp. Puebla alt. circa 6000' Decembri fructificans.

Denne nye Slægt hører til de karakteristiske Planter paa de tørre solbrændte vegetationsfattige røde Porphyrbjerge, der begrændse den østlige Side af Tehuacansletten. Det visne monotone Udtryk i hine Egenes Vegetation, hvis fremragende Former ere Cereer, Echinocacter, Yuccaer, Mimoser, tornede Bromeliaeer, Cordyliner, lave Viltpalmer, buskagtige Polemoniaceer (Hoitzia), gjengives i høi Grad af Llavea, der fra överst til nederst er bedækket med Tusinder af tørre raslende glindsende smudsigbrune Frugter, saa at næsten hele Træet er tilhyllet af Frugten.

Saalange Hanblomsten er ukjendt, ligesom ogsaa Humblomstens tidligere Tilstand navnlig med Hensyn til Frugtknuden, er

det noget misligt at ville angive denne forhen ubeskrevne Plan-
teslægts Plads. Uagtet Blomsten er særkjønnet, Kronen og Støv-
dragere mangle, Frugtknuden i den Tilstand, hvori Planten af
mig er indsamlet, er eenrummet, bestaaende af tre i Randen sam-
menvoxede Frugtblade, der hvert bære to Æg paa Spidsen af den
korte fra Frugtbladets Basis imod Midten af samme sammen-
voxede Frøstol; uagtet der intet enkelt sammenvoxet Griffel findes,
men tre traadformige adskilte Griffler, finder jeg dog ingen anden
Plads at henstille Slægten, end i umiddelbar Nærhed af Wimmeria
af Grunde, som ville fremgaae af de givne Slægtscharakterer. At
stille den iblandt Sapindaceerne paa Grund af en ikke ringe Lig-
hed med Dodonæa, gaer ikke an alene af den Grund, at Frøet
er forsynet med Frøhvide.

5.

Tricerma Liebm.

Fam. Celastrinea.

Calyx parvus 5phyllus regularis expansus demum reflexus
persistens, sepalis lato-ovatis ciliolatis, aestivatione valvatis. Co-
rolla 5petala calyce major, petala margine disci hypogyni inserta
lato-ovata aestivatione imbricata. Stamina 5 cum petalis alter-
nantia margine disci inserta petalis breviora incumbentia, fila-
menta brevia filiformia glabra, antheræ dorso supra basin affixæ
cordato-globosæ biloculares flavæ, loculis longitudinaliter debis-
centibus. Discus hypogynus fundum floris obtegens ovarii basi
adnatus. Ovarium superum depresso trigonum 3loculare, locu-
lis uniovulatis, ovulis angulo centrali loculorum prope basin af-
fixis. Stylus nullus. Stigma minutum sessile 3lobum, lobis
globulosis. Capsula coriacea ovato-trigona abortu unilocularis
Ararius 2sperma loculicide trivalvis, valvis medio septiferis de-
mum reflexis. Semen anatropum basilare septo adnatum erec-
tum sessile arillo clauso carnosio tectum oblique ovatum albumi-
nosum, testa crustacea crassa. Embryo inter albumen orthotropus,
radicula infera umbilico proxima.

Frutex mexicanus ramosissimus, ramis flexuosis subteretibus cortice griseo tectis, ramulis herbaceis succulentis glabris viridibus; folia alterna brevipetiolata carnosocoriacea obovata v. elongato-obovata sæpe obliqua apice plus minus obtusa v. emarginata basi cuneata sensim in petiolum attenuata integra v. irregulariter repanda utrinque glabra sub lente granulata, penninervia, nervis omnino immersis, costa utrinque prominula vix ad medium conspicua. Stipulæ nullæ. Flores minutissimi axillares glomerulati brevissime pedicellati virescentes, bracteis parvis squamæformibus suffulti.

4. *Tricerma crassifolium* Liebm.

Habitat in solo calcareo planitie Tehuacanæ, circa Tehuacan, S. Sebastian, Venta salada, Tecomavaca, Majo florens, Decembris fructificans.

Frutex 5—6pedalis, folia $4\frac{1}{2}$ —4" longa, 9—5" lata, petioli 2—4" longi. Capsula magnitudine fere baccæ Coffeæ arabicæ 5" alta, valvis ellipticis glabris dorso sulco percursis, intus septo angusto instructis.

Denne Slægt vil blive at indordne i Systemet nærmest ved *Piptocelus* Presl.

Slægtsnavnet betegner den i tre Klapper opspringende Kapsel, af *το κέσμα* et Stykke eller Deel af et Hele.

6.

Dasycahya Liebm.

Fam. *Spondiaceæ*.

Flores polygami. Calyx parvus 5phyllus persistens extus pubescens, æstivatione valvata, sepalis lato-ovatis concavis. Corollæ petala 5 sub disco hypogyno carnosoglabro purpureo margine 10crenato inserta calyce triplo longiora patentia demum reflexa obovato-oblonga, æstivatione imbricata. Stamina 10 cum petalis inserta, filamenta libera filiformia glabra,

antheræ parum supra basin affixæ ovato-cordatæ glabræ biloculares, loculis longitudinaliter dehiscentibus. Ovarium sessile depressum disco cinctum 5loculare, loculis 3 effectis et sensim oblitteratis, 2 collateralibus evolutis. Ovula in loculis duobus solitaria angulo centrali prope apicem appensa anatropa. Styli 0. Stigma sessile 5lobum, lobis minutissimis globosis. Drupa parce carnosæ villosa, putamine lignoso extus sublævi subbiloculari, loculis 3 fere oblitteratis, duobus evolutis omnino coalitis monospermis. Semina inversa falcata funiculo brevi crassiusculo insidentia, embryonis exalbuminosi radícula supera inflexa.

Arbor mexicana, folia ad apices ramulorum subfasciculata imparipinnata, foliolis sessilibus integerrimis oblique ellipticis utrinque cum petiolo dense griseo-villosis. Flores glomerato-spicati parvi virescentes bracteati, masculi superne facile decidui, foeminei inferne ad basin rhacheos, fructus sessilis oblongus villosus.

1. *Dasyearya grisea* Liebm.

Arbor mediocris, ramis teretibus foliis deciduis cicatricatis cortice tenui fusco-purpureo tectis, ramulis fusco-villosis. Folia approximata subfasciculata 2—4''' longa (nondum plane excreta) imparipinnata, 5—9juga, petiolo communi inferne nudo tereti, foliolis sessilibus oppositis oblique ellipticis utrinsecus obtusis penninerviis utrinque dense griseo-villosis 7—5''' longis 3—2''' latis. Stipulæ nullæ. Spicæ axillares pollicares villosæ. Flores subsessiles glomerulati basi bracteis pluribus parvis rubris ovatis extus villosis suffulti. Calyx viridis nigro-lineatus. Corolla flavo-virescens purpureo-lineata glabra. Drupa 8''' longa 5''' lata virescens villosa, putamine crasso lignoso.

Habitat in montibus porphyriticis aridis Cerro Colorado dictis inter Quiotepec et convalle fluminis Rio de las Vueltas (Dep. Oajaca), pr. Teotitlan del camino Majo florens et fructificans.

Vegetationen paa Cerro Colorado og paa Bjergene omkring Teotitlan bestaer for en stor Deel af en tynd Trævæxt af blad-

skiftende Træer af et eiendommeligt sørgeligt og stygt Udseende, en Følge af Klippegrundens Ufrugtbarhed og den store Tørhed, som bestandig hersker i hine Strøg. Stammerne ere tynde, krogede, med ikkun faa Grene i Spidsen. De fleste Træer have forkortede Ledstykker, saa at Bladene blive sammenhobede i Knipper i Spidsen af de tynde Grene. Bladene ere oftest graafiltede, Blomsterne uanseelige. Mange af Planterne ere tornede. Den største Deel af Aaret staae de fleste Træer bladløse, saa at de nøgne, graa, faagrenede Stammer og den smudsig rödlige, forbrændte, vegetationsløse Jordoverflade frembringe et næsten örkenagtigt Billede. Det er fornemmelig mange Former af Terebinthaceernes Familie (Icica, Elaphrium, Amyris og flere ubeskrevne Slægter), Dodonaea, Bombax, Gyrocarpus, træagtige Convolvuli, Plumeria, Mimosæ, Cereer og Agaver, der danne de fremtrædende Træk i Vegetationen paa disse Bjerge.

Til Spondiaceerne tælles hidtil ikkun de to Slægter Spondias og Poupartia. Vor nye Slægt stemmer i Charaktererne nærmere overens med Poupartia end med Spondias, navnlig med Hensyn til Kronens Knopleie, Frugtknuden, Frugten, Frøet og Kimen. Den afviger fra hin Slægt, som hører hjemme paa Öen Bourbon, ved den axformige Blomsterstand, det 5bladede (ikke 5deelte) Bæger, de traadformige (ei sylformige) Stövtraade, Mangelen af Grifler, den laadne Steenfrugt. Fra Spondias adskiller den sig ved det vedblivende 5bladede Bæger, Kronens Knopleie, siddende Ar, Frugtens to udviklede, tre feilslaaende Rum, den uldendelig glatte Steen, Frøets og Kimens Form, endelig Blomsterstanden.

Slægtsnavnet er dannet af *δαρύς* haaret og *καρύα* en Nød, en Steenfrugt.

7.

Alvaradoa Liebm.

Fam. Sapindaceæ?

Flores dioici, masculi spicati, foeminei racemosi. Masculi: Calyx regularis campanulatus 5partitus extus pubescens; lobis

ovatis obtusis concavis, æstivatione valvata. Corolla nulla. Stamina 10 fundo calycis inserta, 5 sterilia, 5 fertilia disco libero 5glanduloso circumdato; staminum fertilium filamenta longe exserta incurva filiformia deorsum pilosa, antheræ globosæ dorso affixæ uniloculares, loculo rima horizontaliter dehiscente, connexico orbiculari concavo; sterilium filamenta multo breviora incurva filiformia glabra, antheræ nullæ. Foeminei: calyx 5phyllus persistens, sepalis ovatis obtusis extus pubescentibus. Corolla nulla. Ovarium superum compressum lanceolatum apice bifidum pubescens marginibus incrassatis barbatis, basi sepalis adpressis cinctum, duabus latus alterum tribus alterum adpressis, lateribus costa percursis, quarum altera sepalis tribus spectans deorsum angulum prominentem format, sursum in stylo brevi filiformi circinato revoluto inter commissuram laciniarum terminat, laciniis erectis acuminatis acutis in stylum filiformem circinatum terminatis, superne uniloculare ex medio deorsum biloculare, dissepimento lateribus parallelo anguloque prominente opposito ante margines ovarii inserto, loculo majori effoeto, minori biovulato, ovulis e basi loculi funiculis erectis insidentibus inversis reniformibus. Embryo campylotropus. Fructus maturus non suppetit.

Frutex plagas occidentales Mexici et Nicaraguæ incolens. Folia ad apices ramorum valde approximata imparipinnata multijuga, foliolis alternis brevipetiolulatis oblongis obtusis vel leviter emarginatis subtus glaucis adpresse puberulis. Stipulæ stipellulæque nullæ. Flores masculi in spicas axillares longissimas congesti sessiles bracteolati; foeminei in racemum terminalem reflexum dispositi longe pedicellati, pedicellis barbatis.

1. *Alvaradoa amorphoides* Liebm.

Benth. pl. Hartw. n. 67! Mimosearum? gen. nov.?

Plantam masculam legit cl. Hartweg pr. Bolaños (Dep. Jalisco); cl. Örsted pr. Realejo Nicaraguæ ad oras maris pacifici

Decbr. florentem; foemineam ipse legi ad oram occidentalem Mexici pr. S. Jago Estata (Dp. Oajaca) Novbr. florentem.

Frutex 6—8pedalis (secundum Hartweg 10—12pedalis) ramosus, ramis teretibus cicatricatis cortice fusco tectis, ramulis angulatis fusco-puberulis. Folia affixa valde approximata 8—6'' longa imparipinnata multijuga (12—16juga), petiolo communi basi nudo canaliculato sursum tereti puberulo, foliolis alternis petiolulatis oblongis 12—8''' longis 4—3''' latis oblongis obtusis v. leviter emarginatis basi late cuneatis margine incrassato parum reflexis penninerviis, nervis tenuissimis, supra viridibus glabris subtus glauco-griseis subtiliter et adpresse puberulis, petiolulus $\frac{1}{2}$ —4''' teretibus puberulis. Stipulae stipellulaeque nullae. Spicae masculae axillares longissimae flexuosae 14—8'' longae basi bracteis linearibus 2''' longis incano-pubescentibus suffultae. Calyx parvus incano-pubescens. Racemi foeminei terminales reflexi arcuati 6—5'' longi, rhachi puberula deorsum nuda. Flores numerosissimi longe pedicellati, pedicellis subsecundis incurvis 5—4''' longis pilis patulis incanis barbatis. Ovarium 5—6'' longum 1—1 $\frac{1}{2}$ ''' latum.

Det er ikke uden megen Betænkelighed, at jeg stiller denne Slægt iblandt Sapindaceerne, thi der er ingen kjendt Slægt, hvortil den der kan slutte sig. I Habitus har den særdeles megen Lighed med Cunoniaceerne, navnlig med Cunonia og Weinmannia. Ved nærmere Overveielse har jeg dog fundet det umuligt at bringe den ind i denne Familie; de særkjønnede Blomster, Støvdragernes Beskaffenhed, Frugtknudens Sammensætning, Manglen af Stipler vare alt for afvigende Charakterer.

Da den modne Frugt ikke endnu er kjendt vil Fremtiden først kunne vise, om den staaer rigtigt iblandt Sapindaceerne.

Der kan ikke være mindste Tvivl om, at den under Nr. 67 af Benthams beskrevne Plante i plantæ Hartwegianæ, som denne udmærkede Botaniker tvivlende ansaae for en ny Slægt af Mimoserne Familie, er Hauptplanten af vor Slægt. Benthams korte Beskrivelse betegner den med stor Skarphed.

Jeg har opkaldt Slægten efter Pedro de Alvarado, den berømte Opdager og Erobrer, der gjorde Cortez saa betydelige Tjenester ved Mexicos Underkastelse.

8.

Marina Liebm.

Fam.: Leguminosæ. Tribus: Loteæ. Subtribus: Galegeæ D. C.

Calyx rigidus glandulosus turbinato-campanulatus parum compressus 5lobus 10costatus reticulato-venulosus, costis argenteo-pilosis, lobis æquilongis æqualibus lato-lanceolatis argute dentatis ciliatis. Corollæ papilionaceæ vexillum longe ungviculatum obovatum rotundatum; alæ ungviculatæ falcato-obovatæ obtusæ, carina gamopetala alis vexillo staminibusque brevior ungviculata suborbiculata undulata cucullata. Stamina 10 monadelphia, filamenta ultra medium in tubum basi dilatatum connata, antheræ globosæ biloculares atro-violaceæ, loculis longitudinaliter dehiscen-tibus. Ovarium sessile uniovulatum, stylus filiformis glaber, stigma simplex. Legumen calyce inclusum eoque duplo brevius compressum membranaceum indehiscens falcato-semiorbiculatum apiculatum lateribus pilosulis suturis et basi nudis monospermum. Semen lenticulari-reniforme.

Herba tenera annua diffusa mexicana, foliis imparipinnatis multijugis, stipulis dentatis, stipellis subtilissimis subulatis, racemis axillaribus, floribus secundis brevipedicellatis remotiusculis bracteolatis violaceis.

1. *Marina gracilis* Liebm.

Herba diffusa ramosissima tenera 3—6pollicaris, caulibus teretibus glabris. Folia imparipinnata 5—9juga 2—4'' longa, petiolo communi compresso alato articulato-constricto, foliolis minutissimis crassiusculis glandulosis striatis glabris brevissime petiolulatis obovatis apice retusis, stipulis scariosis semiamplec-

tentibus lato-ovatis obliquis dentatis, stipellis subtilissimis hyalinis subulatis. Racemi axillares filiformes 1—1½" longi, rhaqueos glabræ parte inferiori nuda, superne 3—5flora, floribus secundis nutantibus remotiusculis brevipedicellatis, bracteis minutis scariosis deciduis lato-ovatis denticulatis pedicello longioribus. Calyx 2" longus viridis costis venulisque purpureis, costis adpresse pilosis, pilis rigidis argenteis nitidis. Corolla fugacissima violacea, vexillum longe unguiculatum exsertum, alæ calycem parum superantes, carina inclusa.

Habitat in campis sterilibus aridis pr. Ejutla in convalle Oajacana Octbr. florens et fructificans.

Slægten er opkaldt efter den bekjendte mexicanske Cazikdatter Marina eller Malinche, som gjorde Hernan Cortez og hans Spaniere saa betydelige Tjenester ved Mexicos Erobring, og hvis Navn lever endnu i Folkemunde, besunget baade i Spaniernes og Aztekernes Sange.

Slægtens Plads bliver i Nærheden af Petalostemon og Dalea, men den adskilles med Lethed fra begge ved Bægerets og Kroens Beskaffenhed, Blomsterstanden, den fælles Bladstilk o. fl. Charakterer.

9.

Microlobium Liebm.

Fam.: Leguminosæ. Tribus: Loteæ. Subtribus: Galegeæ.

Calyx membranaceus glandulosus campanulatus 5fidus, lobis erectis parum obliquis ligulatis obtusis, post anthesin exerescens lato-campanulatus tubo brevissimo a latere compresso, limbo tubum duplo superante expanso, lobis trinerviis reticulato-venulosis utrinque puberulis, infimis 2 oppositis parum longioribus latioribusque. Corollæ subpapilionaceæ petala æquilonga unguiculata calyce parum longiora, vexillum obovato-oblongum reflexum basi cuneatum, alæ oblique lineares obtusæ undulatæ basi superiori auriculatæ, carina dipetala, petalis liberis spathulatis obtusis

undulatis. Stamina 10 monadelpha, tubo stamineo tubo calycis adnato antice fisso, antheræ dorso affixæ ovatæ biloculares, loculis longitudinaliter dehiscentibus. Ovarium sessile calyce inclusum uniovulatum, ovulo medio suturæ ventralis rectæ adfixo adscendente. Stylus filiformis exsertus glaber sub anthesin apice uncinatus, post anthesin strictus persistens. Stigma obliquum capitatum. Legumen semiinclusum coriaceum glandulosum rugosum puberulum compressum cymbæforme apiculatum.

Frutex mexicanus erectus ramosus. Folia imparipinnata 5—8juga, foliolis alternis petiolulatis oblongis obliquis retusis glanduloso punctatis. Stipulæ nullæ. Paniculæ axillares terminalesque longe ramosæ densifloræ. Flores parvi brevipedicellati bractea minutissima dentiformi suffulti. Corolla alba.

1. *Microlobium glandulosum* Liebm.

Frutex 5—7pedalis, rami teretes superne puberuli cortice fusco lenticellato tecto. Folia 5—7" longa, petiolo communi puberulo basi incrassato antice canaliculato, foliolis alternis petiolulatis membranaceis 1—1½" longis 5—7'" latis oblongis obtusis retusis integerrimis margine parum reflexis supra læte viridibus subtilissime puberulis subtus glaucis puberulis nigro-punctulatis, petiolulis teretibus puberulis lineam longis. Paniculæ diffusæ 4—6 pollicares, ramificationibus puberulis angulatis sulcatis. Pedicelli sub anthesin brevissimi demum lineam fere longi. Calyx sub anthesin 1½'" longus viridis glandulis nigris carnosis nitidis adpersus, post anthesin excrescens 3—4'" longus membranaceus flavescens. Vexillum album ad basin laminæ macula flava notatum. Legumen 1'" longum latumque coriaceum glandulis carnosis nitidis nigris hemisphæricis obsitum.

Habitat in virgultis ad oram occidentalem Mexici prope mare pacificum (Dep. Oajaca); Playa de S. Augustin, Octbr. florens; Puerto de Sta Cruz, S. Jago Estata inter Guatulco et Tehuan-tepec, Novbr. fructificans.

Denne Slægt maa stilles i Nærheden af *Eysenhardtia* H.B.K.,

med hvilken den i Kronens Form og Beskaffenhed er overensstemmende. Derimod er Bægeret ganske forskjelligt, og udmærket ved sin Forandring under Frugtmodningen. Støvtraadene ere monadelphisk sammenvoxne i et spaltet Rør. Frugtknuden har ikkun 4 Æg. Bladene mangle Axelblade, Smaablade Smaa-axelblade. Blomsterstanden er topformig, medens den er klaseformig hos Eysenhardtia.

10.

Balboa Liebm.

Fam.: Leguminosæ. Tribus: Phaseoleæ. Subtribus: Clitoricæ Benth.

Calyx bilabiatus, labio superiore indiviso vel apice leviter bifido, labio inferiori 3lobo, lobis lateralibus oblique lanceolatis, infimo parum longiore lineari-lanceolato. Corollæ papilionaceæ vexillum late orbiculatum alas carinamque superans apice leviter emarginatum breviungviculatum exappendiculatum complicatum, alæ oblique spathulatæ liberæ basi superiori auriculatæ breviungviculatæ, carina alis longior late semiorbiculata incurva obtusa, petalis dorso connatis ungvibus liberis brevibus. Stamina 10 diadelpa, decimo libero, tubo antice fisso, antheris ovatis dorso affixis bilocularibus, localis longitudinaliter dehiscentibus, connexivo distincto nigro. Pollen trigono-globosum triporosum. Ovarium sessile lineare cylindricum glabrum multi (12—15) ovulatum. Stylus linearis compressus arcuatus margine antico pubescens. Stigma inconspicuum. Legumen...

Frutex mexicanus erectus ramosus; folia alterne trifoliolata, foliolis lateralibus oppositis subsessilibus oblique ovatis, altero vel utroque sæpe abortivis, impari multo majori distante late elliptico, stipulis stipellulisque linearibus acuminatis; flores axillares et terminales lividi racemosi, racemis paucifloris, bracteis stipulis conformibus. Calyx fusco-villosus. Vexillum extus pubescens.

1. *Balboa diversifolia* Liebm.

Frutex bipedalis erectus parce ramosus. Caulis angulatus fusco-pubescentis. Folia affixa alterna membranacea trifoliolata 4—2" longa, petiolo communi 6—9"', dense fusco-villoso, foliolis lateralibus oppositis brevissime petiolulatis oblique ovatis $1\frac{1}{2}$ —1" longis 7—8"' latis mucronatis, foliolo impari lato-elliptico mucronato $3\frac{1}{3}$ — $2\frac{1}{2}$ " longo 16—20"' lato, 3—4"' a lateralibus distante, supra læte viridibus nitidis glabris, subtus fusco-sericeis. Stipellæ vix lineam longæ cum stipulis anguste linearibus acuminatissimis 5—6"' longis fusco-pubescentes. Racemi pauciflori axillares terminalesque 1—2pollicares, rhachi et bracteis 3—5"' fulvo-villosis. Pedicelli 2—3"' villosi facile decidui. Calyx $2\frac{1}{2}$ ". Vexillum 4—5"' longum latumque (expansum) fusco-incarnatum nervis purpureis percursum. Alæ 3"', carina 4"' longa, ambæ flavo-carneæ.

Habitat ad oram occidentalem Mexici (Dep. Oajaca) inter Chacalapa et S. Jago Estata, Novbr. florens.

Slægten er opkaldt efter den berömte Vasco Nuñes de Balboa, Opdageren af Sydhavet. En eiendommelig Planteslægt, som voxer paa Kysten af det Hav, hvis Opdagelse skyldes hans heltemodige Anstrængelser, syntes passende at kunne helliges hans Minde.

Skjönt mine Exemplarer ikkun ere iudsamlede i Blomst, og Frugten altsaa endnu er ukjendt, kan jeg dog ikke tvivle om, at vi her have med en ny Slægt at gjøre. Den synes nærmest at slutte sig til *Periandra* Mart., fra hvilken den afviger i Bægeret, Griffet og Arret. Artsnavnet er givet med Hensyn til det foranderlige Udseende af Bladene, idet disse normalt ere trekoblede, men snart ikkun udvikle Endebladet, snart blot det ene af Sidebladene.

To nye Arter af Slægten *Castelia* Turp.,

beskrevne af

F. Liebmann.

Denne Slægt hører til Familien Simarubæ, hvoraf Planchon har givet en Oversigt i Hookers London Journal of Botany, vol. 5, p. 561. Hidtil var ingen Art kjendt fra Mexico. De beskrevne Arter ere alle amerikanske, men spredte over et stort Areal. Saaledes forekommer *C. depressa* Turp. og *C. erecta* Turp. paa S. Domingo, *C. Nicolsonii* Hook. paa Öen Antigua, i Texas og paa Gallopagos Öerne, *C. Tweedii* Planch. i den extra-tropiske Deel af Brasilien i Prov. Parana og Banda oriental, og *C. alaternifolia* Planch. i Chile. Til disse 5 Arter blive nu de to nedenbeskrevne Arter at föie. En tredje ubeskreven Busk er vel stillet herhen, men det er ganske foreløbigt, da den ikkun er funden uden Blomst og Frugt, og det er meget muligt, at den hörer andensteds hen.

Ligesom de hidtil kjendte *Castelia* Arter, have mine to nye et meget bittert Veed og Frögjemme.

1. *Castelia tortuosa* Liebm.

Fruticosa, ramis validis tortuosis angulatis cortice griseo tectis, spinis validis rigidissimis rectis, ramulis albo-pubescentibus; foliis fasciculatis brevipetiolatis coriaceis rigidis crassis obovatis apice obtusis mucronulatis v. muticis margine revolutis, nervo percursis venis lateralibus tenuibus subimmersis furcatis, supra pallide virentibus subtilissime strigosis mox glaberrimis nitidis, subtus pilis brevibus subulatis incurvis albo-pubentibus;

floribus glomerulatis, masculis sessilibus, foemineis brevipedicellatis, carpidiis parvis oblique ovatis v. subtrigonis.

Frutex 4—6pedalis ramosissimus, ramis validis tortuosis angulatis cortice griseo tectis spinisque validis rigidissimis subhorizontalibus obsitus, ramulis albo-pubescentibus. Folia fasciculata facile decidua rarius in ramulis spiuescentibus sparsa 7—4'' longa 3—2'' lata crasse coriacea margine incrassato revoluta, nervo percussa venis lateralibus tenuibus subimmersis furcatis supra nitida pallide virentia subtilissime strigosa mox glaberrima subtus albo-pubescentia, petiolo brevi (vix semilineam longo) tereti pubescente. Flores polygami glomerulati bracteis parvis squamæformibus deciduis suffulti, masculi sessiles, foeminei pedicellati. Masculi: calyx minimus persistens glaber coloratus 4dentatus, dentibus erectis ovatis. Corollæ petala 4 libera æstivatione valvata sub disco hypogyno carnoso 4lobo inserta, petalis ovatis concavis basi complicatis carnosis rubris. Stamina 8 sub disco inserta libera æquilonga petalis parum breviora, filamenta subulata deorsum fusiformia pilosa, antheræ extrorsæ dorso affixæ cordato-ovate glabræ flavæ biloculares, loculis oppositis longitudinaliter dehiscentibus, connexivo dorso plano. Pollen oblongum rimis tribus longitudinalibus notatum. Ovarium rudimentale. Foeminei: calyx ut in mare disco carnoso hypogyno 4lobo tectus. Corollæ petala 4 carnosia rubra oblonga concava basi complicata. Stamina abortiva 8 petalis duplo breviora, filamentis et antheris pilosis, antheris parvis basifixis cordatis inanibus rubris. Ovaria 4 disco insidentia libera glabra unilocularia uniovulata oblique ovata. Styli nulli. Stigmata 4 crassa subulata papillosa rubra patentia. Fructus: Carpidia 4 basi in foveis disci subimmersa demum sesedentia oblique ovata substipitata glabra coriacea v. cornea indehiscencia monosperma. Semen lateri cavitatis carpидii insidens oblique obovatum, testa glabra fusca. Embryonis lateralis radícula supera curvata; albumen magnum. Carpidia imatura magnitudine grani Sinapeos.

Habitat in rupibus porphyriticis regionis aridissimæ circa

Tehuacan de las granadas, Decbr. florens; in montibus Cuesta de Quiotepec (Dep. Oajaca) Majo lecta; in convalle ad ripas fluvii Rio de las vueltas (Dep. Oajaca) Decbr. florens.

Det har ikke undret mig, at denue Plante hidtil er forbleven ubeskreven, thi den hörer til det ikke ganske ringe Antal af træagtige Planter fra de indre tørre Strög af Mexico, der udmærke sig ved overmaade seigt Veed, tykke stive til alle Sider strittende Grene, som ende som stikkende Torne, hvilke Egenskaber gjöre dem meget lidet skikkede til at indlægges for Herbariet. Hertil kommer overordentlig smaa let overseelige Blomster og Frugter, der ere yderst let affaldende. Vor Plante findes netop i de meest sterile mennesketomme Bjergströg, hvor den Reisende iler rask afsted, for at komme saa hurtig som muligt til lykkeligere Strög.

Busken bærer meget sparsom Frugt. Mine temmelig talrige Exemplarer have ikke frembudt tilstrækkelig modnede Frö til nærmere at bestemme dettes Bygning.

2. *Castelia retusa* Liebm.

Fruticosa spinosissima, ramulis angulatis cortice verniceo-nitido albo tenuissime puberulo tectis; foliis fasciculatis v. sparsis brevipetiolatis coriaceis obovatis apice oblique retusis mucronulatis, supra nitidis glabris subtus albidis subtilissime puberulis; floribus axillaribus cymosis, cymis pauci(7—3)floris, rhachi pedunculisque pubescentibus, carpidiis oblique obovatis compressis basi substipitato-attenuatis majusculis, pericarpio crassissimo corneo.

Habitat in rupibus aridis trachyticis pr. oppidum S. Carlos inter Tehnantepec et Oajaca, Decbr. fructificans.

Frutex 6—4pedalis ramosissimus, ramis patulis angulatis cortice griseo rimoso tectis, ramulis spinescentibus, spinis terebibus subulatis rectis v. leviter deorsum uncinatis. Folia 11—9", longa 8—3½" lata supra pallide viridia nitida secus costam subtilissime puberula, margine parum revoluta, subtus albida pu-

berula, nervis utrinsecus 7—10 patulis prope marginem anastomosantibus utrinque prominulis, petiolo 1''' tereti puberulo; cymæ axillares 1—½'' paucifloræ, pedunculis 3—4'', rhachi et pedunculis pubescentibus purpureis. Flores minuti carnosi rubri ut in superiore. Carpida 4—5''' longa 2—3''' lata. Seminis fabrica supra indicata ulterius observanda, cum semina non bene evoluta erant.

? 3. *Castelia lychnophoroides* Liebm.

Fruticosa mitis, ramis teretibus ad nodos annotinos tumidis cortice lævi griseo tectis, ramulis angulatis sulcatis glabris, foliis alternis coriaceis rigidis brevipetiolatis linearibus utrinque obtusiusculis margine revolutis supra convexis secus costam impressam canaliculatis pallide virentibus glaberrimis nitidis venulis tenuissimis reticulatis prominulis foveolatis, subtus concavis costa valida glabra retique vasculoso prominentibus pilosulis; axillis foliorum resinifluis; flores et fructus ignoti.

Folia 4½—3'' longa 2''' lata; petioli 1''' antice plana ceterum teretes puberuli.

Habitat in planitie arida pr. Tehuacan de las granadas.

Da de væsentlige Charakterer i Blomst og Frugt ere ukjendte, er det meget tvivlsomt, hvorvidt jeg har rammet rigtigt ved at føre denne Plante herhen. Det er en habituel Lighed i Bladenes Consistents, Farve, Nervation, Beklædning, der har ledet mig; skjönt paa den anden Side Mangelen af Torne og Bladenes Form, der har stor Lighed med de brasilianske *Lychnophorers*, ere Momenter, der vel kunne vække Tvivl. Jeg har villet henlede Opmærksomheden paa en mærkelig ubeskreven Busk, og min Beskrivelse af den golde Plante vil være kjendelig nok, saa at den vil kunne verificeres, naar den engang findes med Blomst og Frugt.

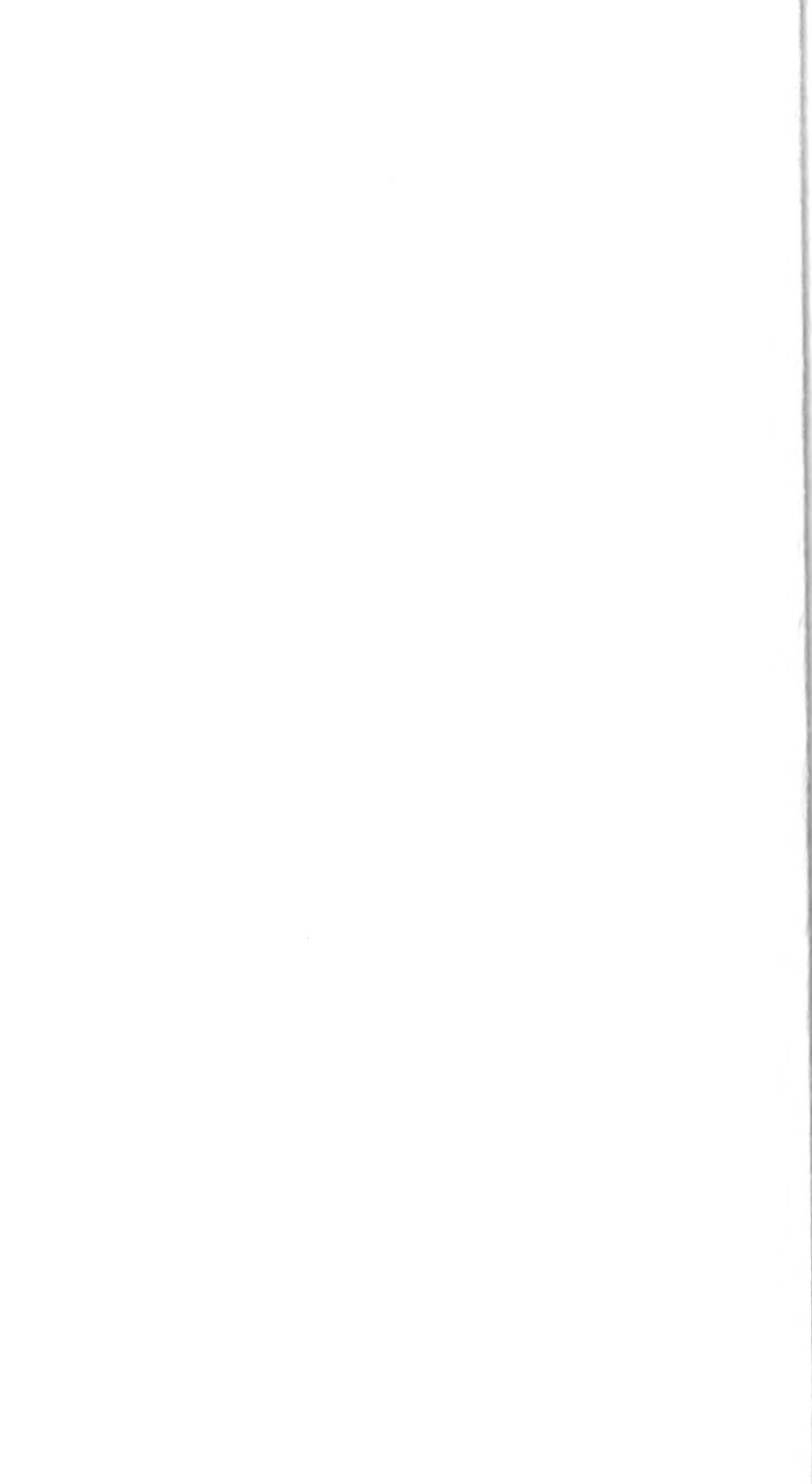
R e t t e l s e .

Side 44. Over 4de Linie f. n. indskydes: *Brachypteris* A. Juss.

3 2044 106 254 659

Date Due
